RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2021/1543

z dne 29. aprila 2021

s pripombami, ki so del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2019, oddelek III – Komisija in izvajalske agencije

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2019, oddelek III – Komisija,

— ob upoštevanju sklepov o razrešnici glede izvrševanja proračunov izvajalskih agencij za proračunsko leto 2019,

— ob upoštevanju člena 99 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenj Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj, Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve in Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0117/2021),

A. ker je proračun Unije pomemben instrument za doseganje skupnih ciljev politike in v povprečju predstavlja 1,0 % bruto nacionalnega dohodka EU oziroma 2,1 % skupne javnofinančne porabe držav članic in skupne javne porabe v Uniji;

B. ker Parlament pri podelitvi razrešnice Komisiji preverja in ocenjuje, ali so bila sredstva porabljena pravilno in ali so bili po notranjih in zunanjih revizijah doseženi cilji politike, kar potrjuje pravilnost in smotrnost z vidika razmerja med kakovostjo in ceno porabe sredstev Komisije;

C. ker se postopek za podelitev razrešnice za leto 2019 nanaša na leto, ki ga je zaznamoval politični in institucionalni prehod zaradi volitev v Evropski parlament in novega zakonodajnega obdobja, ki se je začelo 2. julija 2019, in imenovanja nove Komisije, ki je nastopila mandat 1. decembra 2019 in določila novi politični prednostni nalogi, kot sta evropski zeleni dogovor, večji poudarek na digitalizaciji Unije in zaščiti njenih vrednot ter denarja davkoplačevalcev Unije;

D. ker izbruh novega koronavirusa ni zahteval prilagoditve podatkov v zaključnem računu Unije za leto 2019; ker pa bo izbruh COVID-19 imel v letu 2020 in v naslednjih letih bistvene posledice za celoten svet in proračun Unije in ker moramo v tem smislu posebno pozorno določiti, ali je Komisija uporabila proračun Unije učinkovito in pregledno, saj bo od leta 2020 dalje izvajanje pobud Unije za takojšnji odziv vplivalo na priznavanje, merjenje ali prerazvrstitev več sredstev in obveznosti v računovodskih izkazih Unije;

E. ker Odbor za proračunski nadzor kot neposredna posledica izbruha novega koronavirusa (COVID-19) ni mogel organizirati ali v celoti izvesti vseh načrtovanih dejavnosti, povezanih z običajnim nadzorom porabe institucij Unije, tj. misijami za ugotavljanje dejstev, javnimi predstavitvami ali delavnicami, zato se je moral še bolj zanašati na delo Računskega sodišča;

Politične prednostne naloge

1. v zvezi z izvrševanjem proračuna Unije poudarja pomen spoštovanja načela dobrega finančnega poslovodenja iz člena 317 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) ter pomen uresničevanja programskih prednostnih nalog in ciljev, ki prispevajo h krepitvi evropskega povezovanja in oblikovanja vedno bolj povezane Unije;

2. je zaskrbljen zaradi stanja pravne države v nekaterih državah članicah in finančnih izgub, ki so posledica teh pomanjkljivosti; pričakuje, da bo Komisija uporabila vse razpoložljive instrumente za začasno prekinitev, zmanjšanje in omejitev dostopa do financiranja Unije v takih primerih, vključno z uporabo uredbe o pravni državi; poudarja, da je spoštovanje pravne države predpogoj za dobro finančno upravljanje, tudi učinkovito in smotrno dodeljevanje in upravljanje evropskih sredstev; s tem v zvezi odločno pozdravlja sprejetje Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije; pozdravlja, da je Komisija začela pripravljati smernice; poudarja, da je Sodišče Evropske unije v svoji sodbi že jasno ugotovilo, da izjave iz sklepov Evropskega sveta ne morejo prevladati nad besedilom uredbe ali ga spreminjati;

3. opozarja, da lahko uredbo ali njen del razglasi za nična le Sodišče Evropske unije; poziva Komisijo kot varuhinjo Pogodb, naj uredbo uporablja od datuma, ko je začela veljati, in naj začne izvajati mehanizme pravne države, kadar je to potrebno za zagotovitev zaščite finančnih interesov Unije v vseh razsežnostih; poudarja, da je uredba začela veljati 1. januarja 2021; opozarja, da Komisija odgovarja Parlamentu glede uporabe te uredbe, tudi za neupravičene zamude, in sicer s tožbo zaradi opustitve ukrepanja v skladu s členom 265 PDEU; opozarja, da bo treba to uredbo, namenjeno zaščiti sredstev Unije, uporabljati za vse obveznosti in plačila, hkrati pa zagotoviti zaščitne ukrepe za končne upravičence in prejemnike;

4. obžaluje, da izvajanje SKP in kohezijske politike v državah članicah Unije vsebuje skupaj 292 sistemov poročanja, kar povzroča razdrobljenost in neprimerljivost podatkov ter preprečuje učinkovito uporabo umetne inteligence in masovnih podatkov za nadzorovanje sredstev; obžaluje, da pomanjkljivosti v veljavnosti in primerljivosti podatkov in tehnologij poročanja z različno stopnjo digitalizacije še naprej resno ogrožajo celovit pregled nad razdeljevanjem sredstev Unije in njihovim učinkovitim nadzorom; obžaluje, da je odkritje zlorabe, goljufije in poneverbe sredstev Unije večinoma omejeno na naključna odkritja Komisije in Evropskega računskega sodišča med njunimi revizijami ali preiskavami na podlagi vzorcev, ki jih izvaja OLAF;

5. pozdravlja dejstvo, da nobeden od sistemov poročanja o SKP in kohezijski politiki ne vsebuje informacij o končnih upravičencih, da razkritje teh informacij ni zakonsko obvezno in da v nacionalnih centralnih registrih vseh držav članic niso na voljo vse informacije o dejanskih lastnikih podjetij; poudarja, da interoperabilni informacijski sistem ne bi omogočal le zgodnejšega in učinkovitejšega odkrivanja zlorab, goljufij, poneverjanja, nasprotij interesov, dvojnega financiranja in drugih sistemskih težav, ampak bi tudi omogočal celovit pregled nad dejansko razdelitvijo sredstev Unije in potencialno nenačrtovanimi koncentracijami v rokah maloštevilnih oligarhov ali celo kriminalnih končnih upravičencev; poudarja, da pomanjkanje informacij o lastniških strukturah in dejanskih lastnikih podjetij in skupin podjetij znatno prispeva k nepreglednosti sedanje razdelitve sredstev; ponovno poudarja ključni pomen celovitih, zanesljivih in primerljivih podatkov za učinkovit, uspešen in pravočasen nadzor evropske porabe ter zaščito denarja evropskih davkoplačevalcev;

6. opozarja, da je Parlament pozval Komisijo, naj predlaga uredbo o vzpostavitvi takšnega interoperabilnega informacijskega sistema, ki bo omogočal pravočasno enotno in standardizirano poročanje organov držav članic na področju skupnega upravljanja, zlasti v zvezi s SKP in kohezijskimi skladi, da bi zgodaj odkrili sistemske napake in zlorabe, kot je navedeno v poročilu o razrešnici Komisiji za proračunsko leto 2018; poudarja, da bi bilo treba tak sistem samodejno posodobiti s primerljivimi in pravočasnimi podatki, da bo sistem sposoben spremljati in nadzorovati uporabo umetne inteligence in masovnih podatkov; poziva Komisijo, naj nujno opredeli objavo vseh informacij o upravičenih lastnikih kot pravno zahtevo in pogoj za uporabo sredstev Unije;

7. poudarja koristi takšnega interoperabilnega in digitalnega sistema, ki bi organom držav članic prinesel nadzor in pregled nacionalnih parlamentov in vlad nad dodeljevanjem, upravljanjem in razdeljevanjem nacionalnega davkoplačevalskega denarja v obliki evropskih sredstev; poudarja, da je digitalizacija poročanja, spremljanja in revizije, ki jih izvaja Unija, nujna in nepogrešljiva ob upoštevanju čezmejne narave zlorabe sredstev, goljufij, poneverjanja, nasprotij interesov, dvojnega financiranja in drugih sistemskih težav, je seznanjen s predlogi Parlamenta in Komisije med pogajanji o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027, mehanizmu za okrevanje in odpornost, uredbi o skupnih določbah in skupni kmetijski politiki;

8. obžaluje, da je Svet le zadržano sodeloval pri pogajanjih, namenjenih doseganju izvedljivih kompromisov; obžaluje, da so v različnih zakonodajnih aktih bila sprejeta različna pravila in zahteve glede poročanja; poziva Komisijo, naj brez nepotrebnega odlašanja predlaga ustrezno določbo za vključitev v finančno uredbo;

9. poudarja, da je bila Komisija v poročilu o razrešnici za leto 2018 pozvana, naj organu za podelitev razrešnice predloži seznam skupnega zneska plačil vsem podjetjem v lasti skupine Agrofert Group v vseh državah članicah in seznam 50 največjih posameznih prejemnikov (fizičnih oseb kot dejanskih lastnikov podjetja ali več podjetij) po državah članicah ter seznam 50 največjih prejemnikov subvencij Unije (fizičnih in pravnih oseb ter fizičnih oseb kot lastnikov podjetij), zbranih po vseh državah članicah; je seznanjen z večkratnimi poskusi Komisije, da bi oblikovala ta seznam, s tem da od držav članic zahteva informacije; močno obžaluje, da Komisija do datuma te resolucije ni mogla zagotoviti zahtevanega seznama zaradi pomanjkanja popolnih, zanesljivih in primerljivih podatkov, ki bi jih zagotovile države članice; poudarja, da to ponazarja nujno potrebo po digitalnem interoperabilnem sistemu poročanja in spremljanja za sredstva v skupnem upravljanju; poziva Komisijo, naj predloži seznam 50 največjih posameznih končnih prejemnikov ter izčrpen seznam vseh subvencij, ki so jih prejela vsa podjetja v lasti skupine Agrofert Group v okviru deljenega upravljanja v vseh državah članicah v obdobju 2014–2020, kakor je bilo zahtevano in brez nepotrebnega odlašanja, države članice pa poziva, naj tesno sodelujejo s Komisijo in ji posredujejo podatke, potrebne za analizo in pripravo teh seznamov;

10. ponovno poziva Komisijo, naj:

— odpravi vse tehnične in pravne ovire za zbiranje podatkov o strukturah podjetij in dejanskem lastništvu ter vzpostavi ukrepe za zagotovitev digitalnega in interoperabilnega, standardiziranega zbiranja informacij o prejemnikih sredstev Unije, vključno s podatki o tistih, ki neposredno ali posredno prejemajo sredstva Unije, in njihovih dejanskih lastnikih;

— vzpostavijo potrebne digitalne sisteme in instrumente za obvezno uporabo vseh držav članic, med drugim tudi enotno orodje za zbiranje podatkov in točkovanje tveganja, ki bi Komisiji, uradu OLAF in po potrebi EJT omogočilo dostop do takih podatkov o prejemnikih sredstev Unije (vključno z njihovimi dejanskimi lastniki) in njihovo analizo za namene nadzora in revizije, da se okrepi zaščita proračuna Unije in instrumenta Next Generation EU pred nepravilnostmi, goljufijami in nasprotji interesov;

— še naprej pripisujejo največji pomen dobremu finančnemu upravljanju proračuna Unije, zlasti z vzpostavitvijo večletnih strategij nadzora, načrtovanih za preprečevanje, odkrivanje in popravljanje napak, ter še naprej pozorno spremljajo izvrševanje proračuna Unije ter sprejmejo takojšnje ukrepe za odpravo napak in izterjavo sredstev, ki so jih nepravilno porabili države članice, posredniki ali končni upravičenci;

11. opozarja, da je Komisija vzpostavila sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev na podlagi člena 135 finančne uredbe, da bi okrepila zaščito finančnih interesov Unije, zagotovila dobro finančno poslovodenje in zagotovila, da podjetja in dejanski lastniki, ki so bili obsojeni zaradi goljufije, korupcije ali drugih kriminalnih dejavnosti, povezanih z uporabo sredstev Unije, ne morejo postati prejemniki sredstev Unije, ali vsaj zoper katere je urad OLAF od 1. januarja 2016 izdal sodna priporočila kriminalnim organom držav članic; meni, da bi to orodje institucijam in nacionalnim organom lahko pomagalo pri uspešnejšem boju proti korupciji in goljufijam v državah članicah ter njihovemu preprečevanju; obžaluje, da je v podatkovni zbirki navedenih le nekaj gospodarskih subjektov (pet od februarja 2021); meni, da je to znak, da se sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev ne izvaja pravilno;

12. poziva Komisijo, naj, ko bo predlagala revizijo finančnih pravil, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (finančna uredba), razmisli o razširitvi uporabe sistema EDES na sredstva v okviru deljenega upravljanja, ki zajemajo upravičence deljenega upravljanja, organe, ki izvajajo finančne instrumente, in končne prejemnike, pri tem pa upošteva načela sorazmernosti in ustreznosti; ugotavlja, da bi zakonodajne spremembe v zvezi z izključitvijo upravičencev, ki so registrirani tudi v okviru deljenega upravljanja, iz vseh sredstev Unije in iz različnih metod porabe, zahtevale tudi, da bi države članice neposredno dostopale do sistema v lasti Komisije in vstavljale informacije o upravičence, za katere so odgovorne; poziva države članice in Komisijo, naj zagotovijo večjo interoperabilnost sedanjih evropskih in nacionalnih podatkovnih zbirk in orodij za podatkovno rudarjenje; se zaveda, da po mnenju nadzornika pri vzpostavitvi takšne interoperabilnosti ni pričakovati splošnih težav v zvezi z varstvom podatkov, potrebna pa je jasna pravna podlaga;

13. poziva Komisijo, naj:

— organu za podelitev razrešnice poroča o razlogih, zakaj sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev vsebuje le zelo omejene vnose;

— sprejme potrebne ukrepe za izboljšanje delovanja in izvajanja tega sistema, da bi zagotovili, da uvrstitev na seznam vseh gospodarskih subjektov, ki izpolnjujejo merila iz člena 136(1)(c) do (h) finančne uredbe; nadalje poziva Komisijo, naj pregleda merila, da bi zmanjšala njihovo zapletenost in povečala njihovo uporabnost v praksi;

— izboljša uporabo tega orodja za povezavo črnega seznama z uradom OLAF in Evropskim javnim tožilstvom ter nacionalnimi zbirkami podatkov in vzpostavi avtomatiziran sistem, ki to podatkovno zbirko posodablja z zanesljivimi in pravočasnimi informacijami;

14. meni, da je v skladu s prizadevanji Komisije izjemno pomembno najti pravo ravnovesje med nizko stopnjo napak, hitrimi plačili, sprejemljivimi stroški nadzora in dodano vrednostjo proračuna Unije;

15. poudarja ključno vlogo politik in instrumentov Unije pri njihovem uresničevanju za zmanjševanje razlik med državami članicami in regijami na področjih kohezije, kmetijstva in razvoja podeželja, raziskav in inovacij, notranjih zadev in zunanjih odnosov, spodbujanja gospodarske rasti in zaposlovanja, boja proti revščini in socialni izključenosti ter za ohranjanje in spodbujanje vrednot Unije, varnosti in pravice za njene državljane v Uniji in v širšem svetu;

16. pozdravlja dejstvo, da Komisija kot upravljavka proračuna EU ustrezno prilagaja svojo splošno metodologijo posebnostim tveganja, nadzora in upravljanja na različnih področjih porabe, da bi učinkovito izpolnila svoje obveznosti poročanja in zaščitila proračun Unije;

17. poudarja, da je bila od avgusta 2018 dalje razširjena opredelitev nasprotij interesov v členu 61 finančne uredbe; poudarja odgovornost Komisije, da zagotovi dosledno upoštevanje teh določb po vsej Uniji in da se vsa nasprotja interesov rešujejo učinkovito in uspešno med izvrševanjem proračuna Unije; poudarja, da je pomembno zagotoviti javne informacije o končnih upravičencih za vse prenose finančnih sredstev Unije, da bi preprečili nasprotja interesov pri izvrševanju proračuna Unije;

18. ponovno poziva Komisijo, naj zagotovi ustrezno ocenjevanje preventivnih ukrepov, ki so jih sprejele države članice za preprečevanje nasprotij interesov; s tem v zvezi pozdravlja smernice Komisije „Smernice za preprečevanje nasprotij interesov v okviru finančne uredbe“, ki so bile avgusta 2020 posredovane državam članicam, da bi prispevale k oblikovanju enotne razlage in uporabe pravil v zvezi z nasprotji interesov ter ozaveščale o področju uporabe teh pravil, vključno z deljenim upravljanjem; poziva Komisijo, naj te smernice objavi in tudi zagotavlja informacije o opravljenih revizijah v zvezi s temi vprašanji in primeri dobre prakse tako organom držav članic kot Odboru za proračunski nadzor;

19. je zaskrbljen zaradi morebitne ozke razlage člena 61 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 s strani češke plačilne agencije (Državni kmetijski intervencijski sklad), ki meni, da se ne uporablja za člane vlade; poziva Komisijo, naj poda svoje mnenje o razlagi navedenega člena v zvezi z nacionalnimi plačilnimi agencijami; poziva Komisijo, naj zagotovi, da se bo člen 61 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 spoštoval in izvajal na Češkem ter uporabljal za vsa plačila iz proračuna Unije, vključno z neposrednimi plačili v okviru prvega stebra skupne kmetijske politike, ter naj v zvezi s tem spremlja neodvisno delovanje plačilnih agencij;

20. opozarja, da so številni škandali v zvezi z razdelitvijo in zlorabo sredstev Unije v državah, npr. Bolgariji, Češki ali Slovaški in Romuniji, sprožili množične javne proteste v zadnjih mesecih in letih, državljani Unije pa so pričakovali od institucij, zlasti Komisije, da zagotovi konec takšnega slabega upravljanja z javnimi sredstvi;

21. pozdravlja, da je aprila 2019 Komisija na pobudo urada OLAF sprejela novo korporativno strategijo za boj proti goljufijam, da bi povečala znanje Komisije o goljufijah in analitično sposobnost pri usmerjanju ukrepov na področju boja proti goljufijam, zagotovila sodelovanje med oddelki in izvajalskimi agencijami v boju proti goljufijam ter okrepila korporativni nadzor nad bojem proti goljufijam; poziva Komisijo, naj pripravi poročilo o nadaljnjem ukrepanju glede učinkovitosti izvajanja in prvih doseženih rezultatov ter o tem poroča organu za podelitev razrešnice;

22. poudarja, da morajo v vidika večletnega finančnega okvira ter instrumenta za okrevanje in odpornost finančna sredstva Unije podpirati vedno večje prednostne naloge in odgovornosti Unije; zaščita finančnih interesov Unije je izrednega pomena in na vseh ravneh so potrebna najmočnejša prizadevanja za preprečevanje goljufij, korupcije in zlorabe sredstev Unije; poziva Komisijo, naj predlaga, da se Računskemu sodišču, uradu OLAF in Evropskemu javnemu tožilstvu zagotovijo zadostni finančni in človeški viri ter da se jim še naprej zagotavlja močna politična podpora, da bodo lahko izvajali svoje revizijske in preiskovalne dejavnosti ter dejavnosti kazenskega pregona za zaščito finančnih interesov Unije;

23. obenem ugotavlja, da čedalje pogostejša uporaba finančnih mehanizmov za izvajanje politik Unije v tretjih državah, ne samo proračuna Unije, prinaša tveganje, da se bosta odgovornost in preglednost ukrepov in porabe Unije zmanjšali; vztraja, da mora Komisija poskrbeti, da bo zunanja pomoč pogojena s pravno državo in spoštovanjem človekovih pravic v državah prejemnicah; zlasti poudarja, da je treba zagotoviti, da države in tretje strani in/ali naravni subjekti, ki so jim dodeljena sredstva Unije ali so z njimi povezana, spoštujejo glavne demokratične vrednote, mednarodne standarde na področju človekovih pravic in načela nenasilja;

24. poudarja, da je politika razvoja in sodelovanja namenjena izkoreninjenju revščine in zmanjšanju neenakosti ter da bi morala sredstva doseči le predvidene upravičence;

25. poudarja, da ustanovitev Evropskega javnega tožilstva (EJT) pomeni temeljni razvoj na področju zaščite finančnih interesov Unije; opozarja Komisijo, da ima Evropsko javno tožilstvo ključno vlogo pri zaščiti načrta EU za okrevanje v prihodnjih letih; poziva vse države članice Unije, naj se pridružijo Evropskemu javnemu tožilstvu in imenujejo svoje tožilce na podlagi jasnih in preglednih meril;

26. poudarja, da EJT v fazi svojega ustanavljanja ni imel dovolj finančnih sredstev in osebja, a pozdravlja, da sta bila proračun in osebje v primerjavi s prvotnim predlogom znatno povečana; ponovno izraža nasprotovanje Parlamenta zmanjšanju osebja v uradu OLAF zaradi prenosa delovnih mest na Evropsko javno tožilstvo, kar pomeni skupno zmanjšanje 45 delovnih mest za urad OLAF do leta 2023; poziva Komisijo, naj poveča zmogljivosti s pregledom kadrovskih razmer v zvezi z Evropskim javnim tožilstvom, uradom OLAF in Eurojustom; poziva Komisijo in proračunska organa, naj zagotovita povečanje proračunov urada OLAFOLAF, EJT in Eurojusta, da bi lahko izpolnjevali svoje naloge;

27. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da v obdobju med januarjem 2015 in decembrom 2019 pravosodni organi v 199 primerih niso sprejeli nobene odločitve na podlagi priporočila urada OLAF in da je bila odločitev sprejeta le v 178 primerih ([1]); poziva države članice, naj ustrezno upoštevajo vsa priporočila urada OLAF;

28. odobrava priporočila iz letnega poročila Računskega sodišča o proračunskem letu 2019 o smotrnosti porabe proračuna Unije in odločno spodbuja Komisijo ter druge zadevne strani, naj jih čim prej izvedejo, obenem pa v nadaljevanju poudarja nekatera najpomembnejša in najnujnejša priporočila;

29. je zlasti zaskrbljen zaradi ponavljajočih se ugotovitev Sodišča, da je delo nekaterih nacionalnih revizijskih organov ali certifikacijskih organov preveč nagnjeno k napakam in zato nezanesljivo, kar ogroža zanesljivost podatkov za letno poročilo o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna Evropske komisije; obžaluje, da Računsko sodišče v svoje delo ne more vključiti analize iz temeljnih razlogov za te vztrajne pomanjkljivosti;

30. obžaluje, da Komisija ni mogla zagotoviti smiselnega vpogleda v razloge ali razlike med organi držav članic, ki so značilne za posamezne države; obžaluje, da to pomanjkanje informacij o razlogih za te vztrajne sistemske pomanjkljivosti v nekaterih nacionalnih revizijskih organih ogroža učinkovito in uspešno obravnavo ter reševanje teh težav; poziva Komisijo, naj temeljito analizira vzroke in strukturne težave, zaradi katerih prihaja do trajnih sistemskih pomanjkljivosti, ki jih je opredelilo Računsko sodišče; poziva Komisijo, naj vključi tudi opažanja o najboljši praksi in na podlagi te analize obravnava jasna, praktična in izvedljiva horizontalna priporočila za posamezne države, naslovljena na nacionalne organe, kot je podrobneje opisano v posebnih poglavjih te resolucije;

31. poziva Komisijo, naj nameni večjo pozornost in dodeli več osebja in proračunskih sredstev Komisije državam članicam, katerih sistemi upravljanja in kontrole so le deloma zanesljivi ali niso zanesljivi, v katerih je povečano tveganje goljufije in korupcije, povezano s sredstvi, ter zlasti tistim državam članicam, ki se niso pridružile Evropskemu javnemu tožilstvu;

32. poziva, naj bo program Arachne pogoj za uporabo sredstev Unije s strani držav članic;

([1]) https://ec.europa.eu/anti-fraud/sites/antifraud/files/olaf_report_2019_en.pdf

33. poudarja, da je stopnja napake, ki jo je izračunalo Računsko sodišče, statistični povzetek, ki zagotavlja ustrezni enotni kazalnik zakonitosti in pravilnosti porabe Unije, vendar ne zagotavlja različnega pogleda na različno naravo in resnost napak, ki ga oblikujejo; priznava, da metodologija Računskega sodišča temelji na mednarodnih revizijskih standardih, ki vključujejo preizkušanje naključnega vzorca transakcij, in da reprezentativni vzorec ne more v celoti temeljiti na tveganju; pozdravlja, da Računsko sodišče svoje vzorce deli na transakcije z visokim tveganjem in transakcije z nizkim tveganjem; ceni, da Računsko sodišče že vključuje konkretne primere odkritih napak; poziva Računsko sodišče, naj vključi še podrobnejše informacije, da bi zlasti zagotovilo boljši geografski vpogled v težave, ki so značilne za posamezne države;

34. obžaluje, da se večina neposrednih plačil SKP koncentrira v rokah maloštevilnih prejemnikov v nekaterih državah članicah, tudi tam, kjer se ustvarjajo oligarhične strukture, kar ogroža zlasti male kmete in podeželske skupnosti;

35. opozarja, da bi bilo treba sredstva skupne kmetijske politike razdeliti pravičneje, da bi zagotovili takšno razdelitev, da se bodo plačila na hektar zmanjševala glede na velikost kmetijskega gospodarstva ali kmetije;

36. je zaskrbljen zaradi prijavljenih primerov prilaščanja zemljišč v nekaterih državah članicah in ponovno poziva Komisijo, naj vzpostavi učinkovit nadzorni sistem, ki bi zagotovil, da so do sredstev SKP upravičeni le tisti upravičenci, ki obdelujejo zemljišče, in da ne dosežejo upravičencev, ki so zemljišče pridobili nezakonito ali goljufivo; s tem v zvezi vztraja pri zahtevi, da Komisija na ravni Unije predlaga poseben pritožbeni mehanizem za podporo kmetom ali upravičencem, ki se soočajo npr. z zlorabami zaradi prilaščanja zemljišč, kršitvami nacionalnih organov, pritiski kriminalnih struktur ali organiziranega kriminala, ali osebami, ki so žrtev prisilnega oziroma suženjskega dela, kar jim daje možnost, da hitro vložijo pritožbo pri Komisiji, ki jo mora slednja nujno preveriti ([2]);

37. ponovno izraža zaskrbljenost, ker so se povečale neporavnane obveznosti, ki so ob koncu leta 2019 znašale 298 milijard EUR (v primerjavi z 281,2 milijarde EUR v letu 2018); ugotavlja, da je bila v zadnjih letih raven odobritev plačil v letnih proračunih opazno nižja od zgornje meje večletnega finančnega okvira, kar bo lahko imelo za posledico večje potrebe po plačilih v prihodnosti; pozdravlja, da je Komisija v svoj predlog uredbe o večletnem finančnem okviru za obdobje vključila ocenjena prihodnja plačila v zvezi s povečanji, predlaganimi v letu 2020 kot del odziva Unije na koronavirus; prosi Komisijo, da pozorno spremlja izvajanje v državah članicah v primeru nezadostnega izvrševanja in nizke stopnje črpanja sredstev; pozdravlja prizadevanja Komisije za uvedbo pravila n +2 za vsa področja odhodkov in poudarja potrebo po drugih perspektivnih instrumentih, ki bi nadomestili pravilo n+3; ponovno poziva Komisijo, naj poveča tehnično podporo nacionalnim, regionalnim ali lokalnim organom, tudi organizacijami civilne družbe in državljanom, da bi povečali stopnje črpanja sredstev ([3]);

38. opozarja na vedno večjo vrzel med obveznostmi in plačili ter povečanje proračuna Unije (hiter pregled primera Sodišča, neporavnane obveznosti - podrobnejši pregled), kar pomeni resen izziv tudi za organ za podelitev razrešnice; ugotavlja, da se je dolgoročni proračun EU povečal z 1 083 milijarde EUR na 1 800 milijard EUR za obdobje 2021–2027, vključno z načrtom EU za okrevanje Next Generation EU; poziva Komisijo, naj redno spremlja izvajanje nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost, da bi zagotovili izpolnjevanje pravil o državni pomoči in poročali organu za podelitev razrešnice; poudarja, da bi neizpolnitev te zahteve lahko privedla do zavrnitve postopka razrešnice v letu 2020;

39. poudarja, da je bila v zadnjih letih raven sredstev za plačila v letnih proračunih opazno nižja od zgornje meje večletnega finančnega okvira, kar bo lahko imelo za posledico večje potrebe po plačilih v prihodnosti in povzročilo pritisk na proračun;

40. obžaluje, da ni bila izkoriščena možnost uporabe zneskov neporabljenih odobritev za prevzem obveznosti in sproščenih odobritev iz večletnega finančnega okvira za odplačilo dolga, nastalega za financiranje načrta za okrevanje;

41. opozarja, da so bila glavna finančna tveganja, ki jim je bil v letu 2019 izpostavljen proračun Unije, povezana s finančnimi operacijami v obliki posojil, ki se krijejo neposredno iz proračuna Unije (53,7 %), in finančnimi operacijami, ki jih krije jamstveni sklad EU (46,3 %); ugotavlja, da je skupni tvegani znesek, ki se krije iz proračuna EU, do konca leta 2019 dosegel 90,5 milijarde EUR, če se prištejejo tudi morebitna prihodnja plačila v zvezi

([2]) Odstavek 23 resolucije o razrešnici za leto 2018.
([3]) Odstavek 17 resolucije o razrešnici za leto 2018.

z jamstvom Evropskega sklada za strateške naložbe; Komisijo poziva, naj podrobno predstavi celotno izpostavljenost proračuna Unije v letnem poročilu o jamstvih, ki jih krije splošni proračun, vključno s tveganjem, ki ga ustvari jamstveni sklad EFSI, ter vsemi zadevnimi prihodnjimi finančnimi operacijami;

42. poudarja, da je Unija čedalje več uporabljala finančne instrumente in proračunska jamstva, zaupane skupini EIB; želi spomniti, da sedaj Računsko sodišče ni pristojno za revidiranje operacij skupine EIB, ki se ne financirajo iz proračuna Unije, vendar izpolnjujejo enake cilje Unije;

43. ugotavlja, da želi Računsko sodišče preiti na pristop, ki temelji na potrjevanju; poziva Računsko sodišče, naj nadaljuje s svojimi vzorčnimi pregledi, da bi lahko spremljali posamezne transakcije;

44. je zaskrbljen, da sedanje kadrovske razmere ne zadostujejo za obvladovanje vse večjega proračuna EU; poudarja, da je nujno treba povečati upravne zmogljivosti Računskega sodišča in ustreznih sekretariatov v Evropskem parlamentu; poudarja, da lahko neizpolnjevanje teh zahtev privede do zavrnitve podelitve razrešnice za leto 2020;

45. spodbuja Računsko sodišče, naj nadaljuje z analizo smotrnosti izvrševanja proračuna Unije; ugotavlja, da je ustrezna ocena zakonitosti in pravilnosti ukrepov Unije za izboljšanje odgovornosti temelj dobrega finančnega poslovodenja; poudarja, da bi s kazalniki morali ocenjevati uspeh posebnih dejavnosti na opisen in objektiven način, ne da bi ti odražali kakršne koli politične preference; poudarja priporočilo Računskega sodišča, da je treba kazalnike nadalje razviti in bolje uravnotežiti tako med kazalniki vložka in izložka kot med kazalniki rezultatov in učinka; poziva Komisijo, naj zmanjša število ciljev in kazalnikov na določen izbor ustreznih kazalnikov izidov in učinkov, ki bolje merijo dosežene rezultate v smislu učinkovitosti in dodane vrednosti Unije pri porabi Unije;

46. odobri pridržke, ki so jih v svojih letnih poročilih o dejavnostih izrazili generalni direktorji GD BUDG, RTD, AGRI, REGIO, EMPL, MARE, CLIMA, HOME, JUST, NEAR in REFORM; meni, da ti zadržki dokazujejo, da kontrolni postopki, ki so jih vzpostavile Komisija in države članice, lahko dajo potrebna jamstva glede zakonitosti in pravilnosti z izkazi povezanih transakcij na ustreznih področjih politike, če se vsi potrebni popravni postopki izvedejo uspešno;

Izjava Računskega sodišča o zanesljivosti

47. pozdravlja dejstvo, da je Računsko sodišče ugotovilo, da so računovodski izkazi Unije za leto 2019 zanesljivi, in da je zaključilo, da prihodki za leto 2019 niso vsebovali pomembnih napak;

48. je zaskrbljen, ker je Računsko sodišče prvič po štirih letih podalo negativno mnenje o zakonitosti in pravilnosti odhodkov, povezanih z zaključnim računom;

49. vendar ugotavlja, da Sodišče priznava, da je skupna stopnja napak ostala razmeroma stabilna, in sicer 2,7 % v letu 2019 v primerjavi z 2,6 % v letu 2018, ter poudarja pozitivne elemente porabe Unije, ki jih je navedlo Računsko sodišče, kot so razvoj naravnih virov in trajni rezultati na področju uprave;

50. ugotavlja, da so razlogi za negativno mnenje naslednji: Računsko sodišče je sprejelo zaključek, da je stopnja napak v glavnem pri plačilih, ki temeljijo na povračilih, vseobsegajoča, in da zaradi načina sestave in razvoja proračuna odhodki z visokim tveganjem v letu 2019 predstavljajo več kot polovico revidirane porabe (53,1 %), v kateri je pomembna napaka še vedno prisotna po ocenjeni stopnji 4,9 % (v primerjavi s 4,5 % v letu 2018 in 3,7 % v letu 2017);

51. ugotavlja, da je Računsko sodišče revidiralo transakcije v skupni vrednosti 126,1 milijarde EUR (od 159,1 milijarde EUR skupne porabe Unije) in da je razdelek „naravni viri“ predstavljal največji delež (47,2 %) revidirane populacije Računskega sodišča, čemur sta sledila razdelka „kohezija“ (22,5 %) in „konkurenčnost“ (13,2 %); predlaga Računskemu sodišču, naj upošteva tako delež skupnih odhodkov Unije kot tudi tveganje v zvezi z napakami, ko se bo odločalo o delitvi naslednjega revizijskega deleža populacije;

52. ugotavlja, da je Računsko sodišče v letu 2019 navedlo posebne stopnje napak za štiri razdelke večletnega finančnega okvira: „konkurenčnost“ (4,0 %), „kohezija “ (4,4 %), „naravni viri “ (1,9 %), medtem ko za razdelek „uprava“ Računsko sodišče ugotavlja, da je ocenjena stopnja napake za to področje pod pragom pomembnosti; poudarja, da je Računsko sodišče najvišjo ocenjeno stopnjo napake odkrilo pri porabi v okviru „ekonomske, socialne in teritorialne kohezije (4,4 %), pri čemer je poraba za konkurenčnost za rast in delovna mesta“ dosegla zaskrbljujočo stopnjo napake 4 % (v primerjavi z 2 % leta 2018);

53. priznava, da se je finančno upravljanje proračuna Unije sčasoma izboljšalo in da so se stopnje napake v zadnjih letih znižale bližje dvoodstotnemu pragu pomembnosti, razen na nekaterih posebnih področjih politike, kot je konkurenčnost, ki jo večinoma neposredno upravlja Komisija, kjer se je ocenjena stopnja napake podvojila z 2 % v letu 2018 na 4 % v letu 2019;

54. ugotavlja, da Računsko sodišče ni ocenilo stopenj napak za odhodke pod razdelkom 3 „varnost in državljanstvo“ in razdelkom 4 „Evropa v svetu“; poudarja, da bi navedba stopenj napak omogočila primerjavo med proračunskimi leti; v zvezi s tem obžaluje, da se je vzorec za poglavji 7 in 8 dodatno zmanjšal v primerjavi s prejšnjimi leti (z 11 % v letu 2017 na 9,1 % v letu 2018 in na 8,9 % odhodkov, ki jih zajema revizija, v letu 2019);

55. poziva Računsko sodišče, naj v naslednjem letnem poročilu zagotovi podatke o stopnji napake za plačila za vsako področje odhodkov; prosi Računsko sodišče, naj razširi svoje poglavje o upravi, da bi imeli bolj poglobljeno analizo o vseh institucijah; poziva Računsko sodišče, naj čim prej izvede zahtevo Parlamenta po posebnem neodvisnem letnem poročilu o institucijah Unije; pozdravlja razmislek Računskega sodišča o tem in upa, da se bo to odražalo v strategiji Sodišča za obdobje 2021–2025;

56. obžaluje, da Računsko sodišče ne opredeljuje učinka popravljalnih ukrepov na splošno stopnjo napake, ampak le na posebne postavke; poudarja, da bi bile posebne informacije o vseh razdelkih večletnega finančnega okvira zelo dragocene informacije za nadzor organa za podelitev razrešnice; prosi Računsko sodišče, naj opredeli učinek popravljalnih ukrepov na splošno stopnjo napake;

57. opozarja na dejstvo, da splošna ocena stopnje napake v proračunu Unije, kot je predstavljena v izjavi Računskega sodišča o zanesljivosti, ni merilo goljufije in niti neučinkovitosti ali tratenja, ampak je ocena zneska, ki ne bi smel biti izplačan, ker ni bil uporabljen v skladu z veljavnimi pravili in predpisi; ugotavlja, da je Računsko sodišče v letu 2019 uradu OLAF poročalo o devetih primerih domnevnih goljufij, odkritih med revizijami (tudi 9 v letu 2018), na podlagi katerih je urad OLAF začel pet preiskav in se odločil, da ne bo začel preiskave v štirih primerih;

58. poudarja, da so bile tako kot v prejšnjih letih napake v zvezi z upravičenostjo (tj. neupravičeni stroški pri zahtevkih za povračilo stroškov in neupravičeni projekti, dejavnosti ali upravičenci) pri plačilih, ki temeljijo na povračilih, za katere pogosto veljajo zapletena pravila, glavni razlog za ocenjeno stopnje napake pri odhodkih z visokim tveganjem za leto 2019 v višini 74 % (v primerjavi z 68 % v letu 2018);

59. pozdravlja odločitev Sodišča, da v vzorcu poveča delež odhodkov z visokim tveganjem, na katere pomembno vpliva naraščajoča stopnja napake (4,9 % v letu 2019 v primerjavi s 4,5 % v letu 2018 in 3,7 % v letu 2017); obžaluje, da stopnja napake ni jasno količinsko opredeljena za plačila na podlagi pravic;

60. obžaluje, da informacije in poročila, ki jih Komisija prejme od organov držav članic, pogosto nimajo podatkov o konkretnih rezultatih ali vključujejo preveč optimistične ocene; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da posebna vloga Komisije, kot se odraža v njeni metodologiji, in slabosti naknadnih pregledov, ki so ključni del kontrolnega sistema, vplivajo na ocene napak Komisije;

61. je zelo zaskrbljen, ker odkrite napake kažejo na pomanjkljivosti glede pravilnosti odhodkov, ki jih prijavijo organi upravljanja;

Upravljanje proračuna in finančno upravljanje

62. ugotavlja, da so bile v letu 2019 odobritve za prevzem obveznosti, ki so bile na voljo v končnem proračunu, skoraj v celoti porabljene (v višini 99,4 %), medtem ko je bila stopnja porabe odobritev plačil nekoliko nižja (98,5 %);

63. je seznanjen, da so bile v letu 2019 sprejete tri spremembe proračuna, s katerimi je bilo odobritvam za prevzem obveznosti dodano 0,4 milijarde EUR in odobritvam plačil 0,3 milijarde EUR, ki se nanašajo na naslednje:

   (i) sprememba proračuna št. 1/2019 je presežek v višini 1 802 988 329 EUR, ki izhaja iz izvrševanja proračuna za leto 2018, vključila kot prihodek v proračun za leto 2019; s tem zneskom so bili zmanjšani letni prispevki BND za države članice;

   (ii) sprememba proračuna št. 2/2019 je zagotovila dodatnih 100 milijonov EUR odobritev za prevzem obveznosti za programa Obzorje 2020 in Erasmus+, kot sta se odločila Evropski parlament in Svet v svojem dogovoru o proračunu za leto 2019;

(iii) sprememba proračuna št. 3/2019 je zagotovila potrebne odobritve za prevzem obveznosti in odobritve plačil za uporabo Solidarnostnega sklada Evropske unije v višini 293 551 794 EUR, katerega namen je bil zagotoviti pomoč Romuniji, Italiji in Avstriji po naravnih nesrečah, ki so se zgodile v teh državah članicah v letu 2018;

64. priznava, da Komisija lahko glede na večletno naravo svojih odhodkov in strategij kontrole dejansko uporablja popravke do zaključka programa financiranja; ugotavlja tudi, da se napake, ki se odkrijejo v določenem letu, ustrezno popravijo v tekočem ali naslednjih letih po opravljenem plačilu vse do zaključka; zato poziva Komisijo in države članice, naj še naprej izvajajo popravne ukrepe, Komisijo pa, naj uporabi razpoložljiva orodja za nadzor v skladu z njenimi obveznostmi na podlagi različnih sektorskih pravnih podlag, da bo navsezadnje dejansko tveganje ob zaključku precej manjše od 2 % in bližje 0 %;

65. ugotavlja, da so po navedbah Komisije potrjeni popravni ukrepi v letu 2019 znašali 1,5 milijarde EUR (25 % več kot leta 2018) in se nanašajo predvsem na napake pri plačilih, opravljenih v prejšnjih letih;

66. je zelo zaskrbljen, ker so se povečale neporavnane obveznosti, ki so ob koncu leta 2019 znašale 298 milijard EUR (v primerjavi z 281,2 milijarde EUR v letu 2018); ugotavlja, da je Računsko sodišče opredelilo razloge za nadaljnje povečevanje, kot je splošno povečanje obsega proračuna Unije skozi čas; ugotavlja, da je bila v zadnjih letih raven odobritev plačil v letnih proračunih opazno nižja od zgornje meje večletnega finančnega okvira, kar bi lahko imelo za posledico večje potrebe po plačilih v letih 2022 in 2023 ter ustvarilo resno tveganje za likvidnost proračuna Unije; je seznanjen z zavezo Komisije, da bo izvedla poglobljeno analizo, koliko odobritev plačil je potrebnih do konca leta med globalno prerazporeditvijo, da bi predložila predlog proračunskemu organu, če bodo potrebne okrepitve; poziva Komisijo, naj zmanjša sedanje in prepreči nadaljnje neporavnane obveznosti, dodatno izboljša svoje finančne napovedi in po potrebi pomaga državam pri iskanju upravičenih projektov, zlasti tistih z jasno evropsko dodano vrednostjo, da bi pospešila stopnjo črpanja;

67. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je bila po navedbah Računskega sodišča skupna stopnja črpanja sredstev iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov nižja kot v ustreznem letu prejšnjega večletnega finančnega okvira, saj je bilo do konca leta 2019 od skupnih dodeljenih sredstev za evropske strukturne in investicijske sklade v sedanjem večletnem finančnem okviru (465 milijard EUR) državam članicam izplačanih le 40 % sredstev (v primerjavi s 46 % do konca leta 2012); je seznanjen s pojasnilom Komisije, da je počasnejša stopnja črpanja odobritev plačil delno povezana s poznim sprejetjem uredbe o skupnih določbah, časom, ki ga organi potrebujejo za vzpostavitev učinkovitega programa izvajanja in sistemov skladnosti, ter spremembami, uvedenimi v uredbah v programskem obdobju 2014–2020, kot sta visoka raven letnega predhodnega financiranja in novo pravilo za samodejno prenehanje prevzetih obveznosti (n+3); ugotavlja, da je bila na splošno hitrost črpanja sredstev leta 2019 skoraj povsem enaka kot leta 2018; je zaskrbljen zaradi nizke stopnje črpanja sredstev;

68. poudarja, da stopnja črpanja izraža obseg, v katerem so bila sredstva Unije, dodeljena državam članicam, porabljena za upravičene projekte, kar je eden od predpogojev in pokazateljev učinkovitega črpanja sredstev v prihodnosti; s tem v zvezi poudarja, da je od konca leta 2018 stopnja izbire projektov presegla tisto iz istega referenčnega obdobja 2007–2013; poudarja tudi, da so do konca junija 2020 skoraj vsi (99,2 %) stroški v višini 350 milijard EUR bili dodeljeni skoraj 515 000 projektom;

69. obžaluje, da se v številnih državah ne izvaja večja tehnična pomoč, da bi povečali stopnjo črpanja sredstev in da bi omogočili zmanjšanje zaostankov pri neporavnanih obveznostih;

70. ugotavlja, da je do začetka leta 2019, potem ko je bil sedanji večletni finančni okvir v uporabi že pet let, končne prejemnike doseglo samo približno 17 % vseh sredstev evropskih strukturnih in investicijskih skladov, za katera so bile prevzete obveznosti s finančnimi instrumenti, ki se izvajajo z deljenim upravljanjem; vendar ugotavlja, da je bilo do sredine septembra 2020 42 % zneskov, dodeljenih finančnim instrumentom, na voljo za naložbe, in da je 59 % razpoložljivega kapitala za finančne instrumente, ki se skupno upravljajo, doseglo končne prejemnike; v zvezi s tem opozarja, da je Parlament večkrat izrazil dvom o močni podpori Komisije finančnim instrumentom;

71. obžaluje, da je bilo letno poročilo o finančnih instrumentih, za katere se uporablja deljeno upravljanje, za leto 2019 objavljeno po roku, določenem v ustrezni uredbi ([4]); se strinja z Računskim sodiščem, da poročanja Komisije o finančnih instrumentih, za katere se uporablja deljeno upravljanje, izgublja relevantnost, ker se njeno letno poročilo o teh instrumentih objavlja prepozno;

([4]) Člen 46 Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 (UL L 347, 20.12.2013, str. 320).

72. je zaskrbljen, ker so bili tako kot v prejšnjih letih znatni zneski neporabljenega letnega predhodnega financiranja iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov vrnjeni v proračun Unije (7,7 milijarde EUR v letu 2019) kot namenski prejemki, predvsem zaradi zamud pri izvajanju; poudarja, da je bilo od tega zneska pet milijard EUR porabljenih za plačilo zahtevkov držav članic, ki so presegali odobren proračun za to leto v okviru ustreznih proračunskih vrstic evropskih strukturnih in investicijskih skladov, s čimer se je preprečila njihova razveljavitev;

73. priznava, da skupno upravljanje odločilno prispeva k izvajanju evropskih strukturnih in investicijskih skladov, ki je odvisno od učinkovitega upravnega sodelovanja med Komisijo in državami članicami; poudarja ugotovitev Računskega sodišča, da je tveganje napake visoko pri odhodkih, za katere veljajo zapletena pravila; pozdravlja znatne izboljšave v zvezi s tem v zadnjih desetih letih, med drugim zaradi prizadevanj Komisije in priporočil Računskega sodišča ter Parlamenta; spodbuja Komisijo, naj si prizadeva za poenostavitev in usmerjenost v smotrnost;

74. poudarja, da so bila glavna finančna tveganja, ki jim je bil v letu 2019 izpostavljen proračun Unije, povezana s finančnimi operacijami v obliki posojil, ki se krijejo neposredno iz proračuna Unije (53,7 %), in finančnimi operacijami, ki jih krije jamstveni sklad Unije (46,3 %); z obžalovanjem ugotavlja, da znesek skupnega tveganja, o katerem poroča Komisija, ne vključuje operacij, poveznih z evropskim skladom za strateške naložbe, zato ne odraža dejanskega finančnega prikaza proračuna Unije; poudarja, da je skupni znesek tveganja, ki se krije iz proračuna Unije, do konca leta 2019 dosegel 90,5 milijarde EUR, če se prištejejo morebitna prihodnja plačila v zvezi z jamstvom Evropskega sklada za strateške naložbe;

75. poudarja, da je Unija čedalje več uporabljala finančne instrumente in proračunska jamstva, zaupane skupini EIB; želi spomniti, da Računsko sodišče ni pristojno za revidiranje operacij skupine EIB, ki se ne financirajo iz proračuna Unije, vendar izpolnjujejo enake cilje Unije; poudarja, da to pomeni, da Računsko sodišče ne more zagotoviti popolnega pregleda povezav med operacijami skupine EIB in proračunom Unije; poziva EIB in Evropski parlament, naj skleneta memorandum o soglasju za boljši dostop Parlamenta do dokumentov EIB in podatkov v zvezi s strateškimi usmeritvami in politikami financiranja, da bi EIB prevzela večjo odgovornost;

76. poudarja, da člen 287(3) PDEU opredeljuje revizijske pristojnosti Računskega sodišča v zvezi z EIB; opozarja, da je Računsko sodišče pristojno za revizijo dejavnosti EIB na področju upravljanja odhodkov in prihodkov Unije; opozarja, da je revizijski odbor pristojen za revizijo delniškega kapitala EIB v skladu s členom 12 protokola 5 (Statut EIB) in da člen 308(3) PDEU Svetu omogoča spremembo protokola k statutu EIB s preprostim sklepom brez popolne revizije Pogodbe; poudarja, da so jamstva Unije in drugi finančni instrumenti, ki jih upravlja EIB, v novem večletnem finančnem okviru vse pomembnejši; zato poziva Svet, naj spremeni člen 12 protokola 5, da bi Računsko sodišče dobilo vlogo pri reviziji delniškega kapitala EIB; ugotavlja, da je sedanji tristranski sporazum med Komisijo, EIB in Računskim sodiščem o revizijah operacij, ki se financirajo iz proračuna Unije ali ta zanje jamči, prenehal veljati leta 2020; odločno poziva Komisijo, Računsko sodišče in EIB, naj okrepijo vlogo Računskega sodišča in dodatno okrepijo njegove revizijske pristojnosti v zvezi z dejavnostmi EIB pri obnovitvi tristranskega sporazuma o pravilih delovanja; podpira poziv Računskega sodišča glede revidiranja operacij EIB, ki niso povezane s proračunom Unije ter ga poziva, naj pripravi priporočila o rezultatih zunanjih posojilnih dejavnosti EIB;

77. ugotavlja, da je monetarna politika povzročila padec dolgoročne obrestne mere, ki se uporablja za vrednotenje obveznosti za prejemke zaposlenih (diskontna obrestna mera), ki je prvič postala negativna, kar je ob koncu leta povzročilo znatno povečanje obveznosti proračuna Unije v višini 17,2 milijarde EUR; pričakuje, da se bo ta trend nadaljeval, saj ECB nadaljuje izvajanje ekspanzivne monetarne politike, in poziva k ustrezni previdnosti;

78. poudarja, da je pomembno strogo spremljati morebitno tveganje korupcije in goljufij v zvezi z obsežnimi infrastrukturnimi projekti; poziva k financiranju temeljitih in neodvisnih predhodnih in naknadnih ocen projektov;

79. poziva Komisijo, naj spodbuja države članice k izboljšanju kakovosti in števila kontrol ter k izmenjavi najboljših praks v boju proti goljufijam;

Priporočila

80. poziva Komisijo, naj:

— pozorno spremlja potrebe po plačilih, pripravi možne scenarije s konkretnimi rešitvami, ob upoštevanju, da Unija ne sme imeti proračunskega primanjkljaja, in v skladu s svojimi institucionalnimi pristojnostmi ukrepa za zagotavljanje razpoložljivosti odobritev plačil, pri čemer naj upošteva tveganje nezadostnih odobritev plačil in izredne potrebe zaradi pandemije COVID-19;

— v naslednjem večletnem finančnem okviru še naprej pripravlja letna poročila o finančnih instrumentih, za katere se uporablja deljeno upravljanje, tudi na ravni posameznih finančnih instrumentov;

— predstavi celotno stanje izpostavljenosti proračuna Unije v letnem „poročilu o jamstvih, ki jih krije splošni proračun“, vključno s tveganjem, ki jih ustvari jamstveni sklad EFSI ter vseh zadevnih prihodnjih finančnih operacij;

— v kontekstu krize zaradi COVID-19 ponovno oceni, ali so obstoječi mehanizmi za zmanjšanje izpostavljenosti proračuna Unije tveganju zadostni in ustrezni, ter pregleda ciljne stopnje rezervacij jamstvenih skladov, iz katerih se krijejo jamstva, odobrena iz proračuna EU;

— predstavi letna poročila o tem, kako bi lahko vztrajno nizke, izjemno nizke in negativne obrestne mere vplivale na proračun Unije;

81. prosi Svet, naj skupaj z Evropskim parlamentom:

— pozoveta EIB, naj Računskemu sodišču vsako leto omogoči revizijo pravilnosti in vidikov smotrnosti dejavnosti financiranja, ki ne spadajo v specifičen mandat EU. To bi bilo mogoče zagotoviti hkrati s podaljšanjem tristranskega sporazuma;

Smotrnost izvrševanja proračuna Unije

82. pozdravlja prvo ločeno in celovito „Poročilo Evropskega računskega sodišča o smotrnosti izvrševanja proračuna EU – stanje ob koncu leta 2019“ in spodbuja Računsko sodišče, naj ga v prihodnjih letih še naprej pripravlja in razvija; ponovno izraža svoje stališče, da se je treba bolj osredotočiti na smotrnost izvrševanja, ne da bi zmanjšali sedanjo raven nadzora skladnosti; poudarja, da ugotovitve o uspešnosti ne bi smele voditi k posploševanju, temveč k priporočilom za posamezne države; ugotavlja, da so ustrezne analize tveganja in priporočila za ukrepanje Unije pomembna podlaga za politično odločanje snovalcev politik; meni, da bi s kazalniki morali ocenjevati uspeh posebnih dejavnosti na opisen in objektiven način, ne da bi ti odražali kakršne koli politične preference; poziva Računsko sodišče, naj ocene uspešnosti osredotoči na ustvarjanje evropske dodane vrednosti in učinkovito uporabo davčnega denarja Unije;

83. poudarja, da je namen informacij o smotrnosti pokazati, ali se učinkovito in uspešno dosegajo cilji politik in programov Unije; priporoča, da bi se morale – če so potrebne izboljšave – informacije o smotrnosti uporabiti v procesu priprave potrebnih popravljalnih ukrepov, njihovo izvajanje pa bi se moralo stalno spremljati; poudarja, da je uspešnost skladov in politik Unije zelo težko izmeriti ter da so potrebne različne opredelitve in ciljno usmerjeni kazalniki za različna področja porabe in sredstva; meni, da bi morali ključni kazalniki uspešnosti celovito meriti rezultate programov z uporabo analitične metode brez navedbe političnih preferenc; se strinja z ugotovitvami Računskega sodišča, da je treba splošne kazalnike nadalje razviti in doseči boljšo uravnoteženost med kazalniki vložka in izložka ter med kazalniki rezultatov in učinka; prosi Komisijo, naj racionalizira poročanje o smotrnosti tako, da zmanjša število ciljev in kazalnikov na bolj omejen izbor ustreznih kazalnikov rezultatov in učinkov, ki bodo najbolje izmerili dosežene rezultate v smislu učinkovitosti, gospodarnosti in dodane vrednosti Unije pri njeni porabi;

84. poudarja, da je Računsko sodišče ugotovilo, da ima Komisija zadovoljive postopke za pripravo letnega poročila o upravljanju in smotrnosti izvrševanja in pregleda smotrnosti programov; se strinja z Računskim sodiščem, da bi Komisija morala poročati o smotrnosti programov porabe EU vsaj tako dolgo, dokler se izvršujejo znatni zneski plačil, povezanih z določenim obdobjem večletnega finančnega okvira, tj. še po izteku obdobja zadevnega večletnega finančnega okvira;

85. pozdravlja ugotovitev Računskega sodišča, da je Komisija začela pripravljati sistemske ocene smotrnosti in analize, ki vodijo do zaključkov o doseganju ciljev programov; z zadovoljstvom ugotavlja, da Računsko sodišče meni, da je to pomemben pozitiven korak k jasnejšemu, bolj transparentnemu in celovitejšemu letnemu poročanju o smotrnosti programov;

86. odločno spodbuja Komisijo, naj še naprej izboljšuje zanesljivost in dostopnost informacij o smotrnosti kot ključnega orodja za ocenjevanje uspešnosti programov; to bi moralo vključevati objavo spoznanj, pridobljenih v Odboru za regulativni nadzor, zlasti tistih v zvezi z zasnovo in metodologijo;

87. je zaskrbljen zaradi ocene Sodišča, da podatki o spremljanju iz držav članic, na katerih temeljijo letno poročilo Komisije o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna Evropske unije ter izjave o programih, niso popolnoma zanesljivi;

88. izrecno podpira priporočilo, da bi morala Komisija izboljšati razlage v zvezi z določitvijo ciljev in podpornih podatkov; cilji bi morali biti specifični in ambiciozni, vendar realistični, hkrati pa merljivi na podlagi zanesljivih podatkov; poudarja tudi, da so kazalniki rezultatov in učinka bolj primerni za merjenje smotrnosti in omogočajo širšo oceno učinka kot kazalniki vložkov in izložkov;

89. pozdravlja dejstvo, da Komisija v letnih poročilih o programih dokumentira podatke o kazalnikih ter izhodišča kazalnikov, mejnike in ciljne vrednosti, ki merijo napredek pri doseganju splošnih in posebnih ciljev programov; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo ta izhodišča za kazalnike, mejniki in cilji, ki jih ne bi bilo mogoče doseči brez finančnih sredstev EU in ki predstavljajo dodano vrednost EU, osredotočeni na doseganje te vrednosti;

90. poziva Komisijo, naj v svoja poročila o smotrnosti vključi več analiz o učinkovitosti in gospodarnosti programov (stroškovna učinkovitost), takoj ko bodo informacije dostopne; bolj sistematično analizo pomembnih zunanjih dejavnikov, ki vplivajo na smotrnost programa; jasne ocene za vse sporočene kazalnike smotrnosti o tem, ali so na dobri poti, da bodo njihove ciljne vrednosti dosežene; jasne in uravnotežene ocene smotrnosti, v katerih so dovolj natančno zajeti vsi cilji nekega programa; poziva Komisijo, naj glede na vse programe, sprejete v okviru krize zaradi COVID-19, sprejme te ukrepe za naslednjo razrešnico za leto 2020;

91. poudarja, da dobro finančno poslovodenje v skladu s finančno uredbo pomeni uspešnost, učinkovitost in gospodarnost ter da bi se morale Komisija in države članice osredotočiti na vse tri elemente; poleg tega ugotavlja, da mednarodne revizijske smernice o uspešnosti zdaj vključujejo tudi elemente, kot so enakost, okolje in etika, ter poziva Komisijo, naj razširi svoje ocene in preuči tudi ta področja;

92. ugotavlja, da je Sodišče ocenilo, ali so programi na vseh glavnih področjih proračuna EU na pravi poti glede izpolnjevanja svojih ciljev;

93. Konkurenčnost: pozdravlja, da za raziskovalni program EU Obzorje 2020 nič ne kaže na to, da bi bila smotrnost ogrožena, poleg tega pa je veliko primerov uspešnih projektov; pozdravlja ugotovitev Računskega sodišča, da program s svojo edinstvenostjo in vseevropskim značajem zagotavlja dodano vrednost;

94. Kohezija: obžaluje, da čeprav so Komisija in države članice že spremenile prvotne cilje za obdobje 2014–2020, nekaj več kot tretjina kazalnikov za Evropski sklad za regionalni razvoj in kohezijski sklad kaže pravočasen napredek. Pred izbruhom krize zaradi COVID-19 bi večina ciljev na področju zaposlovanja in izobraževanja bila dosežena do leta 2020, vendar je napredek na področju raziskav in razvoja, revščine in socialne vključenosti zaostajal; obžaluje, da podatki Komisije o smotrnosti poslovanja na tem področju politike kažejo, da programi ne izpolnjujejo prvotnih pričakovanj;

95. Naravni viri: obžaluje, da je ključna pomanjkljivost, da kazalniki smotrnosti za obdobje 2014–2020 ne temeljijo na podrobni logiki ukrepanja za zagotavljanje finančne podpore SKP. Neposredna plačila kmetom so na primer zmanjšala nestanovitnost dohodkov kmetov, vendar niso usmerjena v pomoč kmetom pri doseganju primernega življenjskega standarda; obžaluje, da imajo ukrepi SKP nezadosten učinek na reševanje podnebnih sprememb;

96. Varnost in državljanstvo: ugotavlja, da v poročilih Komisije ni navedeno, ali Sklad za azil, migracije in vključevanje dobro napreduje pri doseganju svojega cilja, toda razpoložljive informacije kažejo na njegov pomen in dodano vrednost za Unijo; je seznanjen, da kazalniki za vključevanje in zakonite migracije kažejo pozitivne rezultate, tudi zato, ker dolgoročnih učinkov (kot so razlike med možnostmi za zaposlitev migrantov in državljanov Unije) še ni mogoče oceniti;

97. Evropa v svetu: ugotavlja, da Komisija ne zagotavlja dovolj informacij za zanesljivo ocenjevanje uspešnosti dveh instrumentov financiranja, instrumenta za sodelovanje z državami v razvoju in drugega instrumenta za odnose z južnimi in vzhodnimi sosedami Unije; pozdravlja, da kazalniki kljub temu kažejo pozitiven trend pri zmanjševanju revščine, izobraževanju, enakosti spolov in človeškem razvoju ter izraža zaskrbljenost zaradi vse večjih negativnih trendov pri utrjevanju demokracije in pravne države ter politični stabilnosti;

Letno poročilo o upravljanju in smotrnosti izvrševanja

98. ugotavlja, da je po navedbah Komisije skupni znesek odobritev za prevzem obveznosti, izvršenih v letu 2019, znašal 161 milijard EUR: razdelku 1 je bilo dodeljenih 81 milijard EUR, ki so bili razdeljeni na razdelek 1a „Konkurenčnost za rast in delovna mesta“ (14 % skupnega proračuna) in razdelek 1b „Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija“ (35 % celotnega proračuna), razdelku 2 „Trajnostna rast: naravni viri“ (37 % skupnega proračuna) 59 milijard EUR, razdelku 3 „Varnost in državljanstvo“ 4 milijarde EUR, razdelku 4 „Evropa v svetu“ 12 milijard EUR in 6 milijard EUR upravnim odhodkom Komisije v razdelku 5;

99. ugotavlja, da je Komisija v svojem letnem poročilu o upravljanju in smotrnosti za leto 2019 poročala o tveganju ob plačilu 2,1 %, kar je v razponu ocenjene stopnje napake Evropskega računskega sodišča; ugotavlja, da so za tri najpomembnejša področja porabe (razdelek 1a večletnega finančnega okvira: konkurenčnost; razdelek 1b: gospodarstvo, socialna in teritorialna kohezija ter razdelek 2: naravni viri) lastne ocene Komisije o stopnji napake v razponu Evropskega računskega sodišča;

100. ugotavlja, da so v letu 2019 odhodki iz proračuna Unije znašali 147 milijard EUR in bili razdeljeni na več kot 240 000 plačil; poudarja, da je bilo 71 % proračuna izvršenega v okviru deljenega upravljanja, preostanek pa je Komisija porabila neposredno (22 %) ali posredno v sodelovanju s pooblaščenimi subjekti (7 %);

101. se seznanja z oceno Komisije, da so odhodki, povezani s podnebnimi cilji v letu 2019 znašali 35 milijard EUR, kar predstavlja 21 % proračuna Unije, in da bo proračun Unije k podnebnim ciljem v obdobju 2014-2020 kumulativno prispeval 211 milijard EUR, kar ustreza 19,8 % skupne porabe in je nekoliko manj od prvotnega cilja v višini 20 % zaradi nižjih prispevkov v prvih letih obdobja; poziva Komisijo, naj si po najboljših močeh prizadeva za večjo porabo v zvezi s podnebnimi spremembami v obdobju 2014–2020, da bi v obdobju 2021–2028 dosegli veliko ambicioznejše cilje;

102. ugotavlja, da je 11 od 50 generalnih direktorjev Komisije v svojih letnih poročilih o dejavnostih za leto 2019 podalo kvalificirano izjavo s skupno 18 pridržki (v primerjavi s 40 pridržki za 20 služb v letu 2018); poudarja, da je Komisija pri 17 pridržkih uporabila novo pravilo de minimis, zaradi česar jim ni več pripisovala pomena;

103. ugotavlja, da so po navedbah Komisije potrjeni popravni ukrepi v letu 2019 znašali 1,5 milijarde EUR (25 % več kot leta 2018); opozarja na dejstvo, da so nekatere države članice zabeležile veliko bolj vsebinske zneske popravkov kot druge; poziva Komisijo, naj sprejme svoj revizijski vzorec, da bi pogosteje vključila te države v svoje redne preglede;

104. je seznanjen, da je Komisija za leto 2019 ocenila skupno tveganje ob zaključku na 0,7 % zadevnih odhodkov (v primerjavi z 0,8 % v letu 2018); ugotavlja, da je bilo zaradi večjega tveganja ob plačilu v zvezi z odhodki za kohezijo skupno tveganje ob plačilu po oceni Komisije večje kot v prejšnjih letih, in sicer 2,1 % za leto 2019 (v primerjavi z 1,7 % v letu 2018), vendar so bili ocenjeni prihodnji popravki prav tako višji (1,4 % v primerjavi z 0,9 % v letu 2018), zato je Komisija ob zaključku ugotovila stabilno tveganje, pri čemer je ocena tveganja ob zaključku znašala manj kot 2 %, Komisija pa je menila, da njeni večletni kontrolni sistemi zagotavljajo učinkovito zaščito proračuna Unije; poudarja tudi, da so bili po ocenah Komisije odhodki s tveganjem ob plačilu nad pragom pomembnosti zelo visoki in so znašali 67 milijard EUR;

105. ugotavlja, da Komisija meni, da njeni večletni kontrolni sistemi zagotavljajo učinkovito zaščito proračuna Unije; ugotavlja, da Komisija svoj portfelj za leto 2019 razdeli v sloje z nižjim tveganjem in višjim tveganjem, pri čemer uporablja merila, ki jih je priznalo tudi Računsko sodišče in so povezana z naravo financiranja, zlasti razliko med precej zapletenimi shemami, ki temeljijo na povračilih (odhodki z višjim tveganjem, pri katerih obstaja tveganje ob plačilu, višje od 2 %) in manj plačil na podlagi pravic, nagnjenih k napakam (odhodki z nizkim tveganjem s tveganjem ob plačilu pod 2 %); poleg tega poudarja, da Komisija ocenjuje, da odhodki z višjim tveganjem znašajo 67 milijard EUR (46 %) in torej vplivajo na manjši del proračuna kot odhodki z nižjim tveganjem, ki znašajo 80 milijard EUR (54 %); poziva Komisijo, naj sprejme ambiciozen akcijski načrt z ukrepi, ki bodo omogočili občutno zmanjšanje teh tveganj;

106. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo poročilo o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU popolnoma zanesljivo in ne bo temeljilo na napovedih;

107. zlasti obžaluje, da je Računsko sodišče moralo ponovno poročati o pomislekih glede zanesljivosti v letnem poročilu o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna na področjih kohezije zaradi pomanjkljivosti dela revizijskih organov ter ugotovljenih težav v zvezi s stopnjami napake, o katerih se poroča v letnih poročilih o dejavnostih GD EMPL in GD REGIO;

108. se ne strinja z oceno Komisije o njeni metodologiji za izračun stopnje napake; čeprav priznava, da so tveganja pri plačilih, ki jih Komisija uporablja v letnem poročilu o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna, najbližje stopnji napake, ki jo je ocenilo Računsko sodišče, je treba opozoriti, da se zaradi pomembnih elementov stopnja napake Računskega sodišča in Komisije močno razlikuje; zato ponovno poziva, naj se njegova metodologija čim prej uskladi z metodologijo, ki jo uporablja Računsko sodišče, organu za proračunski nadzor pa naj se predloži le eno stopnjo napake, ki ustreza tveganju pri plačilu (stopnja napake pri plačilu); poziva Komisijo, naj ločeno objavi oceno prihodnjih popravkov (preostala stopnja napak); poziva Komisijo, naj pri poročanju o teh dveh ocenah za vse generalne direktorate uporablja dosledno terminologijo;

109. poziva Komisijo, naj sprejme potrebne ukrepe, da bi od držav članic pridobila zanesljive podatke o stopnji napake pri plačilu; poziva Komisijo, naj pravočasno izvede ustrezne prilagoditve, če se pomanjkljivosti odkrijejo v kontrolah držav članic;

110. z zaskrbljenostjo opaža, da je Računsko sodišče v zvezi z oceno tveganja ob plačilu, ki jo je pripravila Komisija, opozorilo na nekatere probleme, ki so predstavljeni v nadaljevanju, za posamezne razdelke večletnega finančnega okvira, ter poziva Komisijo, naj se na te ugotovitve odzove s konkretnimi ukrepi:

— „Konkurenčnost“: naknadne revizije niso zajemale predvsem plačil ali obračunov, ki so bili izvršeni v letu, ki se pregleduje v okviru izjave o zanesljivosti, in tudi niso bile vedno zanesljive;

— „Naravni viri“: kontrola države članice, ki se odraža v kontrolnih statističnih podatkih, ni zajela vseh napak, zato so bile potrebne prilagoditve Komisije, ki pa so na splošno temeljile na pavšalnih stopnjah, zanesljivost rezultatov dela certifikacijskih organov pa je bila omejena;

— „Kohezija“: pregledi revizijskih organov niso bili vedno zanesljivi;

— „Evropa v svetu“: ni bilo dovolj pregledov na kraju samem v državah, v katerih se izvajajo projekti; poleg tega niso bili v zadostni meri zajeti pomembni vidiki postopkov javnega naročanja; svoboda presoje pri ocenjevanju učinka posameznih napak je bil prevelika; ni bilo izvršenih dovolj poglobljenih lastnih preverjanj postopkov, ki so jih že pregledali drugi subjekti; poziva Računsko sodišče, naj izboljša število naključnih pregledov s pristopom, ki temelji na tveganju, tako da bodo njegova poročila o stopnjah napake bolj pozorna na področja, na katerih se bodo najverjetneje pojavile težave;

111. je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da poročanje Komisije o smotrnosti poslovanja postaja bolj uravnoteženo ter da letno poročilo o upravljanju in smotrnosti poslovanja ter izjave o programih dopolnjujejo poročanje o dosežkih programa, vključno z informacijami o področjih, ki zaostajajo, in stalnih izzivih za programe;

112. spodbuja Komisijo in Računsko sodišče, naj pospešita postopek razrešnice na leto N+1;

113. poziva Komisijo, naj pri dodeljevanju sredstev še naprej spodbuja bolj uravnoteženo zastopanost spolov in sistematičen pristop k pripravi proračuna;

Prihodki

114. ugotavlja, da so skupni prihodki za leto 2019 znašali 163,9 milijarde EUR;

115. ponavlja, da večina prihodkov (88 %) izvira iz treh kategorij lastnih sredstev:

— lastna sredstva iz naslova bruto nacionalnega dohodka (BND) predstavljajo 64 % prihodkov Unije in uravnotežijo proračun Unije po izračunu prihodkov iz vseh drugih virov (vsaka država članica prispeva sorazmerno s svojim BND);

— tradicionalna lastna sredstva (TLS) predstavljajo 13 % prihodkov Unije in zajemajo carinske dajatve na uvoz, ki jih poberejo države članice (v proračun Unije gre 80 % skupnega zneska, 20 % pa ostane državam članicam za kritje stroškov pobiranja);

— lastna sredstva iz naslova davka na dodano vrednost (DDV) predstavljajo 11 % prihodkov Unije (prispevki iz naslova teh lastnih sredstev se odmerijo z uporabo enotne stopnje od usklajenih osnov za odmero DDV držav članic);

116. pozdravlja delo Komisije v zvezi s finančnim načrtovanjem in proračunom Unije, ki je bilo začeto pred letom 2019 in je v tem letu privedlo do uvedbe pravno zavezujočega časovnega razporeda novih tokov prihodkov po vsej Uniji ali „lastnih sredstev“, namenjenih odplačilu skupnega evropskega zadolževanja; opozarja na prevlado prispevkov iz naslova bruto nacionalnega dohodka (BND) v proračunu Unije; poudarja, da se z novimi lastnimi sredstvi zmanjša delež nacionalnih prispevkov iz naslova BND pri financiranju letnega proračuna Unije in zato ne prispevajo k splošnemu povečanju proračuna Unije; poziva Komisijo, naj predlaga diverzifikacijo virov prihodkov, da bi zagotovila, da bo Unije resnično neodvisna od prispevkov držav članic, hkrati pa znatno povečala proračun za programe Unije;

117. ugotavlja, da prihodki vključujejo tudi zneske iz naslova drugih virov (najpomembnejši med temi viri so prispevki in povračila, povezani s sporazumi in programi EU (8 % prihodkov Unije), kot je prihodek v zvezi s potrditvijo obračunov EKJS in EKSRP, ter sodelovanjem držav nečlanic EU v raziskovalnih programih;

118. pozdravlja odločitev Računskega sodišča, da bo ocenilo ukrepe Unije za zmanjšanje carinske vrzeli, kar lahko vpliva na zneske dajatev, ki jih določijo države članice, in blaži tveganje, da tradicionalna lastna sredstva niso popolna, v okviru pregleda sistemov notranjih kontrol;

119. je zaskrbljen zaradi slabosti, ki jih je ugotovilo Računsko sodišče pri zbiranju tradicionalnih lastnih sredstev držav članic, zlasti pri upravljanju določenih dajatev, ki jih nacionalni organi še niso pobrali; ugotavlja, da je Računsko sodišče v državah članicah, ki jih je obiskalo, odkrilo zlasti zamude pri priglaševanju carinskih dolgov, zapoznelo izterjavo takih dolgov ter nezadostno dokumentacijo za potrditev pravilnosti dajatev, knjiženih v poslovnih knjigah;

120. je seznanjen s pomanjkljivostmi pri upravljanju še nepobranih dajatev v državah članicah, ki so navedene v 15 od 27 poročil o inšpekcijskih pregledih tradicionalnih lastnih sredstev, ki jih je Komisija objavila leta 2019; meni, da bi bilo treba ugotovitve iz desetih od teh 15 poročil, ki so bila razvrščena kot sistematična, dati na voljo članom ustreznih parlamentarnih odborov;

121. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da sta bili iz inšpekcijskih pregledov v zvezi s tradicionalnimi lastnimi sredstvi, ki jih Komisija izvaja, in dela Računskega sodišča razvidni dve glavni slabosti pri kontrolah države članice za zmanjšanje razlik v carinah; opozarja na precejšnjo izgubo prihodkov Unije ter poziva Komisijo in Svet, naj nujno obravnavata ta vprašanja:

— pomanjkanje usklajenosti izvajanja carinskih kontrol v vsej Uniji za blaženje tveganja navedbe prenizke vrednosti uvoza v vsej carinski uniji in

— nezmožnosti držav članic, da bi opredelile najbolj tvegane gospodarske subjekte na ravni Unije za revizije po sprostitvi blaga;

122. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je pri preučevanju sistemov notranje kontrole tako znotraj Komisije kot v državah članicah Računsko sodišče odkrilo pomanjkljivosti v posameznih kategorijah lastnih sredstev; je zaskrbljen, da je imelo v skladu z oceno Komisije 24 od 28 držav članic delno zadovoljive ali nezadovoljive strategije kontrol za obravnavo tveganja navedbe prenizke vrednosti, zaradi česar je Računsko sodišče odkrilo velike pomanjkljivosti pri kontrolah države članice za zmanjšanje razlik v carinah;

123. z veliko zaskrbljenostjo poudarja, da so ukrepi za opredeljevanje in izbiranje najbolj tveganih uvoznikov za revizijo po sprostitvi blaga omejeni po vsej carinski uniji, saj še vedno ni podatkovne zbirke, ki bi bila dostopna po vsej Uniji ter zajemala ves uvoz, ki ga izvršijo gospodarski subjekti;

124. vendar je seznanjen, da je Komisija je poleg tega sprejela pomembne ukrepe za lažjo opredelitev najbolj tveganih gospodarskih subjektov na ravni Unije za revizije po sprostitvi blaga, in sicer z označevanjem transakcij, ki naj bi predstavljale finančno tveganje glede na merila finančnega tveganja, in posodobitvijo navodil za carinske revizije;

125. pozdravlja, da Komisija tesno sodeluje z državami članicami pri iskanju rešitev za opredelitev uvoznikov, ki delujejo v državah članicah, ki niso države članice, v katerih imajo sedež; poziva k doseganju nadaljnjega napredka, potem ko bo v celoti na voljo podatkovna zbirka naravni celotne Unije, ki krije celoten uvoz;

126. ugotavlja, da je od vseh pridržkov v zvezi z DDV, zaradi katerih je bil izračun osnove za DDV odprt preteklih deset ali več let, in vprašanj v zvezi z tradicionalnimi lastnimi sredstvi, ki so ostala odprta več kot pet let od časa inšpekcijskega pregleda, ki ga je opravila Komisija, dolgoročno nerešenih le 15 % pridržkov v zvezi z DDV in 34 % vprašanj v zvezi s tradicionalnimi lastnimi sredstvi;

127. poudarja, da se je od osmih dolgoročno nerešenih pridržkov v zvezi z DDV, ki jih je uvedla Komisija in pregledalo Računsko sodišče, pet nanašalo na postopke za ugotavljanje kršitev, uvedene zoper države članice zaradi morebitne neskladnosti z direktivo o DDV;

128. z zadovoljstvom ugotavlja, da Komisija izboljšuje svojo oceno tveganja za načrtovanje inšpekcijskih pregledov in si še naprej prizadeva za hitro zaključevanje dolgo neodpravljenih odprtih vprašanj, kar je odvisno tudi od sodelovanja držav članic;

129. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se je za 54 od 122 dolgoročno nerešenih vprašanj v zvezi s tradicionalnimi lastnimi sredstvi, ki jih je revidiralo Računsko sodišče, izkazalo, da Komisija predolgo spremlja ta vprašanja in jih prepočasi zaključuje, kar kaže slabosti pri spremljanju pomanjkljivosti v zvezi s tradicionalnimi lastnimi sredstvi, odkritih v državah članicah; poziva Komisijo, naj vzpostavi sistem spremljanja, v katerem bi bila prednostno obravnavana odprta vprašanja v zvezi s tradicionalnimi lastnimi sredstvi glede na njihovo pomembnost (v smislu finančnih posledic ali sistemskega pomena, če ne gre za finančne pomanjkljivosti) ter o tem poroča organu za podelitev razrešnice;

130. opozarja, da Komisija v okviru ciklusa večletnega preverjanja preuči, ali so postopki zbiranja, ki jih države članice uporabljajo za pripravo svojih nacionalnih zaključnih računov, skladni z ESR 2010 in ali so podatki o BND primerljivi, zanesljivi in izčrpni; ugotavlja, da je zaključek ciklusa preverjanja privedel do novih, bolj specifičnih pridržkov, saj na primer eden od teh pridržkov dopušča, da se podatki o BND vseh držav članic pregledajo, da bi se vanje vključila bolj natančna ocena sredstev multinacionalnih družb za raziskave in razvoj, pri čemer pa je ta ocena kompleksna zaradi globalizacije in tega, da se taka sredstva lahko zlahka premikajo čez meje (Komisija bo skupaj z državami članicami do septembra 2022 ocenjevala, ali so sredstva multinacionalnih družb za raziskave in razvoj na računih držav članic ustrezno evidentirana);

131. je zelo zaskrbljen zaradi količinsko neopredeljivega pridržka, ki ga je GD BUDG ohranil za leto 2019, ki navaja, da so se goljufije s prenizkim vrednotenjem delno preselile v druge države članice, kar vpliva na zbiranje tradicionalnih lastnih sredstev v obsegu, ki še ni bil dokončno količinsko opredeljen; ugotavlja, da je Komisija izvedla inšpekcijske preglede o prenizkem vrednotenju v vseh državah članicah in preverila, kako so države članice organizirane za obravnavanje vprašanj prenizkega vrednotenja, zlasti v zvezi s tekstilom in čevlji iz Kitajske; ugotavlja, da je bila finančna odgovornost držav članic za izgube tradicionalnih lastnih sredstev izrecno obravnavana med temi inšpekcijskimi pregledi in v ustreznih poročilih; ugotavlja, da bo Komisija spremljala morebitne nastale izgube in zanje zahtevala finančno odgovornost od držav članic; je zaskrbljen, ker začasni izračuni kažejo, da bi izgube tradicionalnih lastnih sredstev v letu 2019 dosegle 1 % tradicionalnih lastnih sredstev za leto 2019, kar upravičuje pridržek v letnem poročilu o dejavnostih za leto 2019; prosi Komisijo, da takoj obvesti organ o razrešnici o ugotovitvah in posledicah svojih inšpekcij ter količinskih opredelitvah, ko bodo dokončane;

132. ugotavlja, da je generalni direktorat za proračun že četrto leto zapored izrekel pridržek v zvezi z vrednostjo tradicionalnih lastnih sredstev, ki jih je zbralo Združeno kraljestvo, saj ta država proračunu Unije ni dala na voljo utajenih carinskih dajatev na uvoz tekstilnih izdelkov in obutve, goljufija z navajanjem prenizke vrednosti pa se je razširila tudi na države članice Unije, zaradi česar prihaja pri tradicionalnih lastnih sredstvih do dodatnih morebitnih izgub;

133. ugotavlja, da jev skladu z letnim poročilom o dejavnostih GD BUDG za leto 2019 Združeno kraljestvo 12. oktobra 2017 začelo izvajati ukrepe, ki jih je priporočila Komisija, kar je privedlo do dramatičnega zmanjšanja izgub tradicionalnih lastnih sredstev v letu 2018 (stopnja napake pod 1 %);

134. obžaluje dejstvo, da Združeno kraljestvo še vedno zavrača, da bi za proračun EU zagotovilo zneske tradicionalnih lastnih sredstev, izgubljene v obdobju 2011–2017, ki znašajo 2,679 milijarde EUR (bruto); ugotavlja, da so organi Združenega kraljestva Komisiji poslali uradni odgovor, prejet 11. februarja 2019; ugotavlja, da je Komisija po preučitvi odgovora Združenega kraljestva zadevo posredovala Sodišču EU 7. marca 2019; ugotavlja, da je Združeno kraljestvo 24. junija 2019 vložilo odgovor na tožbo, ki sta mu 29. avgusta 2019 sledila replika Komisije in duplika Združenega kraljestva z dne 20. decembra 2019; na podlagi pisnih odgovorov Komisije za predstavitev v odboru za proračunski nadzor 11. januarja 2021 ugotavlja, da je ustno zaslišanje potekalo 8. decembra 2020 in da čeprav je datum končne sodbe v celoti odvisen od presoje Sodišča EU, Komisija ne pričakuje odločitve pred poletjem 2021; z zadovoljstvom ugotavlja, da izstop Združenega kraljestva iz Unije ne vpliva negativno na izterjavo zahtevanih zneskov, saj se nanašajo na uvoz pred koncem prehodnega obdobja;

135. ugotavlja, da je bilo po podatkih Komisije leta 2019 za 3 milijarde EUR več prihodkov iz naslova BND po prilagoditvah za pretekle zneske (večinoma za leta od 2012 do 2017), saj so bile osnove BND posodobljene z dejanskimi podatki;

Priporočila

136. poziva Komisijo, naj:

— državam članicam nudi redno podporo pri izbiranju najbolj tveganih uvoznikov za revizije po sprostitvi blaga, tako da:

a. zbere in analizira relevantne podatke o uvozu na ravni Unije ter rezultate analize sporoči državam članicam;

b. zagotovi smernice o tem, kako izvajati analizo podatkov znotraj novega sistema Surveillance III, ko bo ta delujoč;

— revidira svoje postopke, tako da:

a. uvede sistem spremljanja odprtih vprašanj v zvezi s tradicionalnimi lastnimi sredstvi na podlagi kvantitativnih in kvalitativnih meril, v skladu s katerimi se pomanjkljivosti, odkrite v državah članicah, razvrstijo po prednostnem vrstnem redu;

b. določi državam članicam roke za odpravljanje teh pomanjkljivosti, ter za nadaljnje spremljanje, vključno z izračunom zamudnih obresti in izterjavo zneskov, ki se dajo na voljo proračunu Unije;

c. poenostavi postopek, vključno z dokumentacijo, potrebno za dostop do financiranja, ne da bi pri tem zanemarili načeli revizije in spremljanja;

Konkurenčnost za rast in delovna mesta

137. je seznanjen, da so plačila za podrazdelek 1a „Konkurenčnost za rast in delovna mesta“ znašala 21,7 milijarde EUR in so bila izplačana v okviru naslednjih programov in politik:

— „Raziskave“, do 55,2 % proračuna za ta podrazdelek oziroma 11,9 milijarde EUR;

— „Izobraževanje, usposabljanje, mladi in šport“, do 13,2 % proračuna za ta podrazdelek oziroma 2,8 milijarde EUR;

— „Promet in energija“, do 11,3 % proračuna za ta podrazdelek oziroma 2,5 milijarde EUR;

— „Vesolje“, do 7,6 % proračuna za ta podrazdelek oziroma 1,7 milijarde EUR;

— „Drugi ukrepi in programi“, do 12,7 % proračuna za ta podrazdelek oziroma 2,8 milijarde EUR;

138. ugotavlja, da so glavni programi Komisije Obzorje 2020 in sedmi okvirni program za raziskave in tehnološki razvoj na področju raziskav in inovacij ([5]), Erasmus+ na področju izobraževanja, usposabljanja, mladih in športa, Galileo, EGNOS, ITER in IPE kot veliki infrastrukturni projekti ter EFSI kot jamstveni sklad;

139. ugotavlja, da gre pri večini odhodkov za te programe za nepovratna sredstva, ki jih upravlja neposredno Komisija, tudi v okviru izvajalskih agencij, in so dodeljena javnim ali zasebnim upravičencem, ki sodelujejo v projektih; ugotavlja, da v okviru programa Erasmus+ odhodke v imenu Komisije večinoma upravljajo nacionalne agencije (približno 80 % nepovratnih sredstev);

140. poudarja, da je uspešnost politike na področju raziskav in inovacij težko oceniti, predvsem zaradi velikega časovnega zamika med financiranjem projektov ter rezultati in učinki, ki se šele morajo uresničiti; poleg tega ugotavlja, da je poročanje na tem področju osredotočeno predvsem na pozitivne dosežke namesto na kritično oceno rezultatov in učinka, kar morda ne bo zagotovilo realistične slike o uspešnosti kot celoti; ugotavlja, da raziskovanje kot disciplina vključuje tveganja glede rezultatov in uspešnega izida ni mogoče vedno zagotoviti;

141. je zaskrbljen, ker se visok delež (v nekaterih državah članicah do 25 %) sredstev iz operativnih programov, namenjenih podpori MSP na področju podjetništva in inovacij, namesto tega plačuje velikim podjetjem; poziva Komisijo, naj razvije močnejše nadzorne mehanizme v zvezi z izjavami prosilcev za sredstva EU, saj je vrhovni revizijski urad ugotovil, da so se organi v obdobju 2014–2020 zanašali izključno na predpisane lastne izjave o lastništvu, velikosti in zadolženosti podjetij;

([5]) Za obdobje 2007–2013.

142. ugotavlja, da je bilo v letu 2019 za politike mobilnosti in prometne politike na voljo 4 973 milijonov EUR v odobritvah za prevzem obveznosti in 2 725 milijonov EUR v odobritvah plačil, pri čemer je 4 422 milijonov EUR v odobritvah za prevzem obveznosti in 2 058 milijonov EUR v odobritvah plačil, ki so bila odobrena za evropsko prometno politiko (06 02) in Obzorje 2020 – Raziskave in inovacije na področju prometa (06 03), upravljala Izvajalska agencija za inovacije in omrežja (INEA);

143. znova izraža podporo dejstvu, da se je v politiko TEN-T s sprejetjem akcijskega načrta marca 2018 dodal steber vojaške mobilnosti, s čimer so se povečale naše zmogljivosti za odzivanje na nujne razmere; obžaluje, da se je znesek iz predloga Komisije in Parlamenta, v skladu s katerim bi v proračun Instrumenta za povezovanje Evrope v obdobju 2021–2027 vključili nova sredstva za potrebe vojaške mobilnosti v višini 6,5 milijarde EUR, močno zmanjšal;

144. pozdravlja objavo razpisa za večletni delovni program Instrumenta za povezovanje Evrope na področju prometa za leto 2019, ki bo imel proračun v višini 1,4 milijarde EUR in se bo osredotočal na uresničitev devetih koridorjev osrednjega omrežja do leta 2030;

145. pozdravlja, da se je v letu 2019 začel projekt „Greening the blue“, katerega cilj je zmanjšati emisije in zagotoviti učinkovitejše pogonske sisteme z zložljivim jadrom; je seznanjen, da se projekt financira iz Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo;

146. opozarja, da je skupni proračun, ki je bil v letu 2019 na voljo v sredstvih za prevzem obveznosti za programe in ukrepe Unije v okviru portfelja politik generalnega direktorata za izobraževanje, mladino, šport in kulturo (GD EAC), znašal približno 5,66 milijarde EUR (20 % več kot leta 2018), in meni, da so rezultati ocene finančnega poslovodenja tega direktorata v letu 2019 v splošnem zadovoljivi; ugotavlja, da skupno tveganje GD EAC, ko gre za plačila v letu 2019, znaša 24,88 milijona EUR od skupnih odhodkov v višini 2 147,18 milijona EUR;

147. priznava, da je bilo izvajanje programa Erasmus+ v letu 2019 v veliki meri uspešno in da je večina kazalnikov rezultatov, kot je število opravljenih izmenjav v okviru mobilnosti, presegla predvidene cilje Komisije za to leto; ugotavlja, da je bilo mogoče zaradi zapoznelega začetka delovanja, nizke stopnje uporabe med finančnimi institucijami in neobveščenosti študentov v letu 2019 opraviti le eno transakcijo jamstvene sheme za študentska posojila, in pozdravlja odločitev, da se tega instrumenta ne vključi v naslednji program Erasmus+ za obdobje po 31. decembru 2020; pozdravlja 20-odstotno povečanje mobilnosti študentov in poziva, da mora glavni element programa Erasmus+ ostati fizična – in ne virtualna – mobilnost; poudarja, kako pomembno je še naprej podpirati poklicno izobraževanje in usposabljanje ter učenje na delovnem mestu, saj prispevata k socialni vključenosti;

148. je zaskrbljen nad poročili o tem, da morajo morebitni upravičenci sredstev Unije v okviru programa Erasmus+ upoštevati nacionalna pravila, ki niso v skladu z načeli Unije; poudarja, da bi morala Komisija pozorno spremljati razmere in po potrebi ustrezno ukrepati;

149. poudarja, da so leta 2019 številni mladi pristopili k evropski solidarnostni enoti in opravljali delo na terenu, kar kaže na veliko zanimanje za solidarnostno delo med mladimi po vsej Evropi; je zaskrbljen zaradi razkoraka med številom prijav (191 000) in dejanskim številom praks (34 500); obžaluje, da je bilo število praks in zaposlitev v okviru programa evropske solidarnostne enote zelo nizko, saj je bilo v letih 2018–2020 na delo napotenih le 72 oseb, kar je manj kot 1 % vseh napotitev; poudarja, da mora postati število napotitev bolj uravnoteženo, da bo evropska solidarnostna enota lahko mladim resnično ponudila veliko priložnosti;

150. poziva Komisijo in Izvajalsko agencijo za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo, naj zmanjšata birokratsko breme ter poenostavita in prilagodita postopke prijave ciljnim skupinam, da bi izboljšali dostopnost programov, ki jih upravljata. poudarja, da je treba okrepiti sinergijo in sodelovanje z GD za izobraževanje, mladino, šport in kulturo, da bi poenostavili postopek prijave, ocenjevanja in upravljanja in bi se tako povečali kakovost in raznolikost prijav;

Ugotovitve Računskega sodišča

151. meni, da je zaskrbljujoče, da so bile v 51 (39 %) od 130 preučenih transakcij odkrite napake;

152. je globoko zaskrbljen, da je Računsko sodišče na podlagi 28 napak, ki jih je ugotovilo, ocenilo stopnjo napake za leto 2019 na 4 %, kar je občutno povečanje v primerjavi z letom 2018, ko je znašala 2 %; opozarja, da je to blizu stopnjam napak, ki jih je Računsko sodišče odkrilo v letih 2015, 2016 in 2017;

153. poudarja, da za porabo v sklopu sedmega okvirnega programa in programa Obzorje 2020 še vedno velja visoko tveganje in da ostaja glavni vir napak, pri čemer je Računsko sodišče odkrilo količinsko opredeljive napake, povezane z neupravičenimi stroški, v 24 od 80 transakcij za raziskave in inovacije v vzorcu (tri od desetih v okviru sedmega okvirnega programa in 21 od 70 v okviru programa Obzorje 2020, kar je 78 % ocenjene stopnje napake Računskega sodišča za ta podrazdelek v letu 2019);

154. z veliko zaskrbljenostjo poudarja dejstvo, da je bilo 60 % napak posledica „neupravičenih neposrednih stroškov dela“; poudarja, da je izračun za prijavljanje stroškov dela v okviru programa Obzorje 2020 kljub prizadevanjem za poenostavitev pravil še naprej pomemben vir napak v zahtevkih za povračilo stroškov; podpira mnenje Računskega sodišča, da je metodologija za izračun stroškov dela v okviru programa Obzorje 2020 v nekaterih pogledih postala bolj zapletena, zaradi česar se je povečalo tveganje napake (od 24 transakcij, na katere so vplivale količinsko opredeljive napake, jih je 23 vključevalo nepravilno uporabo metodologije za izračun stroškov dela);

155. obžaluje, da so zapletena pravila za prijavo in dolgotrajni postopki velike ovire, zlasti za MSP, zagonska podjetja in prosilce, ki prvič zaprosijo za pomoč in nimajo dovolj sredstev in izkušenj s temi postopki prijave;

156. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da so „nezakonita/diskriminatorna izborna merila“ predstavljala 16 % napak in da so „neupravičeni drugi neposredni stroški (DDV, potni stroški, oprema)“ predstavljali 15 % napak;

157. upošteva, da je Računsko sodišče pri drugih programih in dejavnostih odkrilo količinsko opredeljive napake pri 4 od 50 transakcij v vzorcu (napake so se nanašale na projekte v okviru programov Erasmus+ in IPE);

158. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Sodišče odkrilo slabosti pri dokumentiranju revizijskega dela s strani Komisije, doslednosti pri vzorčenju in poročanju ter kakovosti revizijskih postopkov v zvezi z nekaterimi pregledanimi spisi; poudarja, da je Računsko sodišče med drugim odkrilo neupravičene zneske, ki jih revizorji med svojo revizijo zaradi nezadostnega preizkušanja niso odkrili (zlasti v zvezi s stroški dela). napačne razlage pravila dvojne zgornje meje in napake pri izračunu stroškov dela, ki niso bile odkrite; v zvezi s tem podpira priporočila Računskega sodišča za izboljšanje razmer;

159. opozarja na dejstvo, da 22 raziskovalnih projektov, ki jih je revidiralo Računsko sodišče, ni bilo izvedenih v eurih, temveč v drugih valutah, menjalni tečaj pri desetih projektih pa ni bil določen v pravilih (finančni učinek takšnih napak sam po sebi ni pomembnejši, vendar njihova pogostost priča o pomanjkanju ozaveščenosti o pravilih); poziva Komisijo, naj sodeluje z državami članicami, da se temu vprašanju nameni več pozornosti;

160. poudarja, da bi bila, če bi Komisija ustrezno uporabila vse informacije, ki jih je imela, ocenjena stopnja napake za ta podrazdelek za 1,1 % nižja;

161. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da so mala in srednja podjetja bolj izpostavljena napakam kot drugi upravičenci, saj je več kot polovica količinsko opredeljivih napak (17 od 28) vključevala sredstva za zasebne upravičence, čeprav so zadevne transakcije predstavljale le 42 (32 %) od 130 transakcij v vzorcu (mala in srednja podjetja so predstavljala 12 % vzorca, a 21 % količinsko opredeljivih napak); poudarja, da to odraža njihovo pomanjkanje sredstev in poznavanja zapletenih pravil o upravičenosti;

162. ugotavlja, da povračilo izdatkov za raziskave temelji na zahtevkih, predloženih za povračilo stroškov, ki so jih imeli upravičenci; ugotavlja, da za te zahtevke pogosto veljajo zapletena pravila, zaradi česar lahko pride do napak, kot je mogoče opaziti v primerih, ki jih navaja Računsko sodišče;

163. zato meni, da je zmanjšanje stopnje napake odvisno od stalnih prizadevanj za poenostavitev; pozdravlja, da je Računsko sodišče priznalo prizadevanja Komisije za poenostavitev upravnih in finančnih zahtev programa Obzorje 2020;

164. priznava v ta namen, da Komisija v zadnjih fazah izvajanja programa Obzorje 2020 v večji meri uporablja možnosti poenostavljenega obračunavanja stroškov, kot je pavšalno financiranje, krepi komunikacijo z upravičenci in nenehno izboljšuje svoje kontrolne mehanizme; pozdravlja dejstvo, da se bodo ti še nadgradili s programom Obzorje Evropa na podlagi izkušenj, pridobljenih v okviru programa Obzorje 2020;

165. ugotavlja, da je Komisija uvedla zanesljiv sistem predhodnih kontrol, ki vključuje podrobne avtomatizirane kontrolne sezname, pisne smernice in stalno usposabljanje, da bi se zmanjšalo upravno breme, kar bi upravičencem omogočilo, da se osredotočijo na doseganje svojih ciljev;

166. obžaluje, da primanjkujejo konkretni podatki o uporabi projektov, ki so jim bili podeljeni pečati odličnosti v okviru programov ESRR; ugotavlja, da ima Komisija le delne informacije, ki temeljijo na prostovoljnem poročanju organov upravljanja in te ureditve ostajajo v pristojnosti vsake regije; poziva Komisijo, naj v novem večletnem finančnem okviru sodeluje z državami članicami, da bi izboljšala sisteme spremljanja programov in bolje zajela tovrstne informacije;

167. je seznanjen z oceno Komisije, da je tveganje za napake pri Instrumentu za povezovanje Evrope nizko; kljub temu poziva Komisijo, naj skupaj z Računskim sodiščem in uradom OLAF pozorno spremlja prometne projekte EU, da bi preprečila goljufije, saj so javne naložbe v infrastrukturo še posebej občutljive; meni, da je to bistveno tudi za zagotavljanje najvišjih varnostnih standardov za uporabnike;

168. opozarja, da je Računsko sodišče v posebnem poročilu št. 5/2017 („Brezposelnost mladih – ali so politike EU prinesle spremembe?“) ugotovilo, da je bil pri izvajanju jamstva za mlade sicer dosežen določen napredek in da so bili doseženi nekateri rezultati, da pa niso bila izpolnjena prvotna pričakovanja, ki so se pojavila ob uvedbi tega jamstva;

169. ponovno poudarja, da je Računsko sodišče v posebnem poročilu št. 22/2018 („Mobilnost v okviru programa Erasmus+“) ugotovilo, da bi bilo mogoče programski sklop, ki se nanaša na poklicno izobraževanje in usposabljanje, še izboljšati, saj vključitev tega sklopa v Erasmus+ ta program približa novim skupinam državljanov;

170. je seznanjen s posebnim poročilom št. 14/2016 („Pobude politik in finančna podpora EU za integracijo Romov“), v katerem je navedeno, da je bil v zadnjem desetletju dosežen znaten napredek pri vključevanju Romov, vendar ovire v praksi še vedno ostajajo; obžaluje, da se merila dobre prakse za uspešno vključevanje Romov niso vedno upoštevala in da je bilo spremljanje uspešnosti težavno; ponovno poudarja, da pomanjkanje zanesljivih in celovitih podatkov o Romih ovira oblikovanje politik na ravni Unije in nacionalni ravni, ki bi temeljile na dokazih; obžaluje, da bi lahko to stanje brez takojšnjega ukrepanja ostalo nespremenjeno;

Priporočila

171. poziva Komisijo, naj:

— še poenostavi pravila in postopke, ponudi praktične in pragmatične nasvete, med drugim informacije in usposabljanje, zlasti za nove kandidate, in izboljša pomoč za mala, srednja in zagonska podjetja ter druge kandidate, ki so se prijavili prvič, da bi uravnotežila konkurenčne pogoje za prosilce z različno ravnjo izkušenj in virov;

— izboljša obveščanje o pravilih za financiranje iz programa Obzorje 2020 v zvezi z izračunom in prijavo stroškov dela, pri tem pa posebno pozornost nameni najpogostejšim napakam in izvede ciljno preverjanje skladnosti s pravili;

— vse upravičence programa Obzorje 2020 opozori na pravila za izračun in prijavo stroškov dela, pri čemer naj posebno pozornost nameni glavnim vrstam napak;

— za naslednji okvirni programa za raziskave (Obzorje Evropa) dodatno poenostavi pravila o stroških dela;

— obravnava ugotovitve Računskega sodišča po pregledu naknadnih revizij, in sicer glede dokumentacije, doslednosti pri vzorčenju in kakovosti revizijskih postopkov; prav tako pa v zvezi s tretjim krogom revizij, ki jih po pogodbi izvedejo zunanji izvajalci, sprejme ustrezne ukrepe, da bodo revizorji v celoti seznanjeni s pravili programa Obzorje 2020, in preveri kakovost njihovega dela;

— obravnava akutno geografsko neravnovesje (koncentracijo) večine sredstev programa Obzorje 2020, ki se dodeljujejo le nekaj upravičencem iz najbolj razvitih držav članic, tako da reši težave v manj razvitih državah, in sicer podpre raziskave, sodelovanje med univerzami in industrijo, sodelovanje univerz z vladami pri oblikovanju javnih politik, uvajanje novih univerzitetnih programov, akademsko odličnost itd.;

Uspešnost: Obzorje 2020

172. poudarja, da je v okviru posebnega cilja št. 5 „Vodilni položaj Evrope v industriji na podlagi raziskav, tehnološkega razvoja, predstavitev in inovacij v številnih omogočitvenih in industrijskih tehnologijah“ iz programske izjave razvidno, da program ni na dobri poti, da bi dosegel svoj cilj v zvezi s patentnimi prijavami, vendar so v izjavi navedene tudi informacije o podeljenih patentih, kar je sicer boljše merilo za uspešnost, ni pa najti ciljev ali mejnikov;

173. poudarja, da v programski izjavi v zvezi s kazalnikom za posebni cilj št. 5 o „deležu sodelujočih podjetij, ki uvajajo inovacije, nove za podjetje ali trg“, ni mogoče najti ne mejnikov ne ciljev; zato na podlagi tega ni mogoče oceniti, ali je program na dobri poti; poziva Komisijo, naj programsko izjavo dopolni s posebnimi in merljivimi cilji, ki bodo omogočali ocenjevanje učinkovitosti in uspešnosti;

174. poudarja, da je v okviru posebnega cilja št. 8 o „izboljšanju vseživljenjskega zdravja in dobrega počutja za vse“ ciljna vrednost navedena v postavki za leto 2020, vendar bi jo bilo treba razumeti, kot da bo dosežena, ko bodo zaključeni zadnji ukrepi, financirani iz programa Obzorje 2020, medtem ko je v izjavi o programu navedeno, da ciljne vrednosti veljajo za celoten steber družbenih sprememb (posebne cilje 8 do 14), in ne za vsak posamezen posebni cilj, zaradi česar je primerjava dejanske in ciljne vrednosti nesmiselna;

175. je seznanjen z ugotovitvami Računskega sodišča o uspešnosti programa Obzorje 2020, še zlasti:

— „Razpoložljive informacije so preveč omejene, da bi bilo mogoče v celoti oceniti smotrnost programa Obzorje 2020 ob koncu leta 2019 […]. [Vseeno pa] nič ne kaže na to, da bi bila smotrnost ogrožena, poleg tega pa je veliko primerov uspešnih projektov.

— V nasprotju z informacijami o uspešnosti je na voljo veliko informacij o relevantnosti in skladnosti programa ter njegovi dodani vrednosti EU. Obstaja veliko razlogov za to, da je program Obzorje 2020 relevanten, saj se z njim obravnavajo potrebe, ki naj bi se z njim obravnavale […].

— V letnem poročilu o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna je smotrnost razdelka 1a obravnavana zelo na splošno.“;

176. obžaluje razlike pri naložbah v raziskave in inovacije med državami članicami, saj to pomeni, da imajo raziskovalci v različnih državah članicah od programa Obzorje 2020 različne koristi; opozarja, da se pri tem kažejo razlike v nacionalnih odhodkih za raziskave in razvoj; spodbuja države članice, naj izboljšajo upravljanje nacionalnih raziskovalnih in inovacijskih sistemov ter spodbujajo in podpirajo udeležbo nacionalnih raziskovalnih organizacij v mednarodnem sodelovanju; poziva Komisijo, naj prispeva k širjenju odličnosti, tako da spodbuja sodelovanje med nacionalnimi in vrhunskimi evropskimi raziskovalnimi organizacijami, zagotavlja tehnično podporo in oblikuje dodatne programe za spodbujanje odličnosti;

177. poziva Komisijo, naj:

— bolje komunicira s kandidati in upravičenci (določi boljše postopke in kontrole v zvezi z uspešnostjo služb za pomoč, zlasti RES, ter ozavešča o orodjih, s katerimi lahko upravičenci poročajo o nedosledni obravnavi med prijavnim postopkom ali izvajanjem projektov; reši preostala tehnična vprašanja, ki vplivajo na portal za udeležence, izboljšajo njegovo zasnovo ter možnost pregledovanja in iskanja);

— razširi testiranje pavšalnih zneskov (za analizo rezultatov razpisov, ki so bili že objavljeni v okviru programa Obzorje 2020, in poročanje o njih, takoj ko so na voljo prvi rezultati; uvede nove pilotne pobude v večjem obsegu, da bi opredelila najprimernejše vrste projektov, ocenila morebitne pomanjkljivosti in oblikovala ustrezne rešitve);

— preuči možnost pogostejšega dvostopenjskega ocenjevanja predlogov (da bi opredelili več tem, pri katerih bi dvostopenjsko ocenjevanje predlogov zmanjšalo upravno breme za neuspešne kandidate, obenem pa poskrbeli za dodelitev nepovratnih sredstev v čim krajšem času, če je hitrost pri doseganju trga ključnega pomena);

— oceni, ali so projekti, ki jih je zasnovala in ki se (so)financirajo iz proračuna EU v povezavi z evropsko strategijo za invalidnost 2010–2020, izpolnili zahteve iz ustrezajoče konvencije OZN (UNCRPD) glede invalidov, s posebnim poudarkom na projektih programa Obzorje 2020;

— zagotovi, da bodo v fazi načrtovanja in izvajanja projektov dodatni stroški invalidnih delavcev v celoti kriti z nepovratnimi sredstvi, da se bo omogočen ustrezen nadzor in da se bo tudi izvajal;

— znova preuči pogoje za plačilo za strokovne ocenjevalce (posodobitev dnevne stopnje prejemkov in ponovna ocena časa, ki ga strokovnjaki potrebujejo za zanesljivo oceno projektnih predlogov);

— stabilizira pravila in smernice za udeležence (da se ohrani povezanost pravil za sodelovanje med okvirnimi programi, kjer je to mogoče; čim bolj omeji prilagajanje smernic med izvajanjem okvirnega programa; poenostavi evidence delovnega časa, da bi se izognili nepotrebnemu poročanju o delu po delovnih sklopih; preuči možnosti za širše sprejemanje običajnih praks stroškovnega računovodstva, zlasti za stroške dela);

— poveča kakovost naknadnih revizij, oddanih v zunanje izvajanje (izboljša mehanizme za preverjanje kakovosti naknadnih revizij, oddanih v zunanje izvajanje, in pospeši takšne revizije);

— dodatno poenostavi orodja, upravljanje in navodila za mala in srednja podjetja (tako, da bi povzročala čim manjše breme zanje, zlasti za zagonska podjetja brez sredstev in uslužbencev za ukvarjanje z njihovo kompleksnostjo);

Uspešnost: Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI)

178. opominja, da je splošni cilj EFSI v skladu s prednostnimi nalogami Unije podpirati naložbe, ki spodbujajo rast, posebni cilj pa je povečati obseg operacij financiranja in naložb skupine EIB na prednostnih področjih;

179. je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da bo sklad EFSI verjetno izpolnil svoje cilje, zlasti glavni cilj, da se izvedejo naložbe v znesku 500 milijard EUR;

180. je zaskrbljen, ker razpoložljive informacije o uspešnosti ponujajo podrobnosti o naložbah, mobiliziranih v okviru odobrenih operacij, številu odobrenih projektov, multiplikacijskih učinkih in pokritosti držav članic, nobeden od petih kazalnikov pa ne omogoča nadaljnjega spremljanja stopnje tveganja ali prodora na ključna področja, opisana v splošnem cilju;

181. poudarja, da se s kazalniki ne meri napredka posebnega cilja kot takega, tj. povečanja obsega operacij EIB, zlasti ko gre za bolj tvegane operacije;

182. ugotavlja, da je bil sklad EFSI uspešen pri zbiranju finančnih sredstev za podporo znatnim dodatnim naložbam, vendar je bilo v nekaterih primerih precenjeno, koliko je podpora sklada EFSI dejansko spodbudila dodatne naložbe v realno gospodarstvo (v vrednotenju sklada EFSI in posebnem poročilu Računskega sodišča [6]) je bilo prav tako poudarjeno, da celotnega obsega financiranja ni mogoče pripisati samo skladu EFSI);

183. obžaluje, da Komisija ni ustrezno ocenila tveganja „mrtve teže“ financiranja v primerih, ko bi bilo mogoče potrebne naložbe financirati iz drugih virov brez sredstev EFSI;

184. ugotavlja, da pri sporočeni oceni privabljenih naložb ni bilo upoštevano to, da so nekatere operacije sklada EFSI nadomestile druge operacije EIB in finančne instrumente Unije ali da je bil del podpore iz sklada EFSI porabljen za projekte, ki bi lahko bili financirani iz drugih virov, čeprav pod drugimi pogoji.

185. poudarja, da so glede na navedbe v poročilu EIB o skladu EFSI za leto 2019 večji del transakcij sklada EFSI tako imenovane „posebne dejavnosti“, ki po definiciji pomenijo večje tveganje kot običajne operacije EIB (obseg teh novih dejavnosti, podpisanih leta 2019, je znašal 15 milijard EUR, kar je približno 25 % vseh posojil EIB v navedenem letu, medtem ko je bila raven pred obdobjem sklada EFSI nižja od 10 %);

186. poudarja, da je Komisija v neodvisnem vrednotenju ugotovila, da je bila od začetka izvajanja sklada EFSI uvedena vrsta novih, bolj tveganih produktov, na primer lastniški instrumenti in instrumenti za delitev tveganja s finančnimi posredniki v okviru dela za infrastrukturo in inovacije;

187. je seznanjen, da sta Komisija in EIB zamudili priložnost, da bi sredstva EFSI uporabili za nadaljnje preusmerjanje naložb iz obsežnih infrastrukturnih projektov v manjše, sodobne, bolj trajnostne projekte, in sta v poskusu, da bi prenovili gospodarsko rast EU, povsem spregledali prihodnji potencial teh naložb; opozarja na dobre primere naložb v manjše projekte, ki jih je EIB podprla zunaj Unije;

188. je seznanjen z oceno Računskega sodišča, da je sklad EFSI utrdil nekatere programe Unije, vendar se je začasno prekrival z drugimi;

[6] Posebno poročilo Računskega sodišča št. 3/2019 – Evropski sklad za strateške naložbe: za celovit uspeh sklada EFSI so potrebni nadaljnji ukrepi, odstavek 81.

189. je zaskrbljen zaradi geografske porazdelitve (ob koncu leta 2019 je delež podpisanih operacij za države članice EU15 znašal 80 %, kar presega njihovo gospodarsko težo v Uniji, merjeno z BDP in bruto investicijami v osnovna sredstva, medtem ko je delež za države članice EU13 znašal le 10 %, preostanek pa je bil uvrščen v kategorijo drugo, zlasti na večdržavne projekte);

190. opozarja, da mora EIB zagotoviti jasne in dostopne informacije o gospodarskem, socialnem in okoljskem učinku ter dodani vrednosti, ustvarjeni s projekti, ki se financirajo iz EFSI; poudarja, da bi bilo treba ustrezno dokumentirati ocenjevanje dodatnosti vseh projektov, ki jih podpira EFSI;

191. poziva Komisijo in EIB, naj:

— pregledata uporabo bolj tveganih produktov EIB v okviru EFSI (za operacije EFSI z nacionalnimi spodbujevalnimi bankami in institucijami bi morala EIB poiskati priložnosti za povečanje uporabe širšega nabora financiranja podrejenega dolga, kadar je to ustrezno utemeljeno; s tem bi zagotovili, da bo financiranje EFSI dopolnjevalo financiranje nacionalnih spodbujevalnih bank in institucij; EIB bi morala spodbujati tudi uporabo ustreznih produktov delitve tveganja za vse nacionalne spodbujevalne banke in institucije, zlasti tiste, ki so trenutno premalo zastopane v operacijah EFSI); naročita študijo tveganj v zvezi s srednjeročnim in dolgoročnim profilom tveganja pri produktih EIB z višjim tveganjem v okviru EFSI;

— odločno spodbujata dopolnjevanje med finančnimi instrumenti Unije in proračunskimi jamstvi Unije (Komisija bi morala v novih programih večletnega finančnega okvira predlagati, da morajo biti finančni instrumenti Unije skladni in se dopolnjevati v smislu posameznih političnih ciljev, ki jih je treba doseči, da se prepreči konkurenca med instrumenti);

— izboljšata oceno tega, ali bi bilo mogoče morebitne projekte EFSI financirati iz drugih virov, denimo v primeru tako imenovane izgube zaradi mrtve teže (EIB bi morala v fazi ocenjevanja projekta oceniti najverjetnejšo zamenjavo za druge vire financiranja, EIB pa bi morala te informacije uporabiti pri ocenjevanju upravičenosti operacij EFSI);

— bolje ocenita mobilizirane naložbe (v skupni metodologiji Komisije in EIB za izračun multiplikatorja sklada EFSI bi morali biti določeni sorazmerni ukrepi, da se primeri, pri katerih EIB podpira neko naložbo tako neposredno kot tudi posredno prek različnih operacij sklada EFSI, odkrijejo in pravočasno popravijo, da se prepreči dvojno štetje);

— izboljšata geografsko porazdelitev naložb, ki jih podpira EFSI (Komisija in EIB bi morali prek usmerjevalnega odbora EFSI oceniti temeljne vzroke za ugotovljeno geografsko porazdelitev in pripraviti priporočila za ukrepe, ki bi se sprejeli v preostalem obdobju izvajanja sklada EFSI, usmerjevalni odbor EFSI pa bi moral oceniti učinek sprejetih ukrepov);

Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija

192. je seznanjen, da so plačila za podrazdelek 1b „Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija“ znašala 53,8 milijarde EUR in so bila izplačana v okviru naslednjih programov in politik:

— Evropski sklad za regionalni razvoj in druge regionalne dejavnosti, do 54,9 % proračuna za podrazdelek oziroma 29,6 milijarde EUR;

— Kohezijski sklad, do 16,4 % proračuna za podrazdelek oziroma 8,8 milijarde EUR;

— Evropski socialni sklad, do 25,9 % proračuna za podrazdelek oziroma 13,9 milijarde EUR;

— drugi programi, do 2,8 % proračuna za podrazdelek oziroma 1,5 milijarde EUR;

193. opozarja na pomembno vlogo izdatkov iz podrazdelka 1b večletnega finančnega okvira (Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija), ki so osredotočeni na zmanjševanje razlik med državami članicami in regijami EU ter krepitev konkurenčnosti vseh regij;

194. opozarja, da za podrazdelek „Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija“ države članice običajno predložijo večletne operativne programe na začetku vsakega programskega obdobja za celotno obdobje večletnega finančnega okvira; Komisija operativne programe odobri, nato pa si odgovornost za njihovo izvajanje delijo Komisija (generalni direktorat za regionalno in mestno politiko (GD REGIO) ter generalni direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje (GD EMPL)) in države članice;

195. ugotavlja, da so preventivni ukrepi GD REGIO v letu 2019 prinesli pozitivne rezultate in da plačil iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Kohezijskega sklada ni bilo treba začasno prekiniti, saj so organi, odgovorni za izvajanje programov, pravočasno sprejeli zahtevane akcijske načrte popravnih ukrepov, Komisija pa se je odrekla prekinitvi 16 plačil v znesku 1,1 milijarde EUR (izmed 20 plačil v znesku 1,2 milijarde EUR); ugotavlja tudi, da je GD REGIO lahko zaključil 12 izmed 19 opozoril v zvezi s popravnimi ukrepi v primeru sistemskih pomanjkljivosti, saj so bile uvedene potrebne izhodne točke;

196. pozdravlja pozitivne naknadne ukrepe Komisije za uresničitev priporočil Računskega sodišča iz letnega poročila za leto 2018 in začetek priprave smernic za zaključne račune, da bi vse potrebno za zaključek obdobja 2014–2020 pripravili pravočasno, v vsakem primeru pa veliko pred letom 2025;

197. z zadovoljstvom ugotavlja, da je GD EMPL po sprejetju nove strategije Komisije za boj proti goljufijam 29. aprila 2019 opravil analizo tveganja goljufij ter skupaj z GD REGIO in GD MARE pregledal in posodobil skupno strategijo za boj proti goljufijam in strategijo za neposredno upravljanje boja proti goljufijam; je seznanjen, da GD EMPL še naprej prispeva k razvoju orodja za točkovanje tveganja Arachne, ki nacionalnim organom med drugim pomaga prepoznati tveganje za goljufije;

198. ugotavlja, da skupno število preiskav, ki trenutno potekajo pri uradu OLAF v zvezi s področji dejavnosti GD EMPL in vsemi programskimi obdobji skupaj, zajema 20 primerov, povezanih z Evropskim socialnim skladom, en primer, povezan s Skladom za evropsko pomoč najbolj ogroženim, in dva primera, povezana z neposrednimi odhodki ob koncu leta 2019, pri čemer so glavna področja (morebitnih) goljufij v teh primerih neupoštevanje pravil dobrega finančnega poslovodenja, previsoke cene in nespoštovanje pravil in postopkov javnega naročanja;

199. pozdravlja dejstvo, da so bili v letu 2019 za 10 poročil urada OLAF sprejeti ukrepi, s čimer se je na različne načine obvaroval proračun Unije ter izterjala sredstva v višini skoraj 55,3 milijona EUR;

Sistemi spremljanja in kontrole: hramba in evidentiranje podatkov ter digitalizacija poročanja

200. spominja na medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom in Svetom, s katerim naj bi proračun Unije in program Next Generation EU obvarovali pred nepravilnostmi, med drugim goljufijami; poziva k uvedbi standardiziranih ukrepov za zbiranje, primerjavo in združevanje informacij in podatkov o končnih upravičencih do finančnih sredstev Unije za namene nadzora in revizije;

201. meni, da je zbiranje podatkov o posrednih in neposrednih končnih upravičencih do financiranja Unije v okviru deljenega upravljanja ter projektov in reform, podprtih iz mehanizma za okrevanje in odpornost, vključno s podatki o dejanskih lastnikih prejemnikov sredstev, nujno potrebno za učinkovit nadzor in revizijo; meni, da morajo biti pravila o zbiranju in obdelavi teh podatkov v skladu z veljavnimi pravili o varstvu podatkov;

202. ugotavlja, da Računsko sodišče med tekočo revizijo analizira ustreznost, zanesljivost in doslednost letne ravni odhodkov iz podrazdelka „Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija“, ki jih Komisija izračuna na podlagi svojih revizij, in pričakuje ugotovitve iz te revizije;

Ugotovitve Računskega sodišča

203. je zelo zaskrbljen, ker Računsko sodišče na podlagi tega, da revizijski organi med 236 preučenimi transakcijami niso odkrili 29 napak, 64 napak pa so ti organi odkrili že pred tem, organi, pristojni za programe, pa zanje uvedli popravke (v skupnem znesku 334 milijonov EUR za obe programski obdobji skupaj), stopnjo napake ocenjuje na 4,4 %;

204. je razočaran, da stopnje napake kljub ukrepom za poenostavitev iz uredbe omnibus ni bilo mogoče zmanjšati na 3 % iz leta 2017; je prepričan, da bi bilo treba v naslednjem programskem obdobju narediti več za to;

205. ugotavlja, da je bilo tveganje ob zaključku ocenjeno na 1,1 % (1,3 % v letu 2018), tveganje pri plačilu pa se je glede na letno poročilo Komisije o upravljanju in uspešnosti ter letna poročila o dejavnostih zadevnih generalnih direktoratov za to področje odhodkov povečalo z 1,7 % v letu 2018 na 2,2–3,1 % v letu 2019, kar ustreza obsegu, ki ga je izračunalo Računsko sodišče;

206. ugotavlja, da se je tveganje pri plačilu za Evropski sklad za regionalni razvoj povečalo z 2 % v letu 2018 na 2,7–3,8 % v letu 2019, tveganje za Evropski socialni sklad pa je bilo ocenjeno na 1,7–2,4 %; opozarja na ugotovitev Komisije, da so neupravičeni odhodki, nepravilnosti pri javnem naročanju in težave z revizijsko sledjo glavne teme revizijskih ugotovitev in glavni viri nepravilnosti, odkritih na tem področju politike;

207. je seznanjen, da je GD EMPL v letnem poročilu o dejavnostih za leto 2019 navedel ključni kazalnik uspešnosti (1,7 % skupne stopnje preostale napake) pod 2-odstotnim pragom pomembnosti in najvišjo stopnjo napake (največ 2,4 %), kar bi omogočilo, da se upoštevajo morebitne dodatne napake pri odhodkih za operacije, ki niso bile vključene v revizije Komisije; je seznanjen tudi z mnenjem Računskega sodišča, da je najvišja stopnja napake primernejša, ker upošteva potencialni učinek tekočega revizijskega dela;

208. ugotavlja, da so revizijski organi poročali o 64 količinsko opredeljivih napakah v svežnjih zagotovil/zaključitev pri 236 transakcijah, ki jih je računsko sodišče zajelo v vzorec, pri čemer so se napake nanašale na neupravičene stroške (39), javno naročanje (24) in manjkajoča dokazila (ena napaka);

209. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se večina napak nanaša na tri glavne kategorije:

— za 55 % napak so bili krivi neupravičeni projekti: v petih projektih Evropskega sklada za regionalni razvoj v programskem obdobju 2014–2020 je bila pomoč dodeljena upravičencem ali operacijam, ki niso izpolnjevali pogojev za upravičenost iz veljavne uredbe in operativnih programov,

— 24 % napak so povzročile kršitve pravil notranjega trga (kršitve pravil o državni pomoči 9 % in hudo nespoštovanje pravil javnega naročanja 15 %),

— za 12 % napak pa so bili krivi neupravičeni odhodki;

210. je seznanjen, da je Računsko sodišče ponovno odkrilo veliko število napak v zvezi z javnimi naročili, pravili o državni pomoči in postopki dodelitve nepovratnih sredstev, predvsem na področju kohezije in naravnih virov; ugotavlja, da so te napake k ocenjeni stopnji napake za odhodke z visokim tveganjem, ki jo je izračunalo Računsko sodišče, prispevale 20 % (2018: 16 %), zato bi morala Komisija opredeliti načine za zmanjšanje napak;

211. poudarja, da zapletena pravila prispevajo k tveganju napake; je seznanjen s stalnimi prizadevanji Komisije, da bi poenostavila pravila in povečala uporabo preprostejših mehanizmov za izvrševanje, kot je poenostavljeno obračunavanje stroškov;

212. meni, da bi bilo treba stopnjo napake, ki jo je za odhodke na tem področju za leto 2019 ocenilo Računsko sodišče, ovrednotiti glede na večletno naravo programov in v tem primeru pozneje izvesti dodatne popravke, kar bi lahko privedlo do znatnega zmanjšanja tveganja ob zaključku programa; poziva Računsko sodišče, naj pripravi poročilo z ocenjeno stopnjo napake po zaključku programov kohezijske politike za obdobje 2007–2013;

213. pozdravlja, da je Komisija pripravila akcijski načrt javnih naročil, ki ga je od leta 2014 večkrat posodobila;

214. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je najpogostejša napaka, ki se pojavlja pri odhodkih iz Evropskega socialnega sklada, pomanjkanje bistvenih dokazil; ugotavlja tudi, da je Računsko sodišče v letu 2019 pri enem od projektov Evropskega socialnega sklada ugotovilo kršitev pravil Unije o državni pomoči;

215. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je v poročilu Računskega sodišča za leto 2019 poudarjeno, da večina napak pri odhodkih programov v deljenem upravljanju izvira iz napak pri revizijah, ki jih izvajajo državni revizijski organi; zato pozdravlja, da je Komisija oblikovala programe tehnične pomoči za sodelovanje z upravnimi organi in programe usposabljanja ter razširila programe za državne strokovnjake kot orodje za boljše poznavanje instrumentov in preprečevanje omenjenih napak; v zvezi s tem poudarja, da je treba spremljati strategijo Komisije za boj proti goljufijam ter podpirati države članice in jim pomagati pri izvajanju ukrepov proti goljufijam, vključno z analizo nepravilnosti, ki jih sporočajo v zvezi z uporabo evropskih strukturnih in investicijskih skladov, saj je treba preprečiti vse oblike goljufij s finančnimi sredstvi Unije, da bi utrdili zaupanje državljanov v izdatke in institucije Unije;

216. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da kljub temu, da so nacionalni revizijski organi številne nepravilnosti pri projektih, ki jih preverja Računsko sodišče, slednjemu že sporočili, organi notranje kontrole v zgodnjih fazah številnih napak še vedno ne odkrijejo ali popravijo; na podlagi ugotovitev in zaključkov Računskega sodišča za leto 2019 priporoča, naj Komisija preuči glavne vire neodkritih napak in skupaj z revizijskimi organi pripravi ustrezne ukrepe za izboljšanje zanesljivosti sporočenih stopenj preostale napake;

217. je zelo zaskrbljen zaradi pomanjkljivosti, ugotovljenih pri ocenjevanju dela 18 izmed 116 revizijskih organov držav članic, zajetih v vzorcu Računskega sodišča, zaradi česar je zanesljivost tega dela omejena (preračunana stopnja je bila nad 2-odstotnim pragom pomembnosti v devetih od 20 svežnjev zagotovil za obdobje 2014–2020); je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da je Komisija prišla do podobnega rezultata za osem izmed teh svežnjev in da je stopnjo preostale napake prilagodila na vrednost nad 2 %; obžaluje, da

Računsko
sodišče v svoje delo ne more vključiti analize razlogov za te vztrajne pomanjkljivosti; obžaluje, da Komisija ni mogla zagotoviti smiselnega vpogleda v razloge ali značilne razlike med organi držav članic; obžaluje, da to pomanjkanje informacij o razlogih za te vztrajne sistemske pomanjkljivosti nekaterih državnih revizijskih organov ogroža učinkovito in uspešno obravnavo ter reševanje teh težav;

218. je seznanjen, da je lahko Računsko sodišče pri 120 transakcijah v vzorcu (55 %) prišlo do zaključka na podlagi pregleda dela revizijskih organov. je globoko zaskrbljen, da je odkrilo pomanjkljivosti glede obsega, kakovosti in/ali dokumentiranja tega dela v zvezi s 100 transakcijami (45 %), zaradi česar je moralo ponovno izvesti ustrezne revizijske postopke;

219. ugotavlja, da je Komisija leta 2019 izvedla 26 revizij skladnosti (14 jih je izvedel GD REGIO, 12 pa GD EMPL) v 11 državah članicah in v svojih osnutkih poročil o vseh teh revizijah skladnosti ugotovila, da so bile stopnje preostale napake, sporočene v letnih poročilih revizijskih organov o nadzoru za obračunsko leto 2017/2018, podcenjene (Komisija je zato te stopnje povečala);

220. ugotavlja, da je bilo do maja 2020 zaključenih 13 revizij skladnosti (5 v GD REGIO in 8 v GD EMPL), vendar za polovico teh revizij stopnje preostale napake še niso bile dokončne;

221. pozdravlja, da namerava Komisija od leta 2020 v strukturirano razpravo z ustreznimi revizijskimi organi vključiti podrobno analizo dodatnih napak, ugotovljenih pri revizijah Unije, pri čemer bodo revizijski organi evidentirali ukrepe za odpravo neodkrivanja tovrstnih napak;

222. tako kot Računsko sodišče pozdravlja skupno pobudo Komisije in revizijskih organov in usklajena prizadevanja za boljše dokumentiranje dela revizijskih organov ter pripravo dokumenta o razmisleku o revizijski dokumentaciji v decembru 2019, ki sicer ni obvezna, je pa prvi korak k boljšemu opravljanju in dokumentiranju dela revizijskih organov;

223. pozdravlja prizadevanja za poenostavitev zahtev za vodje projektov in upravne organe v državah članicah v programskem obdobju 2021–2027 iz uredbe o skupnih določbah in sredstev večletnega finančnega okvira; poudarja, da so za rešitev tega vprašanja ključna enostavnejša državna pravila o upravičenosti, ki bi lahko prispevala k zmanjšanju upravnega bremena in verjetnosti napak, s čimer bi zagotovili visoko raven preglednosti; poziva k širši uporabi poenostavljenega obračunavanja stroškov, ki po mnenju Računskega sodišča olajšuje tako breme za prosilce kot nadzor; se strinja z ugotovitvijo Računskega sodišča, da bi morala sprememba pravil za izvajanje evropskih strukturnih in investicijskih skladov dodatno pospešiti postopek izvajanja; poudarja, da je treba izboljšati metode revizijskega dela na državni ravni; poziva Komisijo, naj v strukturiranem dialogu z državami članicami analizira upravne prakse in postopke, da bi odpravili neučinkovitosti ter primere učinkovitih upravnih praks in postopkov posredovali vsem pristojnim organom;

224. na podlagi letnega poročila o dejavnostih GD EMPL za leto 2019 ugotavlja, da je imel GD EMPL razumno zagotovilo in je sklenil, da so upravljavski in kontrolni sistemi operativnih programov v letu 2019 delovali, kot je bilo predvideno, razen 29 programov Evropskega socialnega sklada/pobude za zaposlovanje mladih in enega programa Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim, pri katerih so bile ugotovljene bistvene pomanjkljivosti nekaterih ključnih sistemskih elementov;

225. z zadovoljstvom ugotavlja, da je GD EMPL, kot je navedeno v njegovem letnem poročilu o dejavnostih za leto 2019, sprejel potrebne nadaljnje ukrepe v zvezi z vsemi priporočili Računskega sodišča v izjavah o zanesljivosti za obdobje 2015–2018 in da do konca marca 2020 ni bilo odprtih priporočil Računskega sodišča;

226. poudarja, da je v praksi večina pridržkov, navedenih v letnih poročilih o dejavnostih za leto 2019, temeljila predvsem na stopnjah napake za zaključni račun za obdobje 2018/2019, ki še niso bile sprejete, zato sta oba generalna direktorata poročala, da stopnje napake za obdobje 2018/2019 ne bodo potrjene vsaj do letnih poročil o dejavnostih za leto 2020;

227. je prepričan, da so finančni interesi Unije in denar vseh njenih davkoplačevalcev tarča organiziranega kriminala, in poziva Komisijo, naj sprejme potrebne ukrepe zoper kriminalne mreže, ki se želijo polastiti finančnih sredstev Unije;

228. znova izraža nezadovoljstvo, ker Računsko sodišče in Komisija uporabljata različni metodologiji za pripravo mnenja o zakonitosti in pravilnost finančnih transakcij;

229. obžaluje, da Komisija ne spoštuje rokov za objavo letnega poročila o finančnih instrumentih evropskih strukturnih in investicijskih skladov, določenih v zadevni uredbe ([7]); ponavlja zahtevo Parlamenta, da se poročilo objavi do oktobra, da bo lahko njegovo vsebino upošteval v postopku razrešnice; pričakuje, da se bo Komisija na to zahtevo odzvala pozitivno, da bi povečala preglednost;

Pregled Računskega sodišča št. 04/2020: ukrepi EU za obravnavo problema plastičnih odpadkov

230. ugotavlja, da ta pregled sicer ni revizijsko poročilo, vendar je Računsko sodišče preučilo pristop Unije k problemu kopenskih plastičnih odpadkov, kot je bil opredeljen v strategiji za plastiko leta 2018;

231. je zaskrbljen zaradi ugotovitve Računskega sodišča, da je pravni okvir Unije za boj proti kriminaliteti pri ravnanju z odpadki pomanjkljiv, in sicer primanjkuje podatkov o kontaminiranih območjih, sankcijah in stopnjah pregona, težko je določiti, katero ravnanje je kaznivo dejanje zoper okolje, zaradi pravne negotovosti, kot je opredelitev odpadka v primerjavi s prenehanjem statusa odpadka, pravni akti Unije ne obravnavajo vse večje udeležbe organiziranih kriminalnih združb v okoljski kriminaliteti, ki je povezana z drugimi kaznivimi dejanji, kot je pranje denarja, pravila Unije o kombinaciji sankcij (upravnih/kazenskih/civilnih) niso usklajena, prav tako pa ni dovolj specializiranih policijskih sil, tožilstev in sodnikov za obravnavanje kaznivih dejanj zoper okolje;

232. ugotavlja, da se lahko za kemično recikliranje uporabljajo zelo različne tehnologije, ki niso nujno tehnološko ali ekonomsko izvedljive kot rešitev za ravnanje z odpadki, medtem ko naj bi se odlaganje na odlagališčih občutno zmanjšalo; meni, da je treba zmogljivosti za recikliranje korenito povečati, da bi izboljšali tehnološko in ekonomsko izvedljivost recikliranja; je prepričan, da bo povečanje zmogljivosti za zakonito odlaganje plastičnih odpadkov za proizvajalce plastične embalaže, da bi lahko izpolnili obveznosti iz shem razširjene odgovornosti proizvajalca, pozitivno vplivalo na nezakonito trgovino z odpadki in druga kazniva dejanja v zvezi z odpadki;

233. pozdravlja lastna sredstva, izvirajoča iz nereciklirane plastične embalaže, kot dober instrument, ki bo države članice spodbudil k boljšemu recikliranju; v zvezi s tem pa opozarja, da bo potrebno ustrezno poročanje;

Resne nepravilnosti in zloraba sredstev v državah članicah

234. obžaluje, da je korelacija med stroški iz Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji na delavca, ki je prejel pomoč, in stopnjo ponovne vključitve na trg dela zelo majhna ali pa je sploh ni; ugotavlja, da na primer v Španiji strošek na delavca znaša 2 422,74 EUR, stopnja ponovne vključitve pa 48 %, medtem ko na Finskem strošek znaša 2 289,81 EUR na delavca, stopnja ponovne vključitve pa je 83 %; ugotavlja, da se stopnje ponovne vključitve in stroški med državami članicami zelo razlikujejo in tako ni mogoče zaključiti, da višji strošek na delavca pomeni tudi višjo stopnjo ponovne vključitve na trg dela; poziva Komisijo, naj ta odstopanja pozorno preuči in odpravi;

235. meni, da jamstvo EU za mlade ni izpolnilo pričakovanj; poziva Komisijo, naj zagotovi, da programi, zasnovani za pomoč mladim, ne bodo ustvarjali pričakovanj, ki jih ne bo mogoče izpolniti; vztraja, da bi morala Komisija pričakovanja obvladovati tako, da bi določila realistične, uresničljive cilje;

236. ugotavlja, da je GD EMPL v letu 2019 poslal 16 opozoril, v katerih je opredelil precejšnje pomanjkljivosti v sistemih upravljanja in kontrole; ugotavlja, da je sprejel 12 sklepov o preložitvi roka plačil (4 za Italijo, 3 za Madžarsko, 2 za Združeno kraljestvo in Francijo ter 1 za Španijo) in en sklep o začasni ustavitvi plačil (Združeno kraljestvo – Škotska);

237. ugotavlja, da so bili številni pridržki izraženi za Italijo (15 pridržkov v znesku 50,26 milijona EUR) in Francijo (9 pridržkov v znesku 47,95 milijona EUR). ugotavlja, da so bile v Italiji razlog zanje večinoma sistemske pomanjkljivosti pri javnem naročanju zaradi napačnega prenosa direktive o javnem naročanju v državno zakonodajo, medtem ko v Franciji regionalni kontrolni organi niso imeli dovolj časa, da bi v roku dokončali revizije operacij za 5 programov;

238. ugotavlja, da je skupni znesek finančnih popravkov držav članic v računovodskem letu 2018–2019 znašal 3,41 milijarde EUR, od tega 912 milijonov EUR za Madžarsko, 578 milijonov EUR za Španijo, 368 milijonov EUR za Slovaško in 236 milijonov EUR za Poljsko; ugotavlja, da je znesek finančnih popravkov, ki so jih države članice prijavile od začetka obdobja 2014–2020, znašal 6,10 milijarde EUR, od tega 2,15 milijarde EUR za Madžarsko, 668 milijonov EUR za Španijo, 647 milijonov EUR za Poljsko in 459 milijonov EUR za Slovaško;

([7]) Člen 46 Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 (UL L 347, 20.12.2013, str. 320).

239. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je generalni direktorat za regionalno in mestno politiko (GD REGIO) v letnem poročilu o dejavnostih za leto 2019 imel dva pridržka v zvezi s 67 programi Evropskega sklada za regionalni razvoj in Kohezijskega sklada v programskem obdobju 2014–2020 ter 9 programi Evropskega sklada za regionalni razvoj in Kohezijskega sklada in enim programom instrumenta za predpristopno pomoč in čezmejnega sodelovanja v programskem obdobju 2007–2013; poudarja, da so hude pomanjkljivosti v sistemih upravljanja in kontrole povzročile tveganje, da bodo odhodki večletnega finančnega okvira 2014–2020 precenjeni za več 10 %; pozdravlja, da je dopolnjena finančna uredba bolj pojasnila koncept nasprotja interesov pri deljenem upravljanju;

240. je zaskrbljen, ker je imel generalni direktorat za zaposlovanje (GD EMPL) v letnem poročilu o dejavnostih za leto 2019 pridržek v zvezi s 30 programi Evropskega socialnega sklada/pobude za zaposlovanje mladih in Sklada za evropsko pomoč najbolj prikrajšanim v obdobju 2014–2020; ugotavlja, da sta omenjena direktorata v letnih poročilih o dejavnostih navedla, da nista izrazila pridržka v primerih, ko je potrjena stopnja preostale napake za preteklo računovodsko leto presegla 2 %, češ da bodo v prihodnje uporabljeni dodatni finančni popravki, kar pomeni, da pridržki Komisije večinoma temeljijo na začasnih stopnjah in morda ne zajemajo vseh pomembnih tveganj;

241. je še posebej zaskrbljen zaradi poročil, da je Komisija dokončala revizijo, pri kateri je potrdila hudo kršitev zakonodaje o nasprotju interesov v Češki republiki;

242. se z zaskrbljenostjo seznanja s poročili, da je GD REGIO pri reviziji odkril tri primere, ko je bila dodelitev nepovratnih sredstev iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v nasprotju s češko zakonodajo in uredbo EU o skupnih določbah za ta sklad; je zaskrbljen, ker je bilo nasprotje interesov odkrito pri upravljanju nakazil iz evropskih strukturnih skladov;

243. pričakuje, da bo Komisija Parlament in Odbor za proračunski nadzor seznanila z odgovorom češke vlade na priporočila v poročilu; je ogorčen, ker domnevno nasprotje interesov predsednika češke vlade Andreja Babiša dve leti po začetku revizij Komisije še vedno ni razjasnjeno; poziva Komisijo, naj se potrudi in v celoti in hitro dokonča postopek ter čim prej objavi revizijsko poročilo, poroča Parlamentu o svojih ugotovitvah in po potrebi začasno ustavi izplačila oziroma izterja zlorabljena sredstva; spominja na resolucijo Parlamenta o nasprotju interesov češkega predsednika vlade z dne 19. junija 2020, v kateri navaja, da če bo nasprotje interesov g. Babiša potrjeno, mora biti odpravljeno, sicer pa mora Babiš odstopiti z javne funkcije ([8]);

Priporočila

244. poziva Komisijo, naj:

— temeljito analizira vzroke in morebitne strukturne težave, zaradi katerih prihaja do trajnih sistemskih slabosti, ki jih v revizijah vsako leto odkrije Računsko sodišče, posebno pozornost pa naj nameni morebitnim razlikam, ki se pojavljajo zgolj v posameznih državah; vključi tudi ugotovitve o najboljših praksah pri nacionalnih organih z nizko stopnjo napak, katerih delo je po mnenju Računskega sodišča zanesljivo; analizo izvede v tesnem sodelovanju z Računskim sodiščem in dejavno vključi nacionalne organe, tako v zvezi z opisom problema kot z mogočimi rešitvami;

— rezultate te analize pa naj deli z Računskim sodiščem, organom za podelitev razrešnice in državami članicami;

— na podlagi analize naj nacionalnim organom posreduje jasna, praktična in lahko izvedljiva horizontalna priporočila in priporočila za posamezne države; vzpostavi strukturiran dialog z nacionalnimi organi in Računskim sodiščem, da bi omogočili nenehno krepitev zmogljivosti in izmenjavo primerov najboljše prakse, s tem pa povečali zanesljivost dela nacionalnih revizijskih organov; prav tako naj obvešča organ za podelitev razrešnice o napredku pri tem dialogu;

— čim prej pojasni pogoje za upravičenost (vključno z opredelitvijo, kaj pomeni „fizično dokončane“ in/ali „v celoti izvedene“ operacije, da se državam članicam pomaga preveriti, ali so operacije v skladu s členom 65(6) uredbe o skupnih določbah, in preprečiti, da se neupravičene operacije ne odkrijejo);

— sprejme ukrepe za povečanje zanesljivosti stopenj preostalih napak, o katerih poročajo revizijski organi (analizira glavne vire neodkritih napak in skupaj z revizijskimi organi razvije potrebne ukrepe za izboljšanje zanesljivosti sporočenih stopenj preostalih napak);

— Parlamentu predloži letno poročilo, v katerem bo podrobno opisala, kako posamezna proračunska postavka prispeva k cilju vključevanja podnebnih ukrepov in izdatkom za biotsko raznovrstnost, kar bi olajšalo njihovo spremljanje;

([8]) https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0164_SL.html

— začne v skladu s sektorsko zakonodajo tam, kjer je to potrebno, nemudoma pripravljati učinkovito metodologijo za spremljanje podnebnih izdatkov in njihove uspešnosti pri doseganju cilja, da bo vsaj 30 % skupnega proračuna Unije v obdobju 2021–2027 in odhodkov iz evropskega instrumenta za okrevanje porabljenih za podnebne cilje;

— skupaj z državami članicami uvede skupen, povezan in interoperabilen sistem za informacije in upravljanje, ki bo vključeval enotno orodje za rudarjenje podatkov in ocenjevanje tveganj, da bo mogoče dostopati do in analizirati ustrezne podatke in izboljšati zanesljivost kontrol, in ki bo na koncu v splošni rabi, tudi z uporabo instrumenta za tehnično podporo;

— uvede mehanizem pritožb za prejemnike sredstev v celotni Uniji, ki se soočajo z nepravilnostmi državnih organov oziroma pritiski kriminalnih mrež ali organizacij, prek katerega bodo lahko vložili pritožbe pri Komisiji;

— dosledno in obsežno sodeluje z revizijskimi organi, da bi zagotovila usklajen okvir kontrol, izboljšala kakovost dela za dajanje zagotovil, kadar je potrebno, in zagotovila potrebne zmogljivosti za odkrivanje napak in popravke;

— zahteva, naj upravljavski organi sprejmejo ukrepe za odpravo najpogostejših napak in zmanjšanje tveganj za prihodnje odhodke ter po potrebi izboljšajo zmogljivosti za odkrivanje napak pri preverjanju upravljanja in revizijah;

— posreduje stopnjo napake ob plačilih, ne preostale stopnje napake, da bi izboljšala ocenjevanje opravljenega nadzora;

— še naprej sodeluje z Računskim sodiščem, da bi še dodatno uskladila revizijsko metodologijo in tolmačenje pravnih besedil;

— nameni večjo pozornost in tehnično podporo državam članicam, katerih sistemi upravljanja in kontrole so le deloma zanesljivi ali niso zanesljivi in v katerih je povečano tveganje goljufije in korupcije, povezano s sredstvi;

— posebno pozornost nameni okvirnim sporazumom, sklenjenim prek postopkov javnih naročil, saj goljufije in korupcija, povezani z njimi, predstavljajo povečano tveganje za finančne interese Unije;

— čim prej zmanjša zaostanke pri obveznostih;

— v letnih poročilih o dejavnostih podrobno navede, kako so bili ponovno uporabljeni zneski, za katere so se uporabili naknadni finančni popravki, ki so jih naložile države članice in Komisija, zlasti v primerih, v katerih so bile prisotne goljufije, korupcija ali druge kriminalne dejavnosti;

— brez zamud do oktobra 2021 objavi letno poročilo o finančnih instrumentih evropskih strukturnih in investicijskih skladov za leto 2020, da bo mogoče ugotovitve v njem obravnavati v postopku razrešnice;

— oblikuje učinkovito strategijo proti nasprotjem interesov politikov na najvišjih položajih; skupaj z državami članicami razvije učinkovite pravne instrumente, ki bodo oligarhičnim strukturam preprečili črpanje kohezijskih sredstev Unije;

— Parlament obvešča o novostih v primeru nasprotja interesov, ki ga je prijavil GD REGIO v revizijskem poročilu o Češki republiki;

— upošteva ugotovitve Računskega sodišča o plastičnih odpadkih pri reviziji Direktive 2008/99/ES, zlasti kar zadeva minimalne standarde in jasne opredelitve različnih kaznivih dejanj pri ravnanju z odpadki;

— reši težave z nezadostnimi zmogljivostmi za recikliranje in sežiganje, da bi omejila kazniva dejanja pri ravnanju z odpadki, kot je nezakonita trgovina z odpadki, saj bo tako več možnosti za zakonito odlaganje plastičnih odpadkov, ki bo tudi ekonomsko privlačnejše za proizvajalce teh odpadkov;

— izboljša opredelitev recikliranja in zahteve za poročanje o recikliranju, zlasti za lastna sredstva, ki se bodo zbirala na račun nereciklirane odpadne plastične embalaže; oceni možnosti za digitalizacijo poročanja in spremljanja tokov odpadkov med operaterji, da bi izboljšala sposobnosti za odkrivanje nepravilnosti in znakov nezakonite trgovine z odpadki;

— v tesnem sodelovanju s pristojnimi državnimi organi analizira razloge za nezadostno črpanje sredstev, ki so na voljo za infrastrukturo za ravnanje z odpadki, in organ za razrešnico obvešča o ugotovitvah; organ za razrešnico obvesti, kako državam članicam pomaga pri povečevanju stopnje črpanja, in razišče nove možnosti pomoči;

— organ za razrešnico obvešča o prerazporeditvah kohezijskih sredstev, namenjenih recikliranju in ravnanju z odpadki, na druga področja zaradi pandemije COVID-19;

— nujno revidira bistvene zahteve za embalažo, da bi pravočasno pospešila prilagoditev zasnove in proizvodnje plastične embalaže za lažje recikliranje in trajnostnost ter tako omogočila uresničitev cilja za recikliranje plastične embalaže do leta 2025;

245. na splošno poziva Komisijo, naj čim prej začne izvajati vsa odprta priporočila Računskega sodišča, naj pripravi posebna poročila o izvajanju in naj ta priporočila dolgoročno upošteva pri izvajanju ukrepov v okviru novega ESS + od leta 2021 naprej;

246. je presenečen, da glede na letno poročilo o dejavnostih GD REGIO za leto 2019 v tem letu niso bili sproženi postopki za zmanjšanje dodeljenih sredstev programa z neto popravki; poziva Komisijo, naj sistematično uveljavlja neto finančne popravke, če so izpolnjeni pogoji iz člena 145(7) uredbe o skupnih določbah;

247. poziva Komisijo, naj še naprej ponuja nasvete in podporo ter opredeli najboljše prakse in jih deli z državami članicami;

Uspešnost: Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) in Kohezijski sklad

248. spominja, da se iz ESRR in Kohezijskega sklada podpira politika EU na področju ekonomske, socialne in ozemeljske kohezije (kohezijska politika EU), ki je namenjena krepitvi ekonomske in socialne kohezije v EU z zmanjševanjem vrzeli v stopnji razvitosti različnih regij;

249. želi spomniti, da ESRR zajema vse države članice in je osredotočen na več ključnih prednostnih področij, kot so inovacije in raziskave, podpora malim in srednjim podjetjem ter nizkoogljično gospodarstvo; je seznanjen, da je Komisija leta 2019 iz proračuna ESRR dodelila 31,1 milijarde EUR; opominja, da Kohezijski sklad zagotavlja podporo državam članicam, katerih bruto nacionalni dohodek (BND) na prebivalca je nižji od 90 % povprečja Unije, financira predvsem projekte, povezane z vseevropskimi prometnimi omrežji in okoljem, njegova proračunska sredstva za leto 2019 pa so znašala 11,5 milijarde EUR;

250. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je bila nekaj let po začetku programskega obdobja 2014–2020 le dobra tretjina od 72 kazalnikov programov za ESRR in Kohezijski sklad na dobri poti, da bodo njihove ciljne vrednosti dosežene, čeprav so bile številne popravljene navzdol; spominja na priporočilo, da se ključni kazalniki uspešnosti še izboljšajo; ugotavlja pa, da podatkovne omejitve revizorjem onemogočajo celovito oceno uspešnosti na tem področju politike, saj je težko oceniti, ali so bili s skladi doseženi oziroma ali verjetno bodo doseženi zastavljeni splošni in posebni cilji, čeprav je mogoče oceniti napredek pri posameznih kazalnikih glede na zastavljene mejnike cilje; poziva Komisijo, naj razvije dosleden ocenjevalni okvir, s katerim bo mogoče oceniti, ali so bili doseženi mejniki in cilji za ESRR in Kohezijski sklad;

251. je zaskrbljen zaradi nezadostnih notranjih kontrol v državah članicah in nezanesljivosti podatkov, na kar je opozorilo Računsko sodišče;

252. glede na to, da se je večina odkritih napak nanašala na neupravičene projekte, močno dvomi o verodostojnosti in zanesljivosti poročil Komisije o doseženih rezultatih, saj vsi ti in podobni, še neodkriti projekti ne bi smeli na noben način „prispevati“ k splošni oceni širših rezultatov, doseženih s politiko Unije za ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo; priporoča, naj Komisija postopek poročanja znova oceni glede na dejansko dosežene rezultate;

253. priznava pomen digitalnih orodij, kot je Arachne, v boju proti korupciji in zlorabam sredstev Unije; poziva vse države članice, naj začnejo ta orodja uporabljati brez nepotrebnih nadaljnjih zamud; obžaluje, da orodja za rudarjenje podatkov Arachne za lažje odkrivanje goljufij ne uporabljajo vse države članice; poudarja, da so za boj proti goljufijam s sredstvi Kohezijskega sklada odgovorne tako Komisija kot države članice; meni, da si morajo bolj prizadevati za preprečevanje in odkrivanje goljufij v sodelovanju z Evropskim javnim tožilstvom in uradom OLAF, in poudarja, da bi morala Komisija poleg orodja Arachne resno razmisliti tudi o uporabi velepodatkov in drugih orodij IT, ne le v preiskavah, temveč tudi pri spremljanju tendenc in preprečevanju drugih načinov zlorabe sredstev Unije;

254. je seznanjen, da za oba sklada velja deljeno upravljanje Komisije in držav članic ter da se izvajata prek operativnih programov, ki jih pripravijo države članice in odobri Komisija;

255. je zadovoljen, da je Računsko sodišče v prvem letnem poročilu o uspešnosti ob koncu leta 2019 pregled uspešnosti programov ESRR navedlo kot zgled jasno oblikovanih zaključkov o splošnem cilju; spodbuja GD REGIO, naj tudi v prihodnje razdelke o uspešnosti vključuje jasne zaključke tako glede splošnih kot posebnih ciljev, druge generalne direktorate pa poziva, naj sledijo temu pozitivnemu zgledu in pripravijo bolj informativne in jasnejše zaključke;

256. poudarja, da informacije iz kazalnikov izložkov in rezultatov dopolnjujejo rezultati številnih vrednotenj in študij, ki analizirajo rezultate obdobja 2007–2013 ter zgodnjih faz načrtovanja in izvajanja programov kohezijske politike za obdobje 2014–2020; se strinja z ugotovitvijo Računskega sodišča, da so zaradi prepoznih ocen, predvidenih v zakonodaji, pridobljene izkušnje prepozne, da bi lahko vplivale na tekoče ali sledeča programska obdobja (rezultati naknadnih ocen za obdobje 2014–2020 naj bi bili na primer na voljo do konca leta 2025, kot se zahteva v uredbi o skupnih določbah, do takrat pa bo programsko obdobje 2021–2027 že v petem letu in Komisija bo pri pripravi zakonodajnih predlogov za obdobje po letu 2027 verjetno precej napredovala);

257. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da so stopnje črpanja iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Kohezijskega sklada konec šestega leta izvajanja za 6,6 % nižje kot v isti fazi prejšnjega programskega obdobja; poudarja, da je to delno posledica zamud na začetku programskega obdobja; ugotavlja, da je bila stopnja črpanja sredstev iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov v letu 2019 višja kot v katerem koli drugem letu večletnega finančnega okvira 2014–2020; opozarja tudi na tveganje, da bi države članice zato, ker se končuje obdobje upravičenosti, in zaradi krize zaradi COVID-19 dale prednost hitrosti črpanja pred kohezijskimi cilji, uspešnostjo in pravilnostjo; poudarja, da bi premik od uspešnosti k skladnosti oviral uresničevanje kohezijskih ciljev in povzročil nepotrebne izdatke, zato Komisijo poziva, naj poenostavi postopke, saj bo to glede na omenjene okoliščine prispevalo k odgovorni in ustrezni rabi sredstev in s tem k okrevanju v državah članicah, glede na to, da bi morali biti njihovi cilji za programsko obdobje 2021–2027 v odziv na gospodarske in socialne posledice koronavirusne krize veliko bolj ambiciozni, da bi zaščitile državljane, ohranile delovna mesta in izboljšale naložbeno ozračje, pri čemer bi morale pri pripravi in izvajanju načrtov za oživitev gospodarstva sodelovati vse upravljavske ravni;

258. poziva Komisijo, naj opredeli regije z nizko stopnjo črpanja sredstev in jim pomaga, da jo izboljšajo, in sicer naj določi pravila, kako povečati učinkovitost in uspešnost kohezijskih skladov;

259. poudarja, da lahko pride v kohezijski politiki, za katero so značilni obsežni infrastrukturni projekti, do časovnega zamika med začetkom programa, njegovim izvajanjem ter uresničevanjem izložkov in rezultatov; meni, da je zaskrbljujoče, da bodo na napredek verjetno vplivale tudi razmeroma nizke stopnje izvrševanja v zvezi s kohezijsko politiko v primerjavi s preostalim proračunom Unije; ugotavlja, da je zaradi teh dejavnikov in tudi dejstva, da se najnovejši razpoložljivi podatki (v obdobju izvajanja, ki traja do konca leta 2018) nanašajo na konec leta 2018, po mnenju Računskega sodišča na tej stopnji težko priti do zaključkov o doseganju ciljev; poziva Komisijo, naj časovni zamik med začetkom programa, njegovim izvajanjem ter uresničevanjem izložkov in rezultatov zmanjša; ugotavlja, da je treba poostriti nadzor nad dokončanjem mreže; poziva Komisijo, naj sestavi skupino strokovnjakov, ki bodo državam članicam pomagali pri usmerjanju tako velikih projektov;

260. je zelo zaskrbljen zaradi medijskih poročil o naložbah v infrastrukturo za poklicno usposabljanje v eni od držav članic, ki so bile sofinancirane iz ESRR, nato pa je bila namembnost teh objektov spremenjena pred minimalnim obveznim obdobjem treh let; obžaluje obtožbe o goljufijah in osebnem bogatenju v zvezi s to spremembo namembnosti; obžaluje, da Komisija ni bila zmožna posredovati dodatnih informacij, da bi razblinila še vse preostale dvome; pozdravlja pa njeno namero, da bo na osnovi teh obtožb ustrezno ukrepala; meni, da je koncept trajnosti pomembno varovalo za učinkovito in smotrno uporabo sredstev Unije za kohezijsko politiko;

261. meni, da je zakonsko zahtevana minimalna trajnost od tri do pet let prekratka glede na velike zneske, ki se vlagajo, in življenjsko dobo takšnih projektov; obžaluje, da se sozakonodajalca pri reviziji uredbe o skupnih določbah nista odločila za daljšo zahtevano trajnost; ugotavlja, da se pravila držav članic glede trajnosti infrastrukturnih naložb in prezgodnjega spreminjanja namembnosti zelo razlikujejo;

262. je zaskrbljen zaradi nezadostnih kontrol in nadaljnjih ukrepov v zvezi s financiranjem podjetnikov; poziva Komisijo, naj pripravi podrobno strategijo za nadzor nad financiranjem; vabi jo, naj oceni rezultate projektov, ki se financirajo s tem finančnim mehanizmom; spodbuja jo, naj rezultate te ocene objavi;

263. je seznanjen z drugimi dejavniki, ki jih Računsko sodišče upošteva pri analizi smotrnosti in ki pojasnjujejo dejstvo, da na cilje kohezijske politike, povezane na primer s stopnjo zaposlenosti, gospodarskim razvojem, podnebjem in energijo, močno vpliva širok nabor nacionalnih in zunanjih dejavnikov, tako evropskih kot svetovnih, in da kohezijska sredstva v mnogih državah članicah običajno predstavljajo le majhen delež vseh sredstev, namenjenih tem ciljem, zato imajo brez posebnih državnih politik in programov, ki se izvajajo usklajeno s cilji kohezijske politike, lahko le omejen vpliv na napredek teh držav članic pri uresničevanju omenjenih ciljev;

264. je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča glede dodatnih dejavnikov, na primer da ima Unija na voljo vrsto orodij politike za doseganje ciljev kohezijske politike na visoki ravni, med katerimi sta tudi ESRR in Kohezijski sklad, in da so tudi drugi skladi in zakonodajne pobude namenjeni uresničevanju ciljev, zato pogosto ni mogoče razlikovati med učinki različnih orodij politike na napredek pri doseganju ciljev;

265. z zaskrbljenostjo poudarja, da je analiza Računskega sodišča na podlagi majhnega obsega podatkov, razpoložljivih konec leta 2018, pokazala, da jih je izmed 72 kazalnikov samo ena tretjina na dobri poti, da bodo dosegli cilje, približno polovica zaostaja, za preostale pa ni bilo mogoče sprejeti nobenega zaključka; obžaluje, da sta od devetih kazalnikov, povezanih s splošnimi cilji, le dva na dobri poti, medtem ko je Računsko sodišče za približno tretjino kazalnikov s srednjeročnim ciljem v obliki mejnika za leto 2018 ugotovilo, da je bil ta v 70 % dosežen oziroma bo kmalu dosežen;

266. čeprav je mogoče plačila iz ESRR in Kohezijskega sklada izvajati še do leta 2023, je seznanjen, da je skupno 40 % kazalnikov izložkov na dobri poti in da pri kazalnikih rezultatov in učinka ta odstotek znaša samo 10 %;

267. opominja, da je strategija Evropa 2020 strategija Unije na visoki ravni za obdobje 2010–2020; je seznanjen, da je Komisija za obdobje 2014–2020 opredelila devet kazalnikov za merjenje napredka pri doseganju ciljev te strategije na področjih zaposlovanja, raziskav in razvoja, podnebnih sprememb in energije, izobraževanja ter revščine in socialne izključenosti. je seznanjen, da bodo po navedbah Komisije na podlagi podatkov za leto 2018 ciljne vrednosti na področju zaposlovanja in izobraževanja verjetno dosežene, napredek pri doseganju ciljnih vrednosti na področjih raziskav in razvoja ter revščine in socialne vključenosti pa zaostaja in te vrednosti verjetno ne bo dosežene;

268. z zaskrbljenostjo poudarja, da je od 10 kazalnikov iz izjav o programih, povezanih s ciljem podpiranja prehoda na nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih, samo eden – število gospodinjstev z izboljšano energijsko porabo glede na klasifikacijo – na dobri poti; poziva Komisijo, naj tudi v luči ciljev zelenega dogovora izboljšave, povezane s temi cilji, obravnava res prednostno;

269. poudarja, da je Unija v odziv na izbruh koronavirusa ukrepe za povečanje prožnosti držav članic pri uporabi sredstev iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov (na primer zahteva, da se določen delež financiranja iz teh skladov nameni ključnim temam, je bila opuščena, vendar lahko prožnost, ki jo ponuja predlog, vpliva na zmožnost Unije za doseganje ciljev, ki so bili prvotno določeni v operativnih programih);

270. priznava, da je kriza zaradi COVID-19 pomenila nov in nepričakovan izziv, na katerega se morajo Unija in države članice odločno odzvati ter poiskati rešitve na ravni Unije in nacionalni ravni;

271. pozdravlja vse večjo finančno prožnost pri kohezijskih izdatkih, ki državam članicam omogoča, da sredstva uporabijo za financiranje projektov, povezanih s krizo; poudarja, da je treba spodbujati kontinuiteto in tesnejše sodelovanje vseh deležnikov, pomembnih za kohezijsko politiko, zlasti malih in srednjih podjetij, občin in regij, ki se bodo v prihodnjih mesecih soočili s težavami v zvezi z brezposelnostjo in zdravstvenim varstvom;

272. poudarja izzive, s katerimi se pacienti v Uniji soočajo pri uporabi direktive o čezmejnem zdravstvenem varstvu, kot so opredeljeni v posebnem poročilu Računskega sodišča št. 7/2019, zlasti kar zadeva morebitno ozaveščenost o pravicah, težave in zamude pri elektronski izmenjavi zdravstvenih podatkov o pacientih med državami članicami ter dostop pacientov z redkimi boleznimi do zdravstvenega varstva;

273. je zaskrbljen zaradi mnenja Računskega sodišča, da obstajajo očitni znaki, da Unija ne bo izpolnila podnebnih in energetskih ciljev za leto 2030; je seznanjen, da je bil po navedbah Komisije pri zmanjševanju negativnih vplivov na okolje, ki izhajajo iz uporabe naravnih virov, dosežen le omejen napredek; opozarja na ugotovitev Računskega sodišča, da je pri polovici držav članic Unije obstajalo tveganje, da ne bodo proizvedle dovolj električne energije iz obnovljivih virov za izpolnitev svojih ciljev za leto 2020; je seznanjen, da je Računsko sodišče v svojem panoramskem pregledu ukrepov Unije na področju energije in podnebnih sprememb poročalo, da zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, ki ga napovedujejo države članice, ne dosega 40-odstotne ciljne vrednosti za leto 2030; poziva Komisijo, naj rezultate zaradi posledic pandemije COVID-19 in zelenega dogovora znova oceni;

274. je zaskrbljen, ker je le polovica od 16 kazalnikov, povezanih s ciljem „spodbujanje trajnostnega prometa in odprava ozkih grl v ključnih omrežnih infrastrukturah“, na dobri poti, da doseže svoje cilje; obžaluje, da so države članice v zadnjem poročilu, ki ga je odobrila Komisija, zmanjšale večino ciljev za leto 2023, v nekaterih primerih za znatne zneske (na primer skupna ciljna vrednost ESRR in Kohezijskega sklada za kazalnik „skupna dolžina nove železniške proge“ se je zmanjšala z 947 km na 579 km (39 %), skupna ciljna vrednost ESRR in Kohezijskega sklada za kazalnik „skupna dolžina novih ali izboljšanih tramvajskih prog in prog podzemne železnice“ pa se je zmanjšala s 680 km na 441 km (35 %));

275. znova opozarja na zahtevo Parlamenta v zvezi z oblikovanjem nove proračunske vrstice za turizem, da bi podprli ta sektor, ki ga je hudo prizadela kriza zaradi pandemije COVID-19; je zadovoljen, da je Računsko sodišče začelo revizijo, v kateri namerava oceniti turistične projekte, ki so bili v obdobju 2007–2013 sofinancirani s 6,4 milijarde EUR, v obdobju 2014–2020 pa so doslej iz ESRR in Kohezijskega sklada prejeli 4 milijarde EUR, saj bo to pripomoglo k izboljšanju politik Unije na področju turizma;

276. ugotavlja, da je bilo do šestega leta sedanjega programskega obdobja (2014–2020) do januarja 2020 izplačanih le približno 31 % prvotno odobrenih sredstev, zaradi česar je negotovo, ali bodo sredstva instrumenta za povezovanje Evrope lahko v celoti izvršena; poziva države članice, naj občutno pospešijo naložbe, Komisijo pa, naj okrepi spremljanje glede na to, da so nujno potrebne naložbe v infrastrukturo za hitro okrevanje po gospodarski krizi zaradi pandemije COVID-19;

277. znova poudarja, da se na tem področju politike z vsemi kazalniki merijo izložki (v glavnem se posredujejo podatki o izvajanju programa v smislu zgrajene infrastrukture), ne pa doseženi izidi projektov; poziva Komisijo, naj politiko načrtuje tako, da bo omogočila ustrezno tekoče in srednjeročno ocenjevanje rezultatov in dosežene širše učinke;

278. opozarja, da je Računsko sodišče v reviziji za leto 2019 zlasti opozorilo na premajhno uporabo Kohezijskega sklada za financiranje novih železniških prog; poudarja velik pomen naložb v trajnostna prometna omrežja in poziva manj uspešne države članice, naj si bolj prizadevajo v zvezi s tem;

279. poudarja, da je Računsko sodišče po nedavni reviziji vodilnih prometnih infrastruktur ([9]) navedlo, da je malo verjetno, da bo jedrno prometno omrežje Unije do leta 2030 v celoti dokončano, poleg tega je v panoramskem pregledu navedlo, da se je treba glede na to, da je obseg financiranja Unije v primerjavi s skupnimi potrebami omejen, osredotočiti na prioritete z najvišjo dodano vrednostjo Unije;

280. poziva Komisijo, naj še dodatno razvije svoj mehanizem in orodja za ozaveščanje in obveščanje državljanov in deležnikov o turističnih in prometnih projektih, ki jih financira iz ESRR in Kohezijskega sklada;

281. se strinja z ugotovitvijo Računskega sodišča iz revizije projektov vodilne prometne infrastrukture, da je potrebno boljše prometno napovedovanje in usklajevanje; poudarja, da bi bilo treba pri prometnih napovedih upoštevati dobre ekonomske ocene ter analize stroškov in koristi, prav tako pa bi jih bilo treba redno pregledovati, da bi upoštevali morebitne zamude; poudarja, da bi se bilo treba izogniti slabemu načrtovanju, zlasti na področju podnebnih sprememb, in da so potrebne izboljšave v procesu načrtovanja na Komisiji, zlasti pri uresničevanju zahtev za varstvo okolja in rabo virov;

282. obžaluje, da je Komisija v zakonodajnem predlogu za evropske strukturne in investicijske sklade za obdobje 2021–2027 odpravila vse zahteve za ocenjevanje velikih projektov, vključno z zahtevo za analizo stroškov in koristi; meni, da to sicer zmanjšuje splošno upravno breme, vendar ima pomisleke, da ne odtehta povečanega tveganja, da sofinancirane naložbe ne bodo prinesle najboljše stroškovne učinkovitosti; Komisijo odločno poziva, naj svoj predlog znova pretehta;

([9]) Posebno poročilo Računskega sodišča št. 10/2020: Prometna infrastruktura v EU: za pravočasno doseganje učinkov omrežja bi bilo treba megaprojekte izvajati hitreje.

283. pozdravlja dejstvo, da je bil leta 2019 končno sprejet evropski akt o dostopnosti, opozarja na njegov pomen, saj je to prvi zakonodajni akt o tem vprašanju v Uniji, in poziva Komisijo, naj tesno spremlja napredek držav članic pri sprejemanju in objavljanju zakonov, predpisov in upravnih postopkov, ki jih morajo v skladu z omenjenim aktom uvesti do 28. junija 2022,

284. ocenjuje, da dejstvo, da so samo trije od devetih kazalnikov (33 %) iz programskih izjav, povezanih s specifičnim ciljem ESRR – „krepitev konkurenčnosti malih in srednjih podjetij“, na dobri poti, da dosežejo svoje cilje, pomeni premajhno uspešnost; poudarja, da so ti trije kazalniki vezani na rezultate in merijo število podjetij, ki prejemajo podporo iz ESRR, medtem ko drugi kazalniki, na primer tisti, ki merijo, ali zasebne naložbe ustrezajo javni podpori podjetjem, in povečanje števila delovnih mest v podprtih podjetjih niso na dobri poti; poziva Komisijo, naj politiko načrtuje tako, da bo omogočila ustrezno tekoče in srednjeročno ocenjevanje rezultatov in dosežene širše učinke, med drugim ocenjevanje učinka politik za bolj proti dolgoročni brezposelnosti;

285. je seznanjen, da so bila sredstva ESRR uporabljena skupaj z nacionalnimi viri podpore za mala in srednja podjetja, bodisi z dopolnjevanjem obstoječih nacionalnih ukrepov bodisi z zapolnjevanjem vrzeli v sistemu podpore, vendar je Komisija ugotovila ([10]), da so sinergije med podporo iz ESRR in ESS na splošno majhne, kljub pomembnosti ohranjanja delovnih mest;

286. upošteva, da je bilo pri reviziji izjave o zanesljivosti, ki jo je Računsko sodišče izvedlo za leto 2019, zaključenih le 11 od 121 sofinanciranih projektov ESRR in Kohezijskega sklada, ki jih je vodilo 12 držav članic; ugotavlja, da je sedem projektov v celoti izpolnilo svoje cilje, dva projekta delno, še dva projekta pa jih nista dosegla;

287. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da ni dovolj jasnih informacij o končnih upravičencih kohezijskih sredstev, in poziva Komisijo, naj poskrbi, da se bodo zbirale vse potrebne informacije o financiranju in da ne bodo omejene na finančne posrednike, temveč bodo posebej osredotočene na končne upravičence;

288. poudarja, da imajo lahko javni registri lastnikov končnih upravičencev, uvedeni s peto direktivo proti pranju denarja, velik potencial v boju proti korupciji, zlorabi sredstev Unije in nasprotju interesov; poziva Komisijo, naj poskrbi, da se bodo podatki o dejanskih lastnikih podjetij zbirali in da bodo dostopni javnosti;

289. pozdravlja, da GD EMPL v okviru preventivnih ukrepov Komisije še naprej uporablja strogo politiko prekinitve in začasne ustavitve plačil za ohranitev finančnih interesov Unije; s tem v zvezi ugotavlja, da je bilo v letu 2019 za Evropski socialni sklad/pobudo za zaposlovanje mladih in Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim sprejetih 12 sklepov o prekinitvi in en sklep o začasni ustavitvi plačil ter da je bilo poleg tega zadevnim državam članicam poslanih 16 opominov in pet dopisov pred začasno ustavitvijo plačil;

290. je močno zaskrbljen zaradi diskriminirajočih ukrepov, ki so jih od leta 2019 sprejele številne poljske lokalne vlade, ki so sprejele odločitve o tako imenovanih območjih brez LGBTI in regionalne listine o družinskih pravicah, ki diskriminirajo zlasti enostarševske družine in družine LGBTI; ugotavlja, da te oblasti prejemajo sredstva iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov in imajo tudi besedo pri njihovem upravljanju; vztraja, da je treba v skladu z Uredbo (EU) št. 1303/2013 pri uporabi sredstev Unije spoštovati načelo nediskriminacije; je prepričan, da obstaja veliko tveganje, da se v omenjenih občinah in regijah te določbe kršijo; poziva Komisijo, naj poskrbi, da se bodo kohezijska sredstva izplačevala v skladu s temeljnimi pravicami, za katere jamčijo ustanovni pogodbi in listina o temeljnih pravicah Evropske unije, pa tudi v skladu z uredbo o skupnih določbah, ki se nanaša na strukturne in investicijske sklade; poziva Komisijo, naj razišče skladnost porabe evropskih strukturnih in investicijskih skladov v teh regijah z zakonodajo Unije, zlasti določbami proti diskriminaciji, naj organu za podelitev razrešnice poroča o ugotovitvah preiskave in uporabi vsa razpoložljiva sredstva, tudi finančne popravke, če naleti na jasne dokaze o zlorabi sredstev iz teh razlogov;

Uspešnost: Evropski socialni sklad (ESS) (vključno s pobudo za zaposlovanje mladih)

291. je seznanjen z ugotovitvijo Komisije v zvezi z uspešnostjo proračuna Unije, da večina programov napreduje proti ciljem, opredeljenim na začetku programskega obdobja, in da je napredek kljub zamudam pri zagonu kohezijskih programov za obdobje 2014–2020 zdaj hitrejši; ugotavlja pa, da lahko Komisija dokončne ugotovitve o uspešnosti sprejme šele na podlagi podrobnih ocen po zaključku programov;

([10]) Evropska komisija, Ex-post evaluation of 2007–2014, Support to SMEs – Increasing Research and Innovation in SMEs and SME Development (Naknadno ocenjevanje 2007–2014, Podpora za MSP – krepitev raziskav in inovacij v MSP ter razvoj MSP), februar 2016.

292. opozarja na bistven pomen ESS in ključno vlogo pobude za zaposlovanje mladih za spodbujanje visoke ravni zaposlenosti, ustvarjanje kakovostnih delovnih mest, izobraževanje in usposabljanje ter boj proti revščini in socialni izključenosti; poudarja, da je treba ESS in pobudi za zaposlovanje mladih zagotoviti stalno finančno in politično podporo Unije ter nacionalnih in regionalnih institucij, da bosta uresničevala svoje cilje v prihodnjih letih; ugotavlja, da je za ESS, ki predstavlja 94,7 % proračuna GD EMPL za leto 2019, glavno tveganje pri delovanju povezano z zapletenostjo financiranih operacij in dejavnosti, tipologijo in raznolikostjo prejemnikov ter velikim številom letnih posredovanj;

293. ugotavlja, da Računsko sodišče ESS in Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim ni zajelo v prvo letno poročilo o uspešnosti proračuna Unije konec leta 2019;

294. pozdravlja ugotovitve iz ocene Komisije (februar 2021) o podpori iz ESS za zaposlovanje in delovno mobilnost, socialno vključenost ter izobraževanje in usposabljanje v obdobju 2014–2018; z zadovoljstvom ugotavlja, da je v obdobju 2014–2018 približno 23 milijonov ljudi sodelovalo v ukrepih ESS, od tega 52 % žensk; ugotavlja tudi, da je približno 3,2 milijona udeležencev že našlo zaposlitev, 3,9 milijona pa je pridobilo nove kvalifikacije;

295. ugotavlja, da je bilo do leta 2018 porabljenih 10,4 milijarde EUR, tako iz ESS kot pobude za zaposlovanje mladih, da je v podpornih projektih za zaposlovanje mladih sodelovalo 3,8 milijona ljudi, mlajših od 30 let, in da jih je 1,4 milijona takoj po sodelovanju dobilo službo;

296. ugotavlja tudi, da je bilo do konca leta 2018 v socialno vključevanje vloženih 33,8 milijarde EUR iz ESS in da je v ukrepih sodelovalo skoraj 6,2 milijona ljudi, od katerih jih je skoraj 700 tisoč našlo zaposlitev, skoraj 400 tisoč pa pridobilo nove kvalifikacije;

297. je zadovoljen, da je uvedba poenostavljenega obračunavanja stroškov v okviru ESS zmanjšala upravno breme in olajšala izvajanje tako za organe, pristojne za programe, kot za upravičence;

298. ugotavlja, da se je iz programa EaSI prek petih razpisov za zbiranje predlogov v okviru delovnega programa za leto 2019 financiralo 44 projektov v vrednosti 29,3 milijona EUR; je seznanjen, da je v oktobru 2019 GD EMPL podpisal prvi vpis deleža v instrument, ki se financira iz programa EaSI, kar predstavlja 200 milijonov EUR posojilnega sklada za posojila mikropodjetjem in socialnim podjetjem;

299. poudarja, da je treba dodatno povečati sredstva Evropskega socialnega sklada plus (ESS+), s čimer bi omogočili vključitev na trg dela in prilagojeno usposabljanje, saj je kriza zaradi pandemije COVID-19 nesorazmerno prizadela zaposlovanje žensk, zlasti tistih, ki delajo v neformalnem gospodarstvu in negotovih delovnih razmerah, pa tudi v nekaterih močno prizadetih in zelo feminiziranih sektorjih;

300. ugotavlja, da v Uniji v povprečju več kot petini ljudi in četrtini otrok še vedno grozi revščina ali socialna izključenost; ponavlja zavezo Unije, da bo najbolj ogrožene podprla iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim, s čimer naj bi odpravila najhujše oblike revščine v Uniji, kot so pomanjkanje hrane, brezdomstvo in revščina otrok; ugotavlja, da iz omenjenega sklada pomoč vsako leto prejme približno 13 milijonov ljudi, tudi približno 4 milijone otrok, ki so mlajši od 15 let;

Priporočila

301. poziva Komisijo, naj:

— ukrepa na podlagi obtožb o domnevnih goljufijah s spremembo namembnosti centrov za poklicno usposabljanje; analizira, ali podobne težave s spreminjanjem namembnosti infrastrukturnih projektov, ki jih je sofinancirala Unija, obstajajo tudi v drugih državah članicah;

— organ za razrešnico hitro obvesti o svojih ugotovitvah in morebitnih nadaljnjih ukrepih na osnovi te analize;

— opravi temeljito analizo različnih državnih pravil o trajnosti infrastrukturnih naložb in predčasnega spreminjanja namembnosti ter rezultate posreduje organu za razrešnico;

— spodbuja države članice, naj sprejmejo zakonodajo, ki bo določala ustrezno minimalno trajnost, podobno kot že mnoge druge države članice;

— poskrbi, da bo trajnost naložb zagotovljena daljše obdobje;

Naravni viri

302. je seznanjen, da so plačila za naravne vire znašala 59,5 milijarde EUR in so bila izplačana v okviru naslednjih programov in politik:

— neposredna plačila iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) do 69,5 % ali 41,4 milijarde EUR;

— odhodki, povezani s trgom, iz EKJS do 4,0 % ali 2,4 milijarde EUR;

— Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP) do 23,9 % ali 14,2 milijarde EUR;

— Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR) do 1,4 % ali 0,8 milijarde EUR;

— drugi programi do 1,2 % ali 0,7 milijarde EUR;

303. upošteva, da sta za spremljanje uspešnosti skupne kmetijske politike predvidena dva glavna sklopa kazalnikov, ki temeljita predvsem na poročanju držav članic in podatkih, ki jih zbere Eurostat:

— skupni okvir spremljanja in vrednotenja vsebuje 210 kazalnikov: 45 kazalnikov ozadja, 84 kazalnikov izložkov, 41 kazalnikov rezultatov, 24 kazalnikov ciljev in 16 kazalnikov učinka;

— izjave o programih skupne kmetijske politike vsebujejo 63 kazalnikov, ki večinoma izhajajo iz skupnega okvira spremljanja in vrednotenja: šest jih je namenjenih merjenju učinka, povezanega s tremi splošnimi cilji, ostalo so kazalniki izložkov/vložkov, rezultatov in učinka, ki se nanašajo na posebne cilje;

304. pozdravlja ugotovitev Računskega sodišča, da pri neposrednih plačilih iz EKJS, ki predstavljajo 70 % vseh odhodkov za naravne vire, ni bilo pomembnih napak, ocenjena stopnja napake za vsa poglavja pa je nižja od praga pomembnosti, kar priča o učinkovitosti popravnih akcijskih ukrepov, ki so jih države članice izvajale v prejšnjih letih;

305. ugotavlja, da se stopnja napake za oba sklada skupne kmetijske politike nenehno znižuje, kar je posledica učinkovitih sistemov upravljanja in kontrol, zlasti integriranega administrativnega in kontrolnega sistema (IACS);

306. je zadovoljen, da je raven odhodkov za neposredna plačila v primerjavi z neto zgornjimi mejami iz Uredbe (EU) št. 1307/2013 od leta 2017 dosegla 99 %; ugotavlja, da je stopnja izvrševanja za EKSRP do konca leta 2019 v povprečju znašala 50 % vseh sredstev; poziva Komisijo, naj objavi odhodke za neposredna plačila in raven črpanja iz EKSRP za vsako državo članico;

307. poudarja, da nepravilna dodelitev sredstev skupne kmetijske politike, zlasti neposrednih plačil, povzroča neželene učinke razdelitve, kot so koncentracija subvencij v rokah maloštevilnih, kapitalizacija cen kmetijskih zemljišč in ravnanje finančnih „zelenih vlagateljev“, ki iščejo najemnine, saj menijo, da so neposredna plačila privlačna dividenda na kmetijskih zemljiščih, s čimer se zniža cena zemljišč v škodo malih in srednjih aktivnih kmetov; obžaluje, da veljavna pravila skupne kmetijske politike omogočajo takšno zakonito, vendar neželeno porazdelitev sredstev, in poudarja, da je treba nujno opredeliti učinkovite in izvršljive omejitve za fizične osebe, s katerimi bi omejili te neželene učinke za skupno kmetijsko politiko za obdobje 2021–2027; poziva Komisijo in države članice, naj podprejo ustrezne predloge Parlamenta;

308. poudarja, da je treba odpraviti nepotrebno upravno breme, zlasti v naslednjem večletnem finančnem okviru, saj ovira izvedbo naložb prek skupne kmetijske politike, prav tako pa je treba čim bolj poenostaviti obveznosti, izhajajoče iz nove, zelene arhitekture;

309. poudarja, da se je veljavni sistem nadzora in revizij skupne kmetijske politike izkazal za zelo učinkovitega pri zaščiti finančnih interesov Unije, regulativni stabilnosti in enaki obravnavi kmetov in drugih upravičencev; poudarja, da je pravilno izvajanje ukrepov skupne kmetijske politike tesno povezano s tem, ali upravičenci spoštujejo obveznosti, določene na ravni Unije;

310. je zaskrbljen, da bi lahko večja prožnost, predlagana v novem modelu izvajanja, ki jo bodo države članice imele pri oblikovanju lastnega nacionalnega sistema nadzora in pravil, povzročila razhajanje nacionalnih praks in povečala napačno uporabo in zlorabo sredstev Unije, zato Komisijo poziva, naj se „ponovni nacionalizaciji“ skupne kmetijske politike izogne; ga močno skrbi, da novi sistem ne bo prispeval k poenostavitvi ali smotrnosti skupne kmetijske politike ter bo ogrozil enako obravnavo kmetov in držav članic; meni tudi, da bi lahko povzročil večjo kompleksnost, dodatno zmanjšanje plačil, povezanih z neustreznim proračunskim načrtovanjem, in večje upravno breme, s čimer bi ogrozil finančno verodostojnost skupne kmetijske politike; je zato prepričan, da bi bilo treba uvesti ustrezna varovala, da bi zagotovili odpornost modela izvajanja skupne kmetijske politike v smislu finančnega upravljanja;

311. hkrati ima pomislek, da bi lahko nove zahteve za trajnostno kmetovanje, zlasti v zvezi s podnebnimi in okoljskimi cilji za leto 2030, ob sočasnem zmanjšanju proračuna skupne kmetijske politike za obdobje 2021–2027 otežile izvrševanje ESKRP, predvsem v začetnem obdobju, in zlasti za male kmetije povzročile tveganje izgube dobičkonosnosti; poudarja, da mora uvedbi novih zahtev za izvajanje skupne kmetijske politike slediti ustrezno financiranje na ravni Unije;

312. poudarja, da je lani izbruh COVID-19 izrazito prizadel kmetijski sektor, zaradi česar se je za kmete povečalo tveganje nestabilnosti osnovnih dohodkov; zato meni, da bi bilo treba v naslednjih letih v novem modelu izvajanja skupne kmetijske politike posebno pozornost nameniti pravilnosti plačil končnim upravičencem;

313. opozarja, da utegnejo evropski davkoplačevalci napačno razumeti javno porabo za skupno kmetijsko politiko, če za proizvode, uvožene iz tretjih držav, ne bodo veljali enaki okoljevarstveni predpisi in predpisi o varnosti hrane, ki veljajo za blago, proizvedeno v EU; poziva Komisijo, naj ponovno preuči zaščitne klavzule v trgovinskih sporazumih, da bi se lažje izvajale in uporabljale v primerih, ko ne gre za začasne razmere na trgu;

314. poziva Komisijo, naj še naprej pozorno spremlja sedanje in prihodnje trgovinske sporazume s tretjimi državami glede standardov za varnost hrane, okolje in dobrobit živali; jo nadalje poziva, naj zagotovi, da bo v vseh trgovinskih sporazumih izčrpno poglavje o trajnosti in da bodo trgovinski partnerji zahteve, določene v njem, v celoti izpolnjevali; ugotavlja, da je treba zagotoviti enake konkurenčne pogoje tudi v smislu okoljskih standardov in standardov za dobrobit živali, in poziva Komisijo, naj dopolni zakonodajo o primerni skrbnosti v dobavni verigi, da bi preprečila spodkopavanje in ogrožanje standardov v kmetijstvu Unije;

315. znova izraža veliko zaskrbljenost, ker se v letnem poročilu o dejavnostih GD za podnebno politiko za leto 2019 znova pojavlja pridržek zaradi ugleda ter pravnih, finančnih in institucionalnih razlogov, povezan z znatnimi varnostnimi tveganji, ki so bila ugotovljena pri vzdrževanju in delovanju sistema registra Unije v sistemu EU za trgovanje z emisijami, kot je bilo sporočeno v letnih poročilih o dejavnostih od leta 2010 dalje in potrjeno v zadnji oceni tveganja; obžaluje neobičajno trajanje tega pridržka; poziva Komisijo, naj hitro reši to situacijo;

316. poudarja, da GD za podnebno politiko in GD za proračun spremljata 20-odstotni cilj za vključevanje podnebnih ukrepov v večletni finančni okvir, GD za podnebno politiko pa podpira druge generalne direktorate pri vključevanju podnebnih vprašanj v njihove dejavnosti; pozdravlja, da je bilo 20,9 % proračuna Unije za leto 2019 porabljenih za dejavnosti, povezane s podnebjem, vendar obžaluje, da je bilo še vedno ocenjeno, da bo ta trend v sedanjem večletnem finančnem okviru dosegel le 19,7 %;

317. ugotavlja, da je proračun GD za zdravje in varnost hrane v letu 2019 znašal 502,85 milijona EUR, direktorat pa je imel 772 zaposlenih; poudarja, da je stopnja izvrševanja obveznosti in plačil dosegla 95,85 % oziroma 94,63 %;

Ugotovitve Računskega sodišča

318. opozarja, da skupna kmetijska politika predstavlja 98 % porabe za naravne vire; ob upoštevanju izračuna Računskega sodišča ugotavlja, da je ocenjena stopnja napake za to področje pod pragom pomembnosti (1,9 %); ugotavlja, da je pri neposrednih plačilih, ki predstavljajo 70 % odhodkov za to področje, znatno pod pragom pomembnosti;

319. je seznanjen s pozitivnimi premiki na področju naravnih virov, kjer se nadaljuje trend zmanjševanja skupne stopnje napake, ki po oceni Računskega sodišča znaša 1,9 %, torej je pod pragom pomembnosti; pozdravlja dejstvo, da stopnja napake, ki jo je izračunalo Računsko sodišče, skoraj ne odstopa od stopnje napake za skupno kmetijsko politiko, ki jo je GD AGRI navedel v letnem poročilu o dejavnostih za leto 2019;

320. ugotavlja, da je 44 (18 %) od 251 transakcij, ki jih je preučilo Računsko sodišče, vsebovalo napake, 207 (82 %) pa jih je bilo brez napak; ugotavlja, da je pri 70 % napak šlo za neupravičenega prejemnika/dejavnost/projekt/odhodek;

321. ugotavlja, da pri 114 od 136 transakcij na področju razvoja podeželja ni bilo napak, da je bil učinek 5 primerov napak večji od 20 % in da je 15 transakcij vsebovalo napake pod 20 % pregledanega zneska, 2 plačili pa sta imeli težave s skladnostjo brez finančnega učinka;

322. ugotavlja, da so od 68 plačil za naložbene projekte, kot so posodobitev kmetij, podpora za osnovne storitve in obnovo vasi na podeželskih območjih, naložbe v gospodarjenje z gozdovi in podpora za lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, napake vplivale na devet plačil, vključno z dvema primeroma, ko upravičenec in/ali projekt nista izpolnjevala pogojev za upravičenost;

323. ugotavlja, da so od 68 plačil za razvoj podeželja, ki so temeljila na površini ali številu živali, ki so ju prijavili kmetje, ter na zahtevah za skladnost z okoljskimi in podnebnimi merili, na osem transakcij vplivale napake, manjše od 5 % pregledanega zneska, en primer napake med 5 % in 20 % pregledanega zneska, v dveh drugih primerih pa so upravičenci kršili okoljske in podnebne pogoje za upravičenost, zaradi česar so napake v obeh primerih presegale 20 % pregledanega zneska;

324. ugotavlja, da so se odhodki z visokim tveganjem nanašali predvsem na plačila, namenjena povračilom, na primer na področjih kohezije in razvoja podeželja, kjer porabo Unije upravljajo države članice; se zaveda, da za odhodke z visokim tveganjem pogosto veljajo zapletena pravila in merila za upravičenost;

325. se z zaskrbljenostjo seznanja, da so od 14 transakcij v zvezi s tržnimi ukrepi v petih primerih plačilne agencije povrnile neupravičene stroške, vključno s tremi primeri neskladnosti s pravili za upravičenost, ki so privedli do napak v višini nad 20 % preučenega zneska;

326. zaskrbljen ugotavlja, da sta od šestih transakcij v zvezi z ribištvom, okoljem in podnebnimi ukrepi dva projekta (33 %) imela neupravičene elemente v povrnjenih stroških;

327. meni, da je preglednost bistven element za ohranitev oziroma pridobitev zaupanja državljanov in davkoplačevalcev, pa tudi za ugled skupne kmetijske politike; je seznanjen s skrb zbujajočimi ugotovitvami Računskega sodišča in varuhinje ter številnimi pozivi organa za razrešnico k izboljšavam v boju proti korupciji in nepreglednosti; ugotavlja, da je napredek Komisije pri tem omejen; poudarja, da je orodje za rudarjenje podatkov Arachne koristno pri reševanju teh težav, vendar jih ne odpravlja docela in bi ga bilo treba nadalje razvijati in dopolnjevati z drugimi orodji, da bo lahko Komisija izvajala učinkovite kontrole; se strinja s priporočilom Računskega sodišča glede izmenjave dobre prakse pri uporabi orodja Arachne, da bi nadalje spodbudili njegovo rabo med plačilnimi agencijami; močno obžaluje, da sistema Arachne ne uporabljajo vse države, in upa, da bodo sprožene pobude v tej smeri; poudarja, da bi morala Komisija orodje Arachne uporabljati kot skupno podatkovno zbirko in odločno spodbujati njegovo uporabo v vseh državah članicah;

328. pozdravlja ugotovitev Računskega sodišča iz posebnega poročila št. 18/2019 ([11]), da je poročanje o podatkih Unije o emisijah toplogrednih plinov v skladu z mednarodnimi zahtevami in da so se evidence emisij sčasoma izboljšale; poudarja, da je potreben boljši vpogled v sektorje, kot sta kmetijstvo in gozdarstvo; poziva Komisijo, naj upošteva predlagane nadaljnje izboljšave pri poročanju o tem, kako politike blažitve Unije in nacionalne politike blažitve prispevajo k doseganju ciljev zmanjšanja emisij;

329. ugotavlja, da je GD za zdravje in varnost hrane v svojem letnem poročilu o dejavnostih za leto 2019 predstavil povprečno stopnjo preostalih napak v višini 0,4 %, kar je precej pod 2-odstotnim pragom pomembnosti;

330. ugotavlja, da je delež plačil, povezanih z upravljanjem nepovratnih sredstev, ki jih je pravočasno izvedel GD za zdravje in varnost hrane, v letu 2019 znašal 92 % (83 % v letu 2018), čeprav je še vedno pod 95-odstotnim ciljem;

331. poudarja izzive, ki jih je GD za zdravje in varnost hrane ponovno opredelil v letnem poročilu o dejavnostih pri izvajanju skupnega finančnega okvira na področju prehranske verige; ugotavlja, da ni krizne rezerve za izredne razmere, zato je treba prerazporejati sredstva iz drugih pomembnih dejavnosti, dokler ne bo uveljavljene metode vrednotenja za živali, rastline in proizvode, ki jih je treba zaklati oziroma uničiti v okviru ukrepov za obvladovanje bolezni;

Pravilnost porabe skupne kmetijske politike

332. je seznanjen z mnenjem Računskega sodišča, da je bila razširitev vloge certifikacijskih organov v letu 2015, po kateri morajo pripravljati tudi poročila o pravilnosti odhodkov, pozitiven korak, seznanjen pa je tudi z njegovim priznanjem, da je odkrilo nekaj področij, kjer so možne dodatne izboljšave, podobne vrste, kot jih je opredelila Komisija; Komisijo poziva, naj sprejme potrebne ukrepe, da bi odpravila omejitve glede zanesljivosti rezultatov dela certifikacijskih organov, ki so posledica slabosti, ki sta jih Računsko sodišče in Komisija ugotovila pri preverjanju in metodologijah vzorčenja nekaterih certifikacijskih organov;

([11]) Posebno poročilo št. 18/2019 – Emisije toplogrednih plinov v EU: poročanje o njih je dobro, toda potreben bo boljši vpogled v prihodnja zmanjšanja (UL C 400, 26.11.2019, str. 16).

333. obžaluje, da Računsko sodišče v svoje delo ne more vključiti analize razlogov za te vztrajne pomanjkljivosti v državah članicah; pozdravlja dejstvo, da je Komisija obiskala vse certifikacijske organe, da bi pregledala njihovo delo v zvezi z zakonitostjo in nepravilnostmi ter jim pomagala uvesti izboljšave do konca leta 2019, vendar obžaluje, da jim ni mogla ponuditi koristnih vpogledov v razloge in morebitne za države značilne razlike med certifikacijskimi organi; obžaluje, da to pomanjkanje informacij o razlogih za te vztrajne sistemske pomanjkljivosti v nekaterih certifikacijskih organih ogroža učinkovito in uspešno obravnavo ter reševanje teh težav; poziva Komisijo, naj analizira glavne vire neodkritih napak in skupaj z revizijskimi organi pripravi potrebne ukrepe, da bi izboljšala zanesljivost sporočenih stopenj preostale napake, zlasti zaradi novega modela izvajanja skupne kmetijske politike, v katerem bodo imeli certifikacijski organi večjo vlogo; poziva jo tudi, naj se bolj osredotoči na zanesljivost rezultatov, ki jih ti organi posredujejo;

334. poudarja, da je GD AGRI ocenil, da je tveganje ob plačilu za porabo skupne kmetijske politike kot celoto v letu 2019 znašalo približno 1,9 %, tveganje ob izplačilu za neposredna plačila približno 1,6 %, za razvoj podeželja 2,7 % in za tržne ukrepe 2,8 %;

335. ugotavlja, da je proračun GD za okolje v letu 2019 dosegel 505,58 milijona EUR, v direktoratu pa je bilo 476 zaposlenih; poudarja, da sta bili stopnji izvrševanja obveznosti in plačil ob koncu leta višji od 99 %;

336. pozdravlja manjši delež plačil, ki jih je izvršil GD za okolje in so v letu 2019 prekoračila zakonske roke (3,23 % v primerjavi z 8,20 % v letu 2018);

337. ugotavlja, da je GD za okolje leta 2019 v letnem poročilu o dejavnostih predstavil povprečno stopnjo preostale napake v višini 0,80 %, kar je pod 2-odstotnim pragom pomembnosti;

338. poudarja, da je GD za podnebno politiko leta 2019 upravljal 140,3 milijona EUR v naslovu „Podnebni ukrepi“ v proračunu Unije in imel 225 zaposlenih; poudarja, da je stopnja izvrševanja obveznosti in plačil dosegla 99,98 % oziroma 96,41 %;

339. ugotavlja, da je bilo 1,59 % vseh plačil GD za podnebno politiko v letu 2019 izvršenih pozneje kot v predpisanih rokih;

Politike in postopki proti goljufijam v skupni kmetijski politiki

340. poudarja, da je goljufija storitev ali opustitev dejanja z namenom zavajanja, katerega posledica so neupravičena plačila;

341. je seznanjen z metodologijo Računskega sodišča za preverjanje, ali so revidirane transakcije brez pomembnih nepravilnosti, ki so posledica goljufije ali napake, in spominja, da sodišče pri porabi za skupno kmetijsko politiko vsako leto odkrije primere, ko obstaja sum goljufije, tveganje, da bo imela goljufija pomemben učinek, pa je večje pri plačilih za podporo trgu, naložbah v razvoj podeželja in drugih plačilih, ki se načeloma sofinancirajo s povračili;

342. opominja, da se skupna kmetijska politika izvaja z deljenim upravljanjem in da so za odpravo goljufij odgovorne tako Komisija kot države članice; je seznanjen, da GD AGRI pri Komisiji organizira usposabljanje za upravljavske in kontrolne organe držav članic ter jim svetuje o tveganju goljufij, OLAF pa v sodelovanju z državnimi preiskovalnimi organi preiskuje sume goljufij;

343. je seznanjen, da je GD AGRI 20. oktobra 2020 sprejel posodobljeno strategijo za boj proti goljufijam;

Pravično dodeljevanje sredstev skupne kmetijske politike

344. vztraja, da večje kmetije med krizo zaradi nestabilnosti prihodkov ne potrebujejo nujno enake stopnje podpore za stabilizacijo dohodkov kot manjše kmetije, saj lahko izkoristijo morebitno ekonomijo obsega, zaradi česar so verjetno odpornejše; meni, da bi morala Komisija ukrepati, da se bodo sredstva skupne kmetijske politike razdeljevala tehtano, tako da se bodo plačila na hektar zmanjševala glede na velikost kmetijskega gospodarstva ali kmetije ([12]);

([12]) Odstavek 258 resolucije o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2018, oddelek III – Komisija in izvajalske agencije.

345. poziva Komisijo, naj zagotovi, da se bodo sredstva skupne kmetijske politike pravično dodeljevala aktivnim kmetom in da ne bo prihajalo do poslov z zemljišči, od katerih bo imela korist izbrana skupina oseb s političnimi povezavami, ki jih pogosto označujemo za oligarhe; poziva Komisijo, naj evidentira kršitve, izogibanje pravilom in nenamerne posledice obstoječih pravil za dodeljevanje sredstev skupne kmetijske politike; v zvezi s tem opozarja na pomen preglednega in trdnega sistema upravljanja ter poziva Komisijo, naj si bolj prizadeva za preprečevanje in odkrivanje goljufij ([13]);

Nasprotja interesov ter prilaščanje in koncentracija zemljišč

346. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da podatki Komisije o distribuciji neposrednih plačil glede na plačilni razred v letu 2019 kažejo, da je največji delež proračuna za neposredna plačila (58 %) prejelo 15 % vseh upravičencev, večina upravičencev (75 %) je prejela najmanjši delež vseh sredstev za neposredna plačila (15 %), medtem ko je 0,5 % vseh upravičencev, ki so bili deležni več kot 100 000 EUR, prejelo 16,3 % skupnega proračuna za neposredna plačila;

347. je zelo zaskrbljen, ker subvencije skupne kmetijske politike spodbujajo kmetijska gospodarstva, vlagatelje, sklade hedge, fundacije in zelo bogate posameznike, da kopičijo zemljo, zaradi česar se koncentracija lastništva zemljišč še povečuje; je prav tako zaskrbljen, ker to povečuje cene obdelovalne zemlje, zaradi česar jo mali in srednje veliki kmetje vse težje kupijo; odločno znova poudarja, da kmetijske subvencije niso bile zasnovane kot varen donos za zelene naložbe;

348. znova poziva k uvedbi najvišjih možnih zneskov, ki jih lahko fizična oseba prejme iz prvega in drugega stebra skupne kmetijske politike; meni, da je omejitev zneskov za fizične osebe veliko težje obiti kot zgornje meje za pravne osebe; opominja, da lahko upravičenci umetno razdelijo svoja podjetja ali ustanovijo dodatna podjetja, ki lahko prejmejo najvišji dovoljeni znesek financiranja, s čimer obidejo omejitev za pravne osebe; pozdravlja namero, da se pripravi predlog, po katerem bodo vsa podjetja iz iste skupine obravnavana kot en sam upravičenec, vendar meni, da to ne bo dovolj: zaradi nejasnih in zelo kompleksnih struktur podjetij, v katerih so subjekti iz več držav članic in/ali tretjih držav, bo zelo težko doseči, da bodo vsa podjetja iz iste skupine identificirana in dejansko obravnavana kot en sam upravičenec;

349. znova izraža zaskrbljenost, ker subvencije skupne kmetijske politike še naprej spodbujajo prilaščanje zemlje s strani kriminalnih in oligarhičnih struktur; znova odločno poziva Komisijo, naj uvede pritožbeni mehanizem za kmete ter mala in srednja podjetja, ki so soočeni s prilaščanjem zemlje, hudimi kršitvami državnih organov, nepravilno ali pristransko obravnavo pri javnem naročanju ali distribuciji subvencij ter pritiski in ustrahovanjem kriminalnih združb, organiziranega kriminala in oligarhičnih struktur, pa tudi za osebe, ki so žrtev prisilnega oziroma suženjskega dela ali drugih hudih kršitev temeljnih pravic, kar jim bo omogočilo vložiti pritožbo neposredno pri Komisiji; pozdravlja dejstvo, da je bil tak pritožbeni mehanizem že predlagan za novo uredbo o skupni kmetijski politiki;

350. ugotavlja, da so bile pri revizijah GS AGRI v letu 2017 in 2019 odkrite pomanjkljivosti pri delovanju identifikacijskega sistema za zemljišča, geoprostorskih vlogah za pomoč in kakovosti preverjanja na terenu, pa tudi ogromne zamude pri obdelavi plačil, zlasti pri prekrivajočih se zahtevkih; pozdravlja dejstvo, da je Komisija začasno ustavila plačila in plačilni agenciji dala čas, da odpravi pomanjkljivosti; ugotavlja, da se pomanjkljivosti v upravljavskih in kontrolnih sistemih plačilne agencije odpravljajo na osnovi akcijskega načrta, ki ga je zahteval GD AGRI in ki je bil leta 2019 dopolnjen; ugotavlja, da je tvegani znesek 3,271 milijona EUR neposrednih plačil in 21,596 milijona EUR za razvoj podeželja in da postopek za potrditev skladnosti poteka;

351. je zelo zaskrbljen zaradi nedavnega poročila slovaškega vrhovnega revizijskega urada o delu slovaške kmetijske plačilne agencije, v katerem ugotavlja, da upravljanje neposrednih subvencij ni bilo dovolj pregledno, neustrezen pa je bil tudi sistematičen nadzor nad prosilci in prejemniki subvencij ([14]); je zaskrbljen zaradi omejitev glede zanesljivosti rezultatov dela certifikacijskih organov, ki so posledica slabosti, ki jih je Računsko sodišče ugotovilo pri preverjanju in metodologijah vzorčenja nekaterih organov;

352. ugotavlja, da je OLAF v letu 2020 zaključil tri upravne preiskave o morebitni zlorabi sredstev Unije za kmetijstvo na Slovaškem, povezane z vlogami za neposredna plačila v obdobju 2013–2019; obžaluje, da je neko podjetje načrtno zaprosilo za plačila Unije za neupravičeno zemljišče, ki se v glavnem ni uporabljalo za kmetijsko dejavnost; je zgrožen tudi zaradi odkritja urada OLAF, da so nekatera podjetja več let črpala plačila za območja, za katera niso imela veljavnih najemnih pogodb;

([13]) Odstavek 260 resolucije o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2018, oddelek III – Komisija in izvajalske agencije.

([14]) https://www.nku.gov.sk/web/sao/news/-/asset_publisher/FaxZbYV7Oqlp/content/direct-aid-in-agriculture-without-targeted-control-with-holes-in-legislation.

353. ugotavlja tudi, da je OLAF v preiskavah odkril več pomanjkljivosti v upravljavskem in kontrolnem sistemu za neposredna plačila na Slovaškem; obžaluje, da se izvajajo zelo omejene kontrole, ali imajo prosilci zakonite pravice do zemlje, preverjanje pa je omejeno na prekrivajoče se zahtevke; je seznanjen z ugotovitvijo urada OLAF, da bi bilo treba izboljšati preglednost in pravno varnost internih postopkov preverjanja, ki jih je sprejel slovaški državni organ, odgovoren za upravljanje kmetijskih zemljišč v državni lasti in zemlje brez znanega zasebnega lastnika; je seznanjen z mnenjem urada OLAF, da bi lahko preplačila zaradi pomanjkljivosti v postopku preverjanja znašala več kot milijon evrov;

354. je še vedno zelo zaskrbljen zaradi poročil, da kmetijska sredstva včasih končajo v žepih avtokratskih voditeljev in njihovih prijateljev; znova opozarja, da je to velika krivica za davkoplačevalce Unije in zlasti male kmete ter podeželske skupnosti; poudarja, da bi moralo biti izkoreninjenje korupcije in goljufij sestavni del skupne kmetijske politike;

355. poudarja, da zaradi zelo pogostih nasprotij interesov pri distribuciji kmetijskih sredstev Unije ni zaželeno, da bi o dohodkovni podpori odločali člani Evropskega sveta, kmetijski ministri, funkcionarji in njihove družine;

356. je presenečen nad oceno Komisije, v skladu s katero češki kmetijski minister ni v nasprotju interesov, čeprav prejema precejšnje zneske subvencij iz skupne kmetijske politike in je hkrati odgovoren za načrtovanje kmetijskih programov v okviru skupne kmetijske politike; kritizira navidezno drugačno razlago in uporabo člena 61 finančne uredbe; poziva Komisijo, naj pripravi izčrpno poročilo, v katerem bo navedeno, ali v katerih državah članicah potekajo preiskave proti članom vlade, in zagotovi seznam imen članov vlad v posameznih državah članicah, ki prejemajo subvencije iz skupne kmetijske politike in/ali kohezijskega sklada;

357. opozarja na nedavno študijo o identifikaciji neposrednih in končnih upravičencev sredstev skupne kmetijske politike ([15]), opravljeno za organ za razrešnico; znova spominja na ugotovitve iz študije, da celovitega in dostopnega pregleda teh upravičencev še vedno ni mogoče pripraviti; zato poziva Komisijo, naj v sodelovanju z državnimi agencijami poišče standardizirano in javno dostopno obliko za razkritje končnih upravičencev skupne kmetijske politike;

358. poziva Komisijo, naj sodeluje z državami članicami, da bi prilagodili pogoje, ki jih državni organi postavijo za subvencije za večje projekte, saj trenutno večino sredstev skupne kmetijske politike prejemajo velika podjetja; poziva jo, naj izda priporočila in te pogoje bolje uskladi na ravni EU, ob tem pa spoštuje nacionalne posebnosti;

359. poziva Komisijo, naj Parlamentu poroča o rezultatih revizijskega postopka GD AGRI v zvezi s primerom nasprotji interesov na Češkem; poziva, naj se posebna pozornost nameni plačilom podjetjem, ki so neposredno ali posredno v lasti predsednika češke vlade ali drugih članov vlade;

360. ugotavlja, da je bilo v zvezi s tržnimi ukrepi ugotovljeno, da šest plačilnih agencij daje „omejena zagotovila z visokim tveganjem“, in sicer agencije iz Bolgarije, Španije, Združenega kraljestva, Grčije, Italije (za dve shemi pomoči) in Portugalske. najvišja prilagojena stopnja napake je bila odkrita v Bolgariji (11,52 %), sledita pa Poljska (7,15 %) in Italija (6,12 %); GD AGRI je na ravni ukrepa izdal 7 pridržkov: Sadje in zelenjava: operativni programi za organizacije proizvajalcev (Združeno kraljestvo, Italija in Portugalska), oljčno olje (Grčija), sektor vina (Bolgarija, Italija), šolska shema EU (Španija); je še posebej zaskrbljen za sektor vina, kjer sta prilagojeni stopnji napake v Bolgariji (15,7 %) in Italiji (9,6 %) zelo visoki, pri čemer obstaja tveganje za več kot 30 milijonov EUR v Italiji in 2,3 milijona EUR v Bolgariji;

361. kar zadeva neposredna plačila, ugotavlja, da je stopnja napake v 18 plačilnih agencijah znašala med 2 % in 5 %, v eni pa je bila višja od 5 % (5,2 % v Avstriji); GD AGRI je izdal 17 pridržkov na ravni plačilne agencije za Avstrijo, Ciper, Dansko, Španijo (3 plačilne agencije), Grčijo, Italijo (7 plačilnih agencij), Portugalsko, Romunijo in Švedsko;

362. pridržke je mogoče razdeliti na naslednje kategorije: zaradi slabosti v zvezi s plačilnimi pravicami (AT, DK, IT, PT, SE), zaradi pomanjkljivosti pri prostovoljnih podpornih ukrepih, ki temeljijo na živalih (AT, GR, RO), zaradi visoke stopnje sporočene napake (CY), ki temelji na oceni certifikacijskega organa)ES06), zaradi slabe kakovosti pregledov na kraju samem (ES09, ES15, GR, PT, SE), zaradi slabosti v identifikacijskem sistemu za zemljišča (LPIS) (IT) in zaradi slabosti pri opredelitvi vrste zemljišča (RO, SE);

363. sredstva so bila v letu 2019 zmanjšana za 17 držav članic, in sicer v skupnem znesku 67 764 269,48 EUR, od tega 36 milijonov EUR za Italijo, 15 milijonov EUR za Združeno kraljestvo in 8 milijonov EUR za Španijo;

([15]) https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/plmrep/COMMITTEES/CONT/DV/2021/01-25/Study_Largest50Beneficiaries_EN.pdf

364. v zvezi z razvojem podeželja ugotavlja, da je prilagojena stopnja napake v 30 od 71 plačilnih agencij višja od 2 % (od tega je bila v osmih višja od 5 %: Ciper, Nemčija (ena plačilna agencija), Estonija, Španija (ena plačilna agencija), Francija (ena plačilna agencija), Združeno kraljestvo (ena plačilna agencija), Portugalska, Slovaška. GD AGRI je na ravni plačilne agencije izdal 21 pridržkov: Avstrija, Ciper, Nemčija (ena plačilna agencija), Danska, Estonija, Španija (dve plačilni agenciji), Finska, Francija (dve plačilni agenciji), Združeno kraljestvo (ena plačilna agencija), Hrvaška, Madžarska, Irska, Italija (dve plačilni agenciji), Litva, Portugalska, Romunija, Švedska in Slovaška; najvišja prilagojena stopnja napake je bila odkrita na Slovaškem (10,31 %), sledita pa Ciper (7,63 %) in Poljska (5,94 %);

365. pridržke je mogoče razdeliti na naslednje kategorije: zaradi pomanjkljivosti pri ukrepih za ekološko kmetovanje (AT, HU); zaradi premajhnega pogozdovanja (ES02, PT); in pri ukrepu v zvezi s pobudo Leader ter neintegriranim administrativnim in kontrolnim sistemom za zasebne naložbe (DE19) zaradi pomanjkljivosti pri pregledih na kraju samem (CY, DK, FR18, FR19, IT10, SK); razumnosti stroškov (ES09, FR19); pri navzkrižnih preverjanjih (ES09, SK); neupravičenosti (ES09, CY, RO, SK) in pri aktivnih kmetih (GB07), zaradi pomanjkljivosti v nadzornih postopkih za nekatere ukrepe (IT10); ter pri evidentiranju največje upravičene površine (MEA) v identifikacijskem sistemu za zemljišča (LPIS) za ukrepe integriranega administrativnega in kontrolnega sistema (IACS) (IT10, IT26) zaradi pomanjkljivosti pri naložbenem ukrepu (HR); pri zasebnih naložbah (LT); gozdarstvu, kmetijsko-okoljskih obveznostih, vzpostavitvi skupin proizvajalcev in ukrepih za obvladovanje tveganj (HU); zaradi pomanjkljivosti v postopkih javnega naročanja (HU, RO, SK), zaradi visokih sporočenih stopenj napak (CY, DK, EE, ES02, ES09, FR18, FR19, HR, IE, LT, PT) na podlagi ocene certifikacijskega organa (FI, GB07, HR, IT26, SE);

Priporočila

366. poziva Komisijo, naj:

— temeljito analizira vzroke in morebitne strukturne težave, zaradi katerih prihaja do trajnih sistemskih slabosti v zanesljivosti in kakovosti dela certifikacijskih organov, ki jih v revizijah vsako leto odkrije Računsko sodišče, posebno pozornost pa naj nameni morebitnim razlikam, ki se pojavljajo zgolj v posameznih državah; poziva Komisijo, naj vključi tudi ugotovitve o najboljših praksah pri nacionalnih organih z nizko stopnjo napak, katerih delo je po mnenju Računskega sodišča zanesljivo; poziva Komisijo, naj analizo izvede v tesnem sodelovanju z Računskim sodiščem in dejavno vključi nacionalne organe, tako v zvezi z opisom problema kot z mogočimi rešitvami,

— rezultate te analize pa naj deli z Računskim sodiščem, organom za podelitev razrešnice in državami članicami;

— na podlagi analize naj nacionalnim organom posreduje jasna, praktična in zlahka izvedljiva horizontalna priporočila in priporočila za posamezne države; poziva Komisijo, naj vzpostavi strukturiran dialog z nacionalnimi organi in Računskim sodiščem, da bi omogočili nenehno krepitev zmogljivosti in izmenjavo primerov najboljše prakse, s tem pa povečali zanesljivost dela nacionalnih revizijskih organov; prav tako naj obvešča organ za podelitev razrešnice o napredku pri tem dialogu;

— ter dodatno poveča kakovost in razširi obseg revizij in kontrol pravilnosti ter doseženih rezultatov kmetijske politike EU, tako na nacionalni kot na evropski ravni, saj gre za ključni pogoj za zaščito finančnih interesov EU;

Smotrnost SKP

367. meni, da je treba z ustrezno zakonodajo nujno zagotoviti, da kmetje ne bodo več najšibkejši člen v verigi preskrbe s hrano, saj v skupni kmetijski politiki ni instrumentov, ki bi zagotavljali uravnoteženo delovanje te verige;

368. poudarja, da so naložbe, ki prispevajo k odpornemu, trajnostnemu in digitalnemu gospodarskemu okrevanju v skladu s cilji glede kmetijstva, okolja in podnebja iz evropskega zelenega dogovora, temeljnega pomena za socialni in gospodarski razvoj podeželskih območij;

369. poudarja, da ima v skupni kmetijski politiki pomembno vlogo osnovna dohodkovna podpora, ki prispeva k ohranjanju kmetijske in živinorejske dejavnosti, omejevanju odseljevanja s podeželja ter spodbujanju živahnega in dinamičnega podeželskega okolja;

370. poudarja, da se je podpora skupne kmetijske politike za mlade kmete izkazala za bistveno orodje, ki ga je treba dodatno okrepiti; meni, da bi lahko bili digitalizacija, inovacije in naložbe v kratke dobavne verige in neposredno prodajo potrošnikom odločilni instrumenti za ponovno oživitev podeželskih območij, ki bi tako postala privlačnejša za mlade kmete; meni, da bi morala biti zadostna in dostopna podpora poleg poenostavitve za končne upravičence, zlasti za mlade in nove kmete, prednostna naloga držav članic pri izvajanju njihovega strateškega načrtovanja; vztraja, da je treba v fazi izvajanja nacionalnih strateških načrtov opredeliti postopke, ki bodo prilagojeni posebnim potrebam;

371. poudarja, da prostovoljna vezana plačila dobro delujejo v sektorjih, kjer obstaja resno tveganje opuščanja dejavnosti;

372. poudarja, da so promocijski skladi bistveni za odpiranje in utrjevanje novih trgov; poziva Komisijo, naj zagotovi, da se bo ekološki model spodbujal na enak način kot drugi enako trajnostni modeli, kot sta integrirana pridelava ali precizno kmetovanje;

373. ugotavlja, da bi bolj zelena skupna kmetijska politika, ki je v skladu s Pariškim sporazumom in evropskim zelenim dogovorom, Unijo podprla pri doseganju njenih ciljev in omogočila učinkovitejšo rabo javnih financ, in sicer z omejitvijo negativnih eksternalij, povezanih s kmetijskimi praksami, in spremembo poudarka z zdravljenja na preventivo;

374. opominja, da bi bilo treba odhodke, ki prispevajo k ustavitvi in preusmeritvi izgube biotske raznovrstnosti izračunati na osnovi učinkovite, pregledne in celovite metodologije, ki bi jo določila Komisija v sodelovanju s Parlamentom in Svetom; poziva Komisijo, naj Parlamentu zaradi lažjega spremljanja predloži letno poročilo s podrobnimi podatki o prispevku posameznih proračunskih vrstic k cilju vključevanja biotske raznovrstnosti, po katerem naj bi v večletnem finančnem okviru 2021–2027 od leta 2024 za biotsko raznovrstnost namenili 7,5 % letne porabe, od leta 2026 pa 10 %;

375. meni, da je zaskrbljujoče, da je Računsko sodišče ugotovilo slabosti v sklopu kazalnikov smotrnosti SKP:

— ugotavlja, da se več kazalnikov nanaša na vložke ali izložke, zato kažejo stopnjo črpanja, ne pa rezultatov ali učinkovit politike;

— s kazalniki v izjavah o programih se večinoma zagotavljajo informacije o izložkih, ki jih je v primerjavi z rezultati in učinki lažje meriti in nanje manj vplivajo zunanji dejavniki:

— 14 kazalnikov nima specifičnega, količinsko opredeljenega cilja, zato kažejo le trende;

— z oceno tega, koliko podpore se dodeli upravičencem zunaj ciljne skupine, bi se lahko izboljšala zasnova politike in povečala učinkovitost SKP. To bi vključevalo opredelitev sredstev SKP, izplačanih upravičencem, katerih glavna gospodarska dejavnost ni kmetijstvo. Takšni podatki bi lahko pripomogli tudi k odkritju zahtevkov za plačila, ki se nanašajo na precejšnjo koncentracijo zemljišč (ki lahko pomeni „prilaščanje zemljišč“). Poleg tega so neposredna plačila prispevala k povečanju najemnin za zemljišča v nekaterih državah članicah, zlasti za zemljišča z nizko produktivnostjo. Ocenjevalci so priporočili, naj Komisija preuči učinek neposrednih plačil na povečanje najemnin za zemljišča in ustrezne protiukrepe;

— sedem kazalnikov se ne nanaša na smotrnost SKP, temveč na zagotovilo o pravilnosti porabe, ozaveščenost javnosti o SKP in podporo za informacije o politiki znotraj GD AGRI;

376. obžaluje nizko raven ekološkega kmetovanja v Evropi, ki ga je glede na vložena sredstva le 7,5 %; poziva Komisijo, naj v okviru skupne kmetijske politike vzpostavi model, ki bo temeljil na uspešnosti in deloval na podlagi istih kazalnikov ter zagotavljal količinsko opredeljene vrednosti za določanje mejnikov; vztraja, da je treba zagotoviti pomembne dodatne informacije o uspešnosti pri doseganju ciljev politike na področju biotske raznovrstnosti in podnebnih ukrepov; poudarja, da je potreben boljši vpogled v sektorje, kot sta kmetijstvo in gozdarstvo; poziva Komisijo, naj upošteva predlagane nadaljnje izboljšave pri poročanju o tem, kako evropske in nacionalne politike blažitve prispevajo k doseganju ciljev zmanjšanja emisij; predlaga, naj bo sistem za spremljanje površin obvezen v okviru integriranega administrativnega in kontrolnega sistema v državah članicah;

377. je zaskrbljen zaradi omejene razpoložljivosti in javnega dostopa do podatkov o kmetijskih subvencijah in njihovih končnih upravičencih; meni, da bi bilo treba te informacije objaviti, vendar strogo v skladu z zakonodajo o varstvu podatkov in pristojnostjo Sodišča Evropske unije na tem področju; poziva Komisijo in države članice Unije, naj te podatke zbirajo in poskrbijo, da bodo dostopni pod navedenimi pogoji na pregleden in uporabniku prijazen način (tudi v strojno berljivi obliki), da bi omogočile preglednost za končne upravičence in javni nadzor nad porabo sredstev Unije na splošno, izrecno pa za ustrezna telesa in organe;

378. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da so v skladu s sedanjimi pravili o preglednosti podatki v primeru financiranja SKP na voljo le dve leti; poziva, naj se pri financiranju SKP uporabi daljše obdobje, podobno kot velja za strukturne sklade;

379. ugotavlja, da je Komisija leta 2019 pojasnila pravni okvir, ki se uporablja za neposredno spremljanje s tehnologijami zajemanja posnetkov ([16]); pozdravlja ugotovitve Računskega sodišča ([17]), da imajo tehnologije zajemanja posnetkov izjemne prednosti, kot so zmanjšanje obiskov na terenu in posledično upravnih stroškov, interaktivni pristop k spremljanju, ki preprečuje neskladnost, in ustvarjanje koristnih podatkov za pametno kmetovanje; poudarja predvsem, da bi tehnologije zajemanja posnetkov omogočile spremljanje celotne populacije prejemnikov pomoči, kar bi lahko prineslo korenite spremembe na področju proračunskega nadzora; poziva Komisijo, naj pregleda kazalnike okoljske in podnebne uspešnosti, da bodo združljivi s pregledi s spremljanjem; poziva Komisijo, naj odpravi ovire za širšo uporabo tehnologij zajemanja posnetkov ter nacionalnim plačilnim agencijam zagotovi spodbude in podporo pri uporabi pregledov s spremljanjem;

380. je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da so informacije v letnem poročilu o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU usklajene z osnovnimi podatki iz izjav o programih, vendar poročilo preveč optimistično opisuje dosežke in ne obravnava učinkovitosti porabe; poziva Komisijo, naj organu za podelitev razrešnice poroča o ukrepih, sprejetih v zvezi s pomembnimi izzivi, ki otežujejo uresničevanje ciljev politike za obdobje 2014–2020;

381. je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da neposredna plačila zmanjšujejo nestanovitnost dohodkov (za približno 30 %, kot je navedeno v ocenjevalni študiji z uporabo podatkov za obdobje 2010–2015), vendar njihov cilj večinoma ni natančno opredeljen; poziva Komisijo, naj poveča skladnost med cilji, ki jih obravnavajo kazalniki, in cilji politike za povečanje individualnih zaslužkov ljudi, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, obenem pa naj zmanjša potrebo po neposredni podpori;

382. pozdravlja revizijo kazalnikov in ciljev iz predlogov Komisije za skupno kmetijsko politiko v obdobju po letu 2020, ki temelji na slabostih, ki sta jih v zvezi s kazalniki okvira skupnega spremljanja in ocenjevanja ugotovili služba Komisije za notranjo revizijo in Računsko sodišče, pa tudi na priznavanju potrebe po nadaljnjem razvoju kazalnikov;

383. je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da lahko skupna kmetijska politika prispeva k trajnostni rabi naravnih virov, vendar ni dovolj podatkov za oceno uspešnosti; je prav tako seznanjen z ugotovitvijo, da je imela ekologizacija le malo merljivega učinka na kmetijske prakse in okolje ter da je v bistvu ostala shema dohodkovne podpore;

384. je seznanjen z omejitvijo, ki jo je Računsko sodišče ugotovilo v zvezi z uspešnim prispevkom kmetijsko-okoljsko-podnebnih ukrepov k biotski raznovrstnosti, in poziva Komisijo, naj predlaga ukrepe, s katerimi bi zagotovila, da bodo sheme zajemale precejšen del kmetijske krajine in pokrivale posebna tveganja;

385. je seznanjen s skromnim uresničevanjem ciljev z gozdarskimi ukrepi v okviru EKSRP, s tem, da je bilo v letu 2018 uresničenih 60 % ciljev glede učinkovitejših namakalnih sistemov do leta 2023, pa tudi s potrebo po nadaljnjem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov iz kmetijstva, in poziva Komisijo, naj poroča o ukrepih, sprejetih za izboljšanje rezultatov izvajanja SKP na teh področjih;

386. je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da letno poročilo o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU vsebuje informacije o delovnih mestih in širokopasovnem dostopu, ne pa tudi ustreznih informacij o smotrnosti za cilj uravnoteženega teritorialnega razvoja; močno obžaluje, da 40 % gospodinjstev na podeželju še vedno nima hitre internetne povezave, in ugotavlja, da se digitalizacija na podeželju ne pospešuje, čeprav bi bilo mogoče z njo ustvariti delovna mesta in podpreti vsakodnevni razvoj kmetij;

387. pozdravlja, da se je stopnja zaposlenosti na podeželju povečala s 63,4 % leta 2012 na 68,1 % leta 2018;

388. je seznanjen s podatki iz konca leta 2018, na podlagi katerih je Računsko sodišče podalo komentar o pobudi LEADER (zabeleženih je bilo 13 337 delovnih mest, kar je 30 % cilja do leta 2023), pa tudi z dejstvom, da Komisija nima zanesljivih podatkov o delovnih mestih, ustvarjenih v okviru pobude LEADER; poziva Komisijo, naj v sodelovanju z državami članicami izboljša razpoložljivost zanesljivih podatkov za izvajanje pobude LEADER;

([16]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/1804 z dne 28. oktobra 2019 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) št. 809/2014 glede sprememb vlog za pomoč ali zahtevkov za plačilo, pregledov v okviru integriranega administrativnega in kontrolnega sistema ter kontrolnega sistema v zvezi z navzkrižno skladnostjo.

([17]) Posebno poročilo Računskega sodišča št. 4/2020 – Uporaba novih tehnologij zajemanja posnetkov za spremljanje skupne kmetijske politike: na splošno stalen napredek, vendar počasnejši pri spremljanju podnebja in okolja.

389. je zaskrbljen zaradi številnih medijskih poročil o kršitvah delavskih pravic pri čezmejnih in sezonskih kmetijskih delavcih v številnih državah članicah po vsej EU; podpira prizadevanja Komisije, da bi odrekla pomoč kmetijam, ki ne spoštujejo delavskih pravic sezonskih delavcev;

Priporočila

390. poziva Komisijo, naj:

— zagotovi pravičnejšo porazdelitev neposrednih plačil;

— naredi vse, kar je v njeni moči, da bi v pogajanjih o SKP zagotovila, da bo pritožbeni mehanizem za kmete ter mala in srednja podjetja postal del nove uredbe o SKP;

— naredi vse, kar je v njeni moči, da bi v pogajanjih o SKP zagotovila, da se najvišji zneski plačil iz prvega in drugega stebra SKP opredelijo glede na fizično osebo;

— okrepi prizadevanja za preprečevanje in odkrivanje goljufij ter pogosteje posodablja analizo tveganja goljufij v okviru SKP, prav tako pa naj prednostno analizira preventivne ukrepe držav članic;

— zagotovi, da se bo peta direktiva o preprečevanju pranja denarja v celoti in pravilno izvajala v vseh državah članicah, zlasti kar zadeva izvajanje javnih registrov dejanskih lastnikov in registrov dejanskih lastnikov skladov; ugotavlja, da bi morala omejitev veljati tudi za matično podjetje, kadar obstaja, in ne za posameznega upravičenca ali hčerinske družbe, da se prepreči delitev kmetij v izogib omejitvam;

— začne izvajati zahteve Parlamenta, vključno z vzpostavitvijo konkretnih instrumentov za ocenjevanje koncentracije zemljišč v vseh državah članicah, opredeli dejanske končne upravičence do sredstev Unije, tudi prek enotnega poslovnega identifikatorja na ravni Unije, kakor je predlagano v predhodnih ugotovitvah študije o 50 največjih upravičencih do sredstev iz SKP in kohezijskih skladov v vsaki državi članici Unije;

— bolje analizira zakonodajo in politike držav članic, da bi preprečila prilaščanje zemljišč ter oblikovala smernice o najboljših praksah; poziva države članice, naj izvajajo primere najboljše zakonodajne prakse za omejevanje prilaščanja zemljišč; poziva Komisijo, naj si bolj prizadeva za preprečevanje in odkrivanje goljufij; poziva države članice, naj skupaj s Komisijo razvijejo ustrezen pravni instrument na ravni Unije za preprečevanje prilaščanja zemljišč;

— obvešča organ za podelitev razrešnice o vseh novostih v zvezi s slovaško plačilno agencijo za kmetijstvo, vključno s specifičnimi informacijami o finančnih popravkih;

— na podlagi nepravilnosti, odkritih na Slovaškem, pregleda položaj plačilnih agencij za kmetijstvo v državah članicah ter zagotovi njihovo neodvisnost in skladnost njihovih dejavnosti s pravili Unije;

— v celoti uveljavlja finančno uredbo Unije, zlasti člen 61, in zagotovi, da se bo uporabljala za vsa plačila iz skladov Unije, vključno z neposrednimi plačili za kmetijstvo;

— Parlamentu predloži letno poročilo, v katerem bo podrobno opisala, kako posamezna proračunska postavka prispeva k cilju vključevanja podnebnih ukrepov in izdatkom za biotsko raznovrstnost, kar bi olajšalo njihovo spremljanje;

— začne v skladu s sektorsko zakonodajo tam, kjer je to potrebno, nemudoma pripravljati učinkovito metodologijo za spremljanje podnebnih izdatkov in njihove uspešnosti pri doseganju cilja, da bo vsaj 30 % skupnega proračuna Unije v obdobju 2021–2027 in odhodkov iz evropskega instrumenta za okrevanje porabljenih za podnebne cilje;

— priskrbi potrebna finančna sredstva za gospodarjenje z vodami, vključno s podporo za kakovost in količino vodnih virov na kmetijskih zemljiščih, v gozdovih in v mokriščih;

Varnost in državljanstvo

391. je seznanjen, da so plačila za varnost in državljanstvo znašala 3,3 milijarde EUR in so bila izvršena prek naslednjih programov, politik in agencij:

— migracije in varnost, do 45,3 % proračuna naslova oziroma 1,6 milijarde EUR;

— 14 decentraliziranih agencij (zdravje: ECDC, EFSA, EMA, ECHA; notranje zadeve: Frontex, EASO, Europol, CEPOL, EU-LISA, EMCDDA; pravosodje: Eurojust, FRA, EIGE, EPPO), do 29,1 % proračuna za ta razdelek oziroma 1 milijarda EUR;

— hrana in krma, do 7,6 % proračuna za ta razdelek oziroma 0,2 milijarde EUR;

— Ustvarjalna Evropa, do 7,3 % proračuna za ta razdelek oziroma 0,2 milijarde EUR;

— drugo (potrošniki, pravosodje, pravice, enakost in državljanstvo), do 10,7 % oziroma 0,3 milijarde EUR;

392. z zadovoljstvom ugotavlja, da je bilo leta 2019 v okviru programa Ustvarjalna Evropa podpisanih 1 370 sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev, s čimer je bil presežen cilj Komisije, vsa razpoložljiva proračunska sredstva pa porabljena; v zvezi s tem poudarja, da je pravična geografska razporeditev nepovratnih sredstev ključna, da bi lahko izkoristili vse bogastvo evropske kulture; pozdravlja spremembe v zvezi z izvajanjem pilotnega projekta mobilnosti za umetnike, kulturne delavce in ustvarjalce ter pripravljalne ukrepe za projekta Evropa za festivale, festivali za Evropo in Glasba premika Evropo; ob tej priložnosti opozarja, da je pomembno povečati proračunska sredstva za ta program, da bi bil še uspešnejši;

393. je še vedno zaskrbljen nad očitnim pomanjkanjem preglednosti in odgovornosti pri ureditvi za zagotavljanje finančne podpore Komisije kanalu Euronews; poudarja, da Sodišče ne izpostavlja pomanjkljivosti pri kanalu Euronews, temveč se osredotoča predvsem na mehanizme spremljanja in ocenjevanja Komisije; zato poziva Komisijo, naj poveča preglednost v zvezi s proračunom za multimedijske dejavnosti ter izboljša odgovornost za odhodke; ugotavlja, da so pri kanalu Euronews v zadnjih štirih letih izvedli dve reviziji smotrnosti poslovanja; je seznanjen, da je v neodvisni reviziji smotrnosti ukrepov, financiranih iz proračunske vrstice za multimedijske dejavnosti, ki je bila objavljena 23. junija 2020, navedeno, da ima Euronews uveljavljene postopke za podporo uredniške kakovosti, uravnoteženosti, neodvisnosti in nepristranskosti in da ti očitno učinkovito delujejo; opozarja, da je treba nadaljevati nepristransko ocenjevanje, da bi zagotovili najvišje standarde preglednosti in odgovornosti; poziva Komisijo, naj pri pripravi naslednjega okvirnega sporazuma o partnerstvu v letu 2021 upošteva pomisleke Evropskega parlamenta; poziva Komisijo, naj diverzificira komunikacijske kanale, ki se financirajo iz proračunske vrstice za multimedijske dejavnosti;

394. poudarja, da morajo upravičenci programov za pravice, enakost in državljanstvo v okviru proračuna EU spoštovati najvišje standarde pravne države, neodvisnih medijev in svobode govora; obžaluje, da je avstrijski politični znanstvenik Farid Hafez večkrat prejel finančna sredstva iz proračuna EU kljub temu, da tesno sodeluje z Muslimansko bratovščino in turško vlado, ki pod krinko islamofobije poskušata utišati neodvisne novinarje in zatreti svobodo medijev; poziva Komisijo, naj spremeni merila za upravičenost do sredstev iz programov za pravice, enakost in državljanstvo v okviru proračuna Unije, da bi posameznikom in organizacijam s takimi zaskrbljujočimi prepričanji preprečili dostop do sredstev Unije;

395. pozdravlja rezultate, ki so bili na ključnih področjih ukrepanja na področju enakosti spolov, kot je nasilje na podlagi spola, doseženi z namenskimi programi, pa tudi izid in zaključek pogajanj v sklopu večletnega finančnega okvira o programu za državljanstvo, enakost pravice in vrednote;

396. poziva, naj se preučijo sinergije med notranjimi in zunanjimi programi Unije, da bi zagotovili skladen in stalen pristop k politikam znotraj in zunaj Unije, zlasti glede vprašanj v zvezi z nasiljem nad ženskami ali bojem proti trgovini z ljudmi;

397. znova poudarja, da je treba povečati sredstva, namenjena preprečevanju nasilja na podlagi spola in boju proti njemu v okviru programa za državljanstvo, enakost, pravice in vrednote, zlasti ker se je stopnja nasilja nad ženskami med krizo zaradi pandemije COVID-19 še povečala; znova poziva k vzpostavitvi neodvisne proračunske vrstice za vse ukrepe, posebej namenjene enakosti spolov, vključno z nasiljem na podlagi spola, kar bo prvi korak k večji preglednosti, lažjemu spremljanju porabe, povezane z enakostjo spolov, in odprtemu postopku odločanja o sredstvih, dodeljenih enakosti spolov, pri čemer bi moral imeti Parlament kot proračunski organ osrednjo vlogo;

398. je zaskrbljen, ker je Računsko sodišče v svojem notranjem pregledu porabe v aktualnih programih Unije ugotovilo, da enakost spolov ni bila vključena v proračun Unije na enak način kot podnebne spremembe ali biotska raznovrstnost in da so bili namesto tega za obravnavanje diskriminacije na podlagi spola uporabljeni posebni programi, zlasti tisti, ki obravnavajo vprašanja v zvezi z zaposlovanjem in socialna vprašanja; obžaluje, da ni metodologije za spremljanje porabe za enakost spolov; pozdravlja odločitev Računskega sodišča, da bo preučilo vključevanje vidika spola v proračun Unije in da bo revizijsko poročilo objavilo v prvem četrtletju leta 2021 ([18]);

399. poudarja, da bi bilo treba pravice žensk in vidik enakosti spolov vključiti v vsa področja politike, predvsem glede na številne posledice pandemije COVID-19, povezane s spolom, ki vplivajo na pravice žensk; zato znova poziva, naj se vidik spola upošteva v vseh fazah proračunskega postopka, vključno s pripravo proračuna, ki upošteva vidik spola, in oceno izvrševanja; znova poziva, naj se kazalniki, vezani na spol, vključijo v skupni sklop kazalnikov rezultatov za izvrševanje proračuna EU;

400. pozdravlja, da sta bila enakost spolov in vključevanje vidika spola vključena v novi večletni finančni okvir kot eno od horizontalnih načel za sredstva Unije in bosta sedaj tam tudi prednostno obravnavana; obžaluje, da vključevanje načela enakosti spolov ni bilo v celoti izvedeno v večletnem finančnem okviru za to obdobje, čeprav je bilo že vključeno v skupno izjavo, priloženo večletnemu finančnemu okviru za obdobje 2014–2020; pričakuje, da bo Komisija v prihodnosti svoje zaveze jemala resno, tako da bo pozorno spremljala izvajanje teh horizontalnih načel na vseh področjih politik EU, zagotavljala temeljite ocene učinka na enakost spolov in poskrbela za spremljanje vseh svojih politik in programov;

401. pozdravlja zavezanost oblikovanju metodologije za spremljanje porabe za enakost spolov in poziva Komisijo, naj poskrbi, da bo metodologija oblikovana do konca leta 2021, da se bo začela čim prej uporabljati;

402. je zaskrbljen, ker so napadi na načelo pravne države in poskusi spodkopavanja enakosti spolov in pravic žensk povezani; poziva, naj se to vprašanje obravnava v okviru postopka iz člena 7 proti zadevnim državam članicam;

Ugotovitve Računskega sodišča: računovodski izkazi držav članic za Sklad za azil, migracije in vključevanje in Sklad za notranjo varnost

403. ugotavlja, da je bilo največ izdatkov v tem poglavju namenjenih migracijam in varnosti in da je največ sredstev za njihovo kritje prišlo iz dveh skladov – Sklada za azil, migracije in vključevanje (AMIF) ter Sklada za notranjo varnost (ISF);

404. obžaluje, da Računsko sodišče ni ocenilo stopnje napake za ta razdelek večletnega finančnega okvira, pač pa je preučilo vzorec 19 transakcij, ki naj bi prispevale k njegovi skupni izjavi o zanesljivosti, namesto da bi bile reprezentativne za porabo v tem razdelku večletnega finančnega okvira; ugotavlja, da je vzorec zajemal 8 transakcij v okviru deljenega upravljanja, 8 transakcij v okviru neposrednega upravljanja in 1 transakcijo v okviru posrednega upravljanja, in je zaskrbljen, ker je Računsko sodišče odkrilo sedem transakcij (37 %), na katere so vplivale napake; poudarja, da je javni in politični interes za to področje precej večji, kot je njegov finančni delež; znova poziva Računsko sodišče, naj jasno oceni stopnjo napake za poglavje o varnosti in državljanstvu;

405. ugotavlja, da Računsko sodišče ni posredovalo informacij o tem, kakšen finančni učinek so imele tri količinsko opredeljive napake, ki jih je odkrilo, na zneske v breme proračuna Unije;

406. je seznanjen, da so bili odkriti štirje primeri nespoštovanja pravnih določb v zvezi z izbiro projektov in pravili javnega naročanja, vendar niso imeli finančnega vpliva na proračun Unije;

407. ugotavlja, da je Računsko sodišče revidiralo delo osmih organov, ki so pristojni za revizijo zaključnih računov Sklada za azil, migracije in vključevanje/Sklada za notranjo varnost v svojih državah članicah in ki morajo Komisiji predložiti letno poročilo o nadzoru;

408. z zadovoljstvom ugotavlja, da so revizijski organi držav članic, ki jih je preverilo Računsko sodišče, oblikovali in uvedli podrobne in dovolj kakovostne postopke za poročanje v skladu s pravili, svoje ugotovitve pa so podkrepili s podrobnimi revizijskimi programi in kontrolnimi seznami;

409. je seznanjen z nekaterimi pomanjkljivostmi v letnih nadzornih poročilih revizijskih organov, ki sicer niso bile tako hude, da bi vplivale na ugotovitve revizijskih organov, vseeno pa so povzročile določeno tveganje, da sporočeni podatki niso točni in da je zanesljivost omejena:

([18]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/INAP20_03/INAP_Gender_equality_SL.pdf

— težave z vzorci v Sloveniji (uporaba metodologije na podlagi tveganja, ne naključja; netočne vrednosti za izračun velikosti vzorca);

— napačni računovodski izkazi v Italiji in Sloveniji (predložitev osnutkov revizijskemu organu, še preden je pristojni organ izvedel kontrolo na kraju samem);

— napačen izračun in predložitev skupne stopnje napake in/ali stopnje preostale napake v Nemčiji in Italiji;

— izključitev tehnične pomoči iz revizijske populacije in izpustitev tega dejstva iz letnega kontrolnega poročila v Sloveniji;

— delna izključitev vnaprejšnjih plačil iz revizijske populacije in izpustitev tega dejstva iz letnega kontrolnega poročila v Nemčiji;

— razdelitev projektov v dve podskupini (predujmi in nastali izdatki) za namene vzorčenja na Cipru;

410. je seznanjen, da so revizijski organi držav članic ([19]), ki jih je preverilo Računsko sodišče, svoje ugotovitve lahko podprli s podrobnimi revizijskimi programi in kontrolnimi seznami;

411. izpostavlja nekatere pomanjkljivosti pri delu revizijskih organov, ki bi utegnile povzročiti tveganje, da neupravičeni odhodki ne bodo odkriti, revizijski zaključki in omejena zagotovila ne bodo zanesljivi, kakor je navedeno v spodnjih primerih, zato poziva Komisijo in Računsko sodišče, naj v sodelovanju z nacionalnimi revizijskimi organi odpravite te pomanjkljivosti:

— nepravilno preverjanje izbire projektov in/ali izbirnih meril s strani revizijskih organov v Italiji in na Cipru;

— nezadostna revizijska sled oziroma dokumentacija o revizijskem delu v Grčiji, na Cipru, v Litvi in Združenem kraljestvu;

— nepravilno preverjanje vseh relevantnih razpoložljivih dokazov, da bi potrdili upravičenost ciljnih skupin in prijavljenih odhodkov oziroma razumnost stroškov, v Italiji in na Cipru;

412. opozarja na pomanjkljivosti v ocenah letnih poročil o nadzoru ([20]), ki jih je opravila Komisija, in sicer:

— različne definicije vmesnih plačil, kar bi lahko ogrozilo vrednost in popolnost sporočenih podatkov;

— Komisija ni pripravila smernic za izračun minimalne revizijske pokritosti v višini 10 % v primeru določanja manjših vzorcev, kar bi lahko ogrozilo zanesljivost in gotovost revizijskih ugotovitev;

413. pozdravlja tesno sodelovanje med uradom OLAF in Računskim sodiščem v boju proti proračunskim goljufijam; ugotavlja, da je Računsko sodišče v letu 2019, enako kot leta 2018, uradu OLAF poročalo o devetih primerih goljufij, na podlagi česar je urad OLAF začel pet preiskav; ugotavlja, da so glavne vrste goljufij, ki jih je odkrilo Računsko sodišče, lažne prijave stroškov, nepravilnosti pri javnih naročilih in umetno ustvarjanje pogojev za prejemanje sredstev Unije;

414. pozdravlja posebna poročila Računskega sodišča, predvsem o azilu, premestitvi in vračanju migrantov ([21]), o informacijskih sistemih EU za podporo nadzoru meje ([22]) ter o boju proti goljufijam pri porabi EU ([23]), v katerih je omenjena pozitivna vloga ustanovitve Evropskega javnega tožilstva v zvezi s tem;

([19]) Nemčija, Grčija, Italija, Ciper, Litva, Poljska, Združeno kraljestvo, Slovenija.
([20]) Bolgarija, Češka, Francija, Nizozemska, Avstrija, Portugalska, Slovaška, Estonija, Španija, Islandija, Malta in Finska.
([21]) Posebno poročilo Računskega sodišča št. 24/2019 – Azil, premestitev in vračanje migrantov: čas za okrepitev ukrepov za odpravo razlik med cilji in rezultati.
([22]) Posebno poročilo Računskega sodišča št. 20/2019 – Informacijski sistemi EU za podporo nadzoru meje: močno orodje, toda potrebno je več osredotočenosti na pravočasne in popolne podatke.
([23]) Posebno poročilo Računskega sodišča št. 1/2019 – Boj proti goljufijam pri porabi EU: potrebni so ukrepi.

415. opozarja na svoj dopis, ki ga je 13. februarja 2020 poslal Komisiji, o izvajanju dveh delegiranih aktov, s katerima se Delegirani uredbi (EU) 2020/446 o Skladu za notranjo varnost ([24]) doda instrument za finančno podporo na področju zunanjih meja in vizumov, Delegirani uredbi (EU) 2020/445 o Skladu za azil, migracije in vključevanje ([25]) pa se doda nova posebno dejavnost; ugotavlja, da se delegirani akt za Sklad za azil, migracije in vključevanje ni uporabljal; poziva Komisijo, naj nujno zagotovi podrobne informacije o različnih projektih, financiranih v skladu z Delegirano uredbo (EU) 2020/446;

416. poziva Komisijo in revizijske organe držav članic, naj odpravijo pomanjkljivosti, ki jih je v zvezi z revizijskim obsegom, vzorčenjem in revizijskimi sledmi za revizijske organe držav članic ugotovilo Računsko sodišče, ter poročajo organu za podelitev razrešnice;

Uspešnost: Sklad za azil, migracije in vključevanje

417. opominja, da obstajajo štirje splošni kazalniki učinkov (dejanske vrnitve v primerjavi z odločbami o vrnitvi, odstotek prostovoljnih vrnitev, razlika v stopnji zaposlenosti med državljani Unije in državljani tretjih držav ter konvergenca deleža ugodno rešenih prošenj prosilcev za azil), ki niso neposredno povezani z uspešnostjo Sklada za azil, migracije in vključevanje, čeprav lahko poraba iz sklada prispeva k ustreznemu cilju;

418. pozdravlja ugotovitev Računskega sodišča, da vmesna ocena Komisije kaže, da je Sklad za azil, migracije in vključevanje relevanten in da so se z njim financirali ukrepi, ki so ustrezali potrebam držav članic;

419. ugotavlja pa nekatere omejitve pri kazalnikih uspešnosti Sklada za azil, migracije in vključevanje, ki jih je opredelilo Računsko sodišče, na primer da gre pri dveh tretjinah kazalnikov za kazalnike učinka in da je bilo 5 od 24 mejnikov pri kazalnikih za leto 2020 že doseženih v prejšnjih letih, vendar pa ciljne vrednosti niso bile ustrezno povečane, kakor bi v skladu s prakso dobrega finančnega poslovodenja morale biti, da bi odražale politično voljo in omogočile potencial za še višje cilje;

420. ugotavlja, da nekateri kazalniki Sklada za azil, migracije in vključevanje najbrž ne bodo dosegli ciljev, da Komisija ni razvila okvira za spremljanje uspešnosti za projekte, ki se financirajo iz programa EMAS ter da je v letnem poročilu o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU in izjavah o programih le malo informacij o napredku, doseženem pri pomembnih kazalnikih; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Računsko sodišče ugotovilo precejšnjo zamudo pri doseganju cilja, ki ga je Sklad za azil, migracije in vključevanje določil za vključevanje in zakonite migracije;

421. ugotavlja, da je na tem področju politike težko oceniti kazalnike učinka; je zaskrbljen, ker financiranje EU ni ne izboljšalo humanitarnih razmer v begunskih taboriščih ne učinkovito zaščitilo zunanjih meja; poziva Komisijo, naj podrobno pojasni postopke za sprejem na zunanjih mejah; poziva Komisijo, naj razišče, kje točno so bila sredstva EU vložena v programe Sklada za azil, migracije in vključevanje ter katere posebne izboljšave so prinesla; zahteva, da Komisija za vsako državo članico pripravi ustrezno poročilo;

422. pomanjkljivosti so predvsem posledica dolgotrajnih azilnih postopkov, počasnega vključevanja in nezadostnih stopenj vračanja; poziva Komisijo in države članice, naj nemudoma izboljšajo zakonodajo;

423. poziva Komisijo, naj sprejme ukrepe, s katerimi bi obravnavala pomanjkljivosti, ki jih je ugotovilo Računsko sodišče, in izboljšala informacije iz letnega poročila o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna ter izjav o programih, kar bo omogočilo boljše spremljanje napredka sklada;

424. je zelo zaskrbljen, da so o smotrnosti skupne porabe, povezane z nujno pomočjo ([26]), na voljo le omejene, zbirne informacije (začetni dodeljeni znesek 100 milijonov EUR je bil za obdobje do leta 2020 povečan na 2,2 milijarde EUR, kar je 30 % sklada, kljub temu pa Komisija ni oblikovala okvira za spremljanje uspešnosti projektov, ki se financirajo z nujno pomočjo);

425. je zelo zaskrbljen, ker je v letnem poročilu o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU in izjavah o programih malo informacij o gospodarnosti in učinkovitosti pri izvrševanju ali o stroškovni učinkovitosti ukrepov Sklada za azil, migracije in vključevanje;

426. je zaskrbljen tudi zato, ker v letnem poročilu o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU in izjavah o programih niso omenjeni ukrepi za privabljanje visoko usposobljenih delavcev v Unijo prek programov za zakonito priseljevanje, kazalniki pa niso primerni za poročanje o takih ukrepih;

([24]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/446 z dne 15. oktobra 2019 o spremembi Priloge II k Uredbi (EU) št. 515/2014 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta za finančno podporo na področju zunanjih meja in vizumov v okviru Sklada za notranjo varnost (UL L 94, 27.3.2020, str. 3).

([25]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/445 z dne 15. oktobra 2019 o spremembi Priloge II k Uredbi (EU) št. 516/2014 Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Sklada za azil, migracije in vključevanje (UL L 94, 27.3.2020, str. 1).

([26]) Nujna pomoč v okviru Sklada za azil, migracije in vključevanje.

427. ugotavlja, da Unija financira dva vzporedna programa za isto vrsto dejavnosti vračanja (državni programi sklada AMIF in podpora Frontexa za vračanje), seznanjen pa je tudi z dejstvom, da je usklajevanje predvsem v pristojnosti držav članic; zato jih poziva, naj poskrbijo za boljše usklajevanje obeh programov;

428. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da države članice za Sklad za azil, migracije in vključevanje ter Sklad za notranjo varnost niso porabile celotnega razpoložljivega proračuna; meni, da je to še posebej problematično glede na vse večjo uporabo nujne pomoči za financiranje politik držav članic na teh področjih; opozarja, da so izzivi, povezani z varnostjo in upravljanjem migracij, prednostna naloga Unije; priznava prizadevanja Komisije v zvezi s tem in zahteva tesnejše sodelovanje vseh držav članic;

Priporočila

429. poziva Komisijo, naj:

— revizijskim organom držav članic za AMIF in ISF posreduje navodila, kako naj izračunajo revizijsko pokritost v primeru določanja manjših vzorcev, da bodo slednji vseeno dovolj veliki in ustrezni in da bodo lahko razumna osnova za revizijske ugotovitve o celotni revizijski populaciji;

— znova opozori revizijske organe držav članic za AMIF in ISF, naj upoštevajo njena navodila o vzorčenju in izračunavanju stopnje napake pod pogojem, da je vzorčenje naključno, da mora imeti vsaka enota vzorčenja v populaciji možnost, da bo izbrana, in da je treba tam, kjer je to mogoče, vse napake ekstrapolirati na ustrezno populacijo;

— revizijskim organom držav članic za AMIF in ISF posreduje smernice za zadostno in ustrezno dokumentiranje vrste, urnikov in obsega svojih revizijskih postopkov, rezultatov in zbranih revizijskih dokazov;

430. poziva Komisijo, naj:

— v naslednjem finančnem okviru opredeli merila za dodeljevanje sredstev nujne pomoči v sklopu deljenega upravljanja z državami članicami;

— izboljša okvir za nadzor uspešnosti, in sicer a) z zagotavljanjem, da bodo imeli projekti nujne pomoči sklada AMIF kazalnike izidov in rezultatov z jasnimi cilji in izhodišči, kjer je to primerno, oziroma utemeljitvijo, zakaj ni tako; b) s spremljanjem izidov, doseženih pri projektih, ki se financirajo z nujno pomočjo, in poročanjem o njih; c) z zasnovo kazalnikov AMIF, CMEF in IMBF za novi večletni finančni okvir 2021–2027, vključno z izhodišči in cilji, še pred začetkom projektov v obdobju 2021–2027;

— uvede ukrepe za dopolnjevanje in boljše usklajevanje med skladom AMIF in uradom EASO/agencijo Frontex (npr. pri operacijah prisilnega vračanja ali podpori azilnim organom);

— uporabi razvojno pomoč kot vzvod za boljše sodelovanje z matičnimi državami migrantov ([27]);

431. poziva Komisijo, naj v celoti spoštuje medinstitucionalni sporazum o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovodenju ([28]), saj je to v skladu s pravnimi določbami Unije in načelom dobrega upravljanja;

Letno poročilo o dejavnostih GD HOME za leto 2019

432. je seznanjen, da je GD za migracije in notranje zadeve ohranil dva pridržka v zvezi z deljenim upravljanjem (enega za Sklad za azil, migracije in vključevanje in Sklad za notranjo varnost ter enega za sklade SOLID za obdobje 2007–2013, za katere velja pridržek glede več držav članic) in en pridržek v zvezi z nepovratnimi sredstvi za neposredno upravljanje zaradi pomembne stopnje preostale napake, ki znaša 4,11 %, in ocenjenega učinka v višini 7,21 milijona EUR; na podlagi letnega poročila o dejavnostih Komisije za leto 2019 ugotavlja, da je povprečna stopnja preostale napake v okviru Sklada za azil, migracije in vključevanje ter Sklada za notranjo varnost 1,57 %, kar je precej pod pragom pomembnosti 2 %; izraža zaskrbljenost zaradi izvajanja projekta nujne pomoči z naslovom „Okrepitev dejavnosti mejnega nadzora na odseku zunanje meje Hrvaške zaradi povečanega migracijskega pritiska“, ki je potekal od septembra 2018 do konca leta 2019, in ugotavlja, da je Evropski varuh človekovih pravic odprl zadevo 1598/2020/MMO o tem, kako Evropska komisija spremlja in zagotavlja spoštovanje temeljnih pravic hrvaških organov v okviru operacij upravljanja meja; je seznanjen, da Komisija posebno pozornost namenja vzpostavitvi neodvisnega mehanizma za spremljanje, kakor je določeno v sporazumu o dodelitvi nepovratnih

([27]) Resolucija Evropskega parlamenta z dne 25. novembra 2020 o izboljšanju razvojne učinkovitosti in uspešnosti pomoči (2019/2184(INI)).

([28]) Medinstitucionalni sporazum z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovodenju (UL C 373, 20.12.2013, str. 1), ki ga je 16. decembra 2020 nadomestil Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovodenju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev (UL L 433 I, 22.12.2020, str. 28).

sredstev; ugotavlja tudi, da Komisija tesno sodeluje s Hrvaško, ki je sporočila, da namerava izvajati ta neodvisni mehanizem za spremljanje; opozarja, da instrumenti Unije za financiranje upravljanja meja zahtevajo, da se pri vseh financiranih ukrepih spoštuje in upošteva Listina o temeljnih pravicah; zato vztraja, da bi bilo treba morebitno nujno pomoč v zvezi z upravljanjem meja, ki bi se v prihodnje dodelila Hrvaški, odobriti šele po začetku izvajanja mehanizma za spremljanje; poziva Evropskega varuha človekovih pravic, naj Parlamentu redno posreduje najnovejše informacije o zadevi 1598/2020/MMO;

433. pozdravlja priporočila službe za notranjo revizijo pri GD HOME za leto 2019, na primer:

— uvedba in načrtovanje revizijskih dejavnosti v GD HOME (pripraviti in objaviti izjavo o poslanstvu in mandatu revizijske službe, prilagoditi vloge in odgovornosti, verige poročanja in mejnike za pripravo zaključnega računa; posodobiti revizijske strategije; analizirati, kateri viri so potrebni za revizijske dejavnosti);

— izvedba revizijskega načrta (začeti revizije načrtovati in izvajati čim prej, v letu po sprejetju letnega delovnega programa ter pregledu letnih kontrolnih poročil in revizijskih mnenj; uskladiti mejnike za stopnje revizijskega postopka; poskrbeti, da bodo končna revizijska poročila brez odlašanja poslana upravičencem in da bo to nadziralo višje vodstvo);

— zaključni račun (poskrbeti za pravočasno pripravo zaključnega računa; pojasniti postopek za računovodske izkaze, oddane pred koncem leta); prilagoditev postopka zaključnega računa novi organizacijski strukturi ter izboljšanje komunikacije med finančnimi oddelki in revizijsko službo (vzpostaviti in načrtovati revizijske dejavnosti; izvesti revizijski načrt; pripraviti zaključni račun);

Letno poročilo GD JUST o dejavnostih za leto 2019

434. poudarja, da je GD za pravosodje in potrošnike (GD JUST) ohranil svoj pridržek glede pomembne stopnje preostale napake pri nepovratnih sredstvih v okviru neposrednega upravljanja, ki znaša 2,65 %; je seznanjen z zavezo Komisije, da bo svojo metodologijo za izračun stopnje napak pri nepovratnih sredstvih v programu za pravice, enakost in državljanstvo ter programu za pravosodje prilagodila ugotovitvam Računskega sodišča, začenši z izvajanjem kampanje naknadnih revizij za leto 2020;

435. pozdravlja, da GD JUST izvaja priporočila, ki jih je za GD JUST v zvezi s postopkom ocene učinka ter izvajanjem smernic in orodij za boljše pravno urejanje izdala služba za notranjo revizijo;

Evropa v svetu

436. je seznanjen, da so plačila za razdelek „Evropa v svetu“ leta 2019 znašala 10,1 milijarde EUR in so bila izplačana v okviru naslednjih programov in politik:

— „Instrument za razvojno sodelovanje“, do 26 % proračuna za razdelek „Evropa v svetu“ ali 2,6 milijarde EUR;

— „Evropski instrument sosedstva“, do 20,6 % proračuna za razdelek „Evropa v svetu“ ali 2,1 milijarde EUR;

— „Instrument za predpristopno pomoč“ do 15,7 % proračuna za razdelek „Evropa v svetu“ oziroma 1,6 milijarde EUR;

— „Humanitarna pomoč“, do 20,4 % proračuna za razdelek „Evropa v svetu“ ali 2,1 milijarde EUR;

— „Drugi ukrepi in programi“, do 17,3 % proračuna za razdelek „Evropa v svetu“ ali 1,7 milijarde EUR;

437. opozarja, da sta bila med glavnimi cilji politik v razdelku 4 proračuna za leto 2019 med drugim promocija vrednot Unije v tujini, denimo demokracije, pravne države ter spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, in znova poudarja, da je treba ta temeljna načela spoštovati tudi pri vseh ukrepih, ki jih financira EU; pozdravlja ugotovitev Računskega sodišča, da so bili trendi pri zmanjševanju revščine, enakosti spolov v izobraževanju in številu sporazumov s sosednjimi državami v splošnem pozitivni, je pa vseeno zaskrbljen zaradi negativnih trendov pri utrjevanju demokracije in pravne države ter politični stabilnosti; izreka civilni družbi po vsem svetu veliko priznanje za spodbujanje človekovih pravic in njihovo zagovarjanje, zlasti v času, ko deluje v vse bolj omejenem prostoru in ko se pojavljajo dvomi o univerzalnosti človekovih pravic, in vztraja, da je treba pri dodeljevanju javnih sredstev civilni družbi spoštovati načeli preglednosti in odgovornosti, vendar hkrati poudarja, da je treba preprečiti preveliko birokratizacijo in podžiganje neutemeljenih sumov;

438. upošteva, da proračun za zunanje delovanje izvajajo generalni direktorat za mednarodno sodelovanje in razvoj (GD DEVCO), generalni direktorat za sosedstvo in širitvena pogajanja (GD NEAR), generalni direktorat za civilno zaščito in operacije humanitarne pomoči (GD ECHO), generalni direktorat za regionalno in mestno politiko (GD REGIO) ter Služba za instrumente zunanje politike (FPI);

439. ugotavlja, da so bili odhodki na tem področju izplačani z uporabo več instrumentov in načinov izvajanja, kot so javna naročila za delo, blago in storitve, nepovratna sredstva, posebna posojila, jamstva za posojila in finančna pomoč, proračunska podpora ter druge namenske oblike proračunske pomoči, izplačane v več kot 150 državah po vsem svetu;

440. ugotavlja, da je Računsko sodišče preučilo vzorec 68 transakcij: 22 transakcij za GD NEAR, 25 transakcij za GD DEVCO, 10 transakcij za GD ECHO in 11 drugih transakcij. sedem transakcij, ki so bile prevzete iz študij o stopnji preostale napake GD NEAR in GD DEVCO, je bilo prilagojenih za odpravo metodoloških omejitev študij;

441. ugotavlja, da je Računsko sodišče ugotovilo, da je pomoč EU pomagala obnoviti in ohraniti dostop do varnega in kakovostnega izobraževanja v času humanitarnih kriz; pozdravlja, da so bile ugotovljene težave obravnavane z ustreznimi projekti; ugotavlja, da so projekti uspeli uresničiti večino zadanih ciljev; podpira priporočilo Računskega sodišča in poziva Komisijo, naj izboljša podporo izobraževanju v izrednih razmerah, da bi dosegla dobro raven učinkovitosti in ustreznosti;

442. poudarja, da je politika razvoja in sodelovanja namenjena izkoreninjenju revščine in zmanjšanju neenakosti ter da bi morala sredstva doseči le predvidene upravičence;

443. še vedno meni, da je dejavna udeležba Evropskega parlamenta pri razvoju sporazumov o partnerstvu in sodelovanju s tretjimi državami izjemno pomembna; poudarja, da je za prihodnje sporazume o partnerstvu potreben parlamentarni nadzor in bi morali temeljiti na načelih solidarnosti, skupne odgovornosti, spoštovanja človekovih pravic, pravne države in mednarodnega humanitarnega prava ([29]);

444. je zaskrbljen zaradi sovražnega govora in nasilja v palestinskih šolskih učbenikih, ki jih uporablja agencija UNRWA v šolah; je zaskrbljen nad učinkovitostjo mehanizmov agencije UNRWA za spoštovanje vrednot OZN v izobraževalnem gradivu, ki ga za poučevanje v šolah uporablja osebje agencije UNRWA, saj vsebuje sovražni govor in spodbuja k nasilju; vztraja, da bi morala agencija UNRWA delovati povsem pregledno in na odprtokodni platformi objaviti celotno izobraževalno gradivo za učitelje in učence, pa tudi preglede učbenikov države gostiteljice, s čimer bi zagotovila, da bo vsebina v skladu z vrednotami OZN in ne bo napeljevala k sovraštvu; zahteva, naj se vse šolsko gradivo, ki ni v skladu s temi standardi, nemudoma odstrani; vztraja, da mora biti dodelitev sredstev EU, kot je PEGASE, za plače učiteljev in javnih uslužbencev v izobraževalnem sektorju pogojena s tem, da sta izobraževalno gradivo in učni program v skladu z Unescovimi standardi miru, strpnosti, sobivanja in nenasilja, kot so 17. marca 2015 v Parizu sklenili ministri Unije za izobraževanje;

445. ponovno izraža stališče, da bi bilo treba zunanjo pomoč v celoti financirati iz proračuna Unije, in poudarja, da so ukrepi v okviru skrbniških skladov le začasna rešitev, dokler jih ne bodo v celoti nadomestili prihodnji zunanji finančni instrumenti, zlasti instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (NDICI) in instrument za predpristopno pomoč (IPA III); obžaluje, da humanitarni cilji, kot je ohranjanje dostojanstva in človekovih pravic migrantov in drugih ranljivih skupin, kot so otroci in ženske, pri izvajanju ukrepov v okviru skrbniških

([29]) Mnenje odbora DEVE o varstvu človekovih pravic in zunanji migracijski politiki EU, odstavek 17.

skladov, kot sta skrbniški sklad EU Madad in skrbniški sklad EU za Afriko, večkrat niso bili doseženi; poudarja, da si je treba za varstvo človekovih pravic odločno prizadevati; poleg tega opozarja, da so spoštovanje človekovih pravic, temeljnih svoboščin, spodbujanje pravne države, demokratična načela, svoboda veroizpovedi in prepričanja, preglednost, dobro upravljanje ter mir in stabilnost bistveni elementi skrbniškega sklada EU za Kolumbijo; poziva Komisijo, naj poveča nadzor nad ukrepi izvajalskih partnerjev v zvezi s tem;

446. opozarja, da je zmanjševanje revščine glavni cilj razvojne politike Unije, glavni cilj uradne razvojne pomoči, kakor jo je opredelila Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj, pa bi moralo biti spodbujanje gospodarskega razvoja in blaginje držav v razvoju; poudarja, da bi morala uradna razvojna pomoč podpirati uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja, spoštovati načela Agende OZN 2030, vključno z načelom, da nihče ne sme biti zapostavljen, spoštovati načela razvojne učinkovitosti in prispevati k zmanjševanju neenakosti, pri tem pa ne dopuščati izjeme za uradno razvojno pomoč, povezano z migracijami, ali za uporabo posebnega načina pomoči; poziva k učinkovitejšemu in preglednejšemu dodeljevanju posojil v okviru uradne razvojne pomoči, s čimer bi zagotovili, da se uradna razvojna pomoč steka tja, kjer je najbolj potrebna in ima največji razvojni učinek;

447. poudarja, da je treba ukrepe za odpis dolga vezati na dodatno mobilizacijo uradne razvojne pomoči; prav tako meni, da bi bilo treba prizadevanja za odpis dolga dopolniti s povečanjem sredstev večstranskih agencij za posojila, tudi z okrepitvijo posebnih pravic za črpanje sredstev Mednarodnega denarnega sklada;

448. ugotavlja, da na potrebe po uradni razvojni pomoči vpliva mobilizacija domačih virov držav, ki jo spodkopavata erozija davčne osnove in preusmerjanje dobička multinacionalnih družb; opozarja, da so države v razvoju bolj odvisne od davka na dohodke pravnih oseb, zato nesorazmerno trpijo zaradi erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička; poziva Unijo, naj v skladu z akcijsko agendo iz Adis Abebe o financiranju za razvoj, ki je vključena v agendo 2030, dejavneje ukrepa proti temu; poudarja, da je treba sprejeti konkretne ukrepe v podporo večji mobilizaciji domačih virov, kot so podpora boju proti korupciji in uvedba progresivnih davčnih sistemov ter boj proti izogibanju davkom in davčnim utajam;

449. opozarja, da kmetijska, ribiška, trgovinska, gospodarska, izobraževalna, migracijska, okoljska, podnebna, zunanja in varnostna politika skupaj z drugimi politikami Unije vplivajo na učinkovitost razvojne politike Unije; ugotavlja, da je skladnost politik za razvoj, ki jo določa člen 208 PDEU, zato tudi vprašanje dobrega finančnega poslovodenja; opozarja, da je učinkovitost pomoči odvisna od ustreznega izvajanja skladnosti politik za razvoj; poudarja, da si je treba še bolj prizadevati za upoštevanje načel skladnosti politik za razvoj, zlasti na omenjenih področjih, da bi uresničili cilje glede učinkovitosti pomoči; poziva Komisijo, naj na podlagi priporočil iz poročila o zunanjem ocenjevanju ([30]) skladnosti politik za razvoj za leto 2018 sprejme ukrepe ter pokaže predanost in dodeli dovolj uslužbencev za naloge skladnosti politik za razvoj, da bi omogočila v rezultate usmerjeno strategijo in napredek pri skladnosti politik za razvoj;

450. poudarja, da je treba za večjo učinkovitost razvojne pomoči, trajne rezultate in obravnavanje lokalnih potreb, zlasti v dolgotrajnih krizah in razmerah po krizi, nujno izboljšati usklajevanje humanitarne in razvojne pomoči ter okrepiti povezavo med humanitarnim delovanjem in razvojem; poziva Unijo, naj ta pristop še dodatno razvije;

451. pozdravlja pregled odziva EU na državno vodeno naložbeno strategijo Kitajske, ki ga je Računsko sodišče objavilo septembra 2020; poudarja, da je odkrilo pomanjkljivosti pri spremljanju, poročanju in ocenjevanju ukrepov v obstoječi strategiji za odnose med Unijo in Kitajsko, med drugim ker Unija financira projekte iz kitajske naložbene strategije, ki niso v skladu z načeli iz strategije Unije za povezljivost; poziva, naj se za uresničitev strategije Unije za povezljivost namenijo dodatni potrebni finančni in kadrovski viri;

452. je zaskrbljen zaradi razmer v Belorusiji; poudarja, da je treba pregledati financiranje EU in poskrbeti, da sredstev ne bo prejel Lukašenkov režim, temveč bodo v podporo beloruski civilni družbi;

453. z veseljem pričakuje vrh med Unijo in Afriško unijo, ki bo organiziran leta 2021; meni, da se je treba s tradicionalnega odnosa, osredotočenega na pomoč, pomakniti k partnerstvu enakovrednih partnerjev, ki bo bolj strateško in celovitejše;

Ugotovitve Računskega sodišča: GD NEAR

454. pozdravlja, da so bile transakcije v zvezi s proračunsko podporo in projekti, ki jih izvajajo mednarodne organizacije v okviru „hipotetičnega pristopa“, manj dovzetne za napake in da Računsko sodišče v letu 2019 ni odkrilo napak na teh področjih; ugotavlja, da je v zvezi s pravilnostjo transakcij področje porabe proračunske podpore tretjim državam manj dovzetno za napake; kljub temu ugotavlja, da Računsko sodišče zaradi pravnih določb, ki Komisiji puščajo širok manevrski prostor za razlago izpolnjevanja splošnih pogojev, „ne more zajeti tega, kar se zgodi po tem, ko Komisija izplača pomoč državi prejemnici, saj se ta sredstva nato združijo z lastnimi

([30]) https://ec.europa.eu/international-partnerships/external-evaluation-eus-policy-coherence-development-2009-2016_sl

proračunskimi sredstvi te države"; ugotavlja, da bi to lahko ogrozilo raven odgovornosti in preglednosti ukrepov in porabe Unije; vztraja, da mora Komisija poskrbeti, da bo zunanja pomoč pogojena s pravno državo in spoštovanjem človekovih pravic v državah prejemnicah; zlasti poudarja, da je treba zagotoviti, da države in tretje strani in/ali naravni subjekti, ki so jim dodeljena sredstva Unije ali so z njimi povezana, spoštujejo glavne demokratične vrednote, mednarodne standarde na področju človekovih pravic in načela nenasilja;

455. poziva Komisijo, naj začne v celoti uveljavljati načelo pogojenosti ter uvede redne predhodne in naknadne preglede pravilnosti in učinkovitosti sredstev Unije za podporo tretjim državam, prav tako pa naj vzpostavi pravni okvir, ki bo za podporne instrumente omogočal popolno izterjavo sredstev v primeru odkritih nepravilnosti ([31]);

456. v zvezi s študijo GD NEAR o stopnji preostale napake z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da po navedbah Računskega sodišča:

— metodologija in priročnik za stopnjo preostale napake, ki ju je pripravil GD NEAR, vsebujeta omejitve, ki lahko prispevajo k podcenjevanju preostalih napak, kot so nezadostno zajetje nekaterih vidikov postopkov javnega naročanja (razlogi za zavrnitev neuspešnih kandidatov, skladnost izbrane ponudbe z vsemi merili za izbor in dodelitev, popolno preverjanje postopkov razpisa za zbiranje predlogov, neposredna utemeljitev dodelitve) ([32]);

— „Stopnja nepovratnih sredstev [napake]" za neposredno upravljanje nepovratnih sredstev se izračuna na podlagi stopnje zaupanja 80 %, medtem ko se običajno stopnje napake izračunajo na podlagi stopnje zaupanja 95 %;

— metoda GD NEAR za ocenjevanje stopnje preostale napake izvajalcu omogoča široko razlago pri ocenjevanju posameznih napak (zlasti v primeru pomanjkanja dokumentov za transakcijo);

— V letih 2018 in 2019 je bilo zanašanje na polovico vzorčenih transakcij pripisano na podlagi prejšnjih kontrol, Računsko sodišče pa opozarja, da tak pristop ne meri v celoti stopnje preostale napake ([33]);

457. je zaskrbljen, ker ima Računsko sodišče še vedno pomisleke glede zanesljivosti rezultatov študije;

458. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je moral GD NEAR v letnem poročilu o dejavnostih za leto 2019 podati pridržek zaradi težav pri ustreznem spremljanju vseh projektov v Libiji in Siriji (količinsko neopredeljen pridržek) in pridržek zaradi napak pri odhodkih v okviru subvencij za neposredno upravljanje (količinsko opredeljeni pridržek);

459. ugotavlja, da Računsko sodišče za leto 2019 podobno kot za leto 2018 ni izračunalo ocenjene stopnje napake za odhodke v razdelku 4; poudarja, da je ugotovilo, zaradi katerih omejitev lahko pride do podcenjevanja stopnje preostale napake; v celoti podpira priporočila Računskega sodišča, zlasti potrebo po objavi omejitev iz študije o stopnji preostale napake v prihodnjih letnih poročilih dejavnosti GD NEAR ter izboljšanem preverjanju zunanjih finančnih instrumentov, ki ga izvaja GD NEAR, z odkrivanjem in preprečevanjem ponavljajočih se napak;

460. je seznanjen z nadaljnjimi ukrepi Računskega sodišča na podlagi njegovih priporočil iz letnega poročila za leto 2016, po katerih je bilo potrebno ali takojšnje ukrepanje ali ukrepanje do leta 2019, in pozdravlja dejstvo, da je Komisija tri od njih izvedla v celoti, eno pa delno;

461. obžaluje, da se je Komisija odločila, da ukrep IPA 2019/42258 uporabi za sofinanciranje nakupa štirih plovil turške obalne straže, čeprav jo je Parlament v resoluciji z dne 13. marca 2019 pozval, naj s sredstvi iz instrumenta IPA II podpre turško civilno družbo, zagovornike človekovih pravic in novinarje ter omogoči več medosebnih stikov, obsežnejši akademski dialog in medijske platforme za novinarje z namenskimi sredstvi, ki jih neposredno upravlja Unija; vztraja tudi, da je treba pozorno spremljati uporabo sredstev iz instrumenta za begunce v Turčiji, da bodo zares namenjena projektom za begunce in ne bodo uporabljena za druge namene;

([31]) UL C 377, 9.11.2020, str. 13, str. 211 poročila.
([32]) UL C 377, 9.11.2020, str. 13, str. 213 poročila.
([33]) UL C 377, 9.11.2020, str. 13, str. 214 poročila.

Posebno poročilo Računskega sodišča št. 09/2019: Podpora EU Maroku: rezultati doslej omejeni

462. ugotavlja, da je proračunska podpora Unije v Maroku v obdobju 2014–2018 znašala približno 0,37 % skupnih proračunskih odhodkov države, pri čemer so pogodbe znašale 562 milijonov EUR, plačila pa 206 milijonov EUR; opozarja, da Maroko prejema več razvojne podpore Unije kot katera koli druga severnoafriška država razen Tunizije in je eden od glavnih prejemnikov mednarodne razvojne pomoči;

463. opozarja, da je evropski instrument sosedstva ključni finančni instrument, ki ga Komisija uporablja pri sodelovanju z Marokom in znaša 1 399 milijonov EUR za obveznosti za obdobje 2014–2020;

464. poudarja, da je Maroko po sodbi Splošnega sodišča Unije decembra 2015 o Zahodni Sahari od decembra 2015 do januarja 2019 prekinil politični dialog, ki zajema vse zunanje politike Unije, kot so razvojna, trgovinska, zunanja in varnostna politika; je seznanjen s pripombami Komisije k Posebnemu poročilu št. 09/2019, v katerih Komisija meni, da „v obdobju težavnih političnih odnosov med Unijo in Marokom politični dialog ni bil prekinjen“, zato ni potrebe po razvoju alternativne strategije;

465. poudarja, da je Maroko dolgoletna in strateška partnerica in soseda EU, plodno sodelovanje med njima pa prinaša pozitivne rezultate;

466. poudarja, da je Računsko sodišče odkrilo več težav, ki zmanjšujejo učinkovitost proračunske podpore:

— neoptimalna osredotočenost in zasnova podpore (tj. financiranje, ki je pokrivalo preveč področij, Komisija ni razvila jasne strategije za prihodnje odnose z Marokom med prekinitvijo političnega dialoga, neenakomernim usklajevanjem donatorjev, programi proračunske podpore, ki niso zasnovani tako, da bi čim bolj povečali učinek);

— težave pri izvajanju podpore (tj. zamude, slaba ocena rezultatov s strani Komisije);

— odsotnost znatnega vpliva na programe proračunske podpore (tj. manj kot polovica ciljev proračunske podpore, doseženih na področju zdravja, socialne zaščite, pravosodja itd.);

467. poziva Komisijo, naj:

— okrepi osredotočenost proračunske podpore Unije v Maroku, tako da uporabi preglednejšo in bolje dokumentirano metodo za dodeljevanje sredstev sektorskim programom proračunske podpore, prav tako pa naj še naprej spremlja uspešnost;

— izboljša zasnovo ciljev in rezultatov uspešnosti;

— izboljša strategijo političnega dialoga, zlasti za oceno dosežkov strategije političnega dialoga ter za uporabo jasne in ustrezne opredelitve ciljev in pričakovanih rezultatov dialoga;

— izboljša postopke preverjanja izplačil, in sicer z uporabo ustreznih metod izračuna, da se sredstva izplačajo le, če obstajajo zanesljivi dokazi, da je bil cilj dejansko dosežen;

— okrepi postopke spremljanja, na primer postopke za izboljšanje ocene sektorskih strategij in spremljanje njihovega izvajanja z uporabo kazalnikov sektorskih strategij;

— natančno preveri, kako tretji subjekti, z njimi povezani subjekti in/ali fizične osebe uporabljajo sredstva Unije, in tako zagotovi, da se sredstva ne bodo dodeljevala oziroma da ne bodo povezana z nobenimi cilji ali oblikami terorizma in/ali verske in politične radikalizacije; prav tako naj zagotovi, da se bodo ta sredstva Unije proaktivno izterjevala in da bodo vpleteni prejemniki v prihodnje izključeni iz financiranja Unije;

468. opozarja, kako pomembno je v tujini spodbujati vrednote Unije, kot so demokracija, pravna država ter spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, zato poziva Komisijo, naj s skladom za predpristopno pomoč podpira demokratično preobrazbo in zagotovi ustrezno izvajanje javnih politik in pravosodnih reform na Zahodnem Balkanu;

469. je seznanjen z odgovori Komisije na posebno poročilo št. 09/2019, zlasti z njeno ugotovitvijo, da sodelovanje Unije prispeva k izvajanju reform v Maroku, to pa pozitivno vpliva na socialno-ekonomski razvoj države;

Ugotovitve Računskega sodišča: GD DEVCO

470. ugotavlja, da GD DEVCO izvaja večino instrumentov zunanje pomoči, ki se financirajo iz splošnega proračuna Unije in tudi iz Evropskih razvojnih skladov; ugotavlja, da je Računsko sodišče v svojem letnem poročilu o dejavnostih, financiranih iz 8., 9., 10. in 11. ERS za proračunsko leto 2019 predstavilo pripombe o sistemih, odgovornosti v zvezi z letnim poročilom o dejavnostih in izjavi generalnega direktorja za leto 2019, ki se nanašajo na celotno področje odgovornosti GD DEVCO:

— ugotavlja, da so odhodki, zabeleženi leta 2019 v okviru 8. ,9., 10. in 11. ERS, vsebovali pomembne napake; po navedbah Računskega sodišča ocenjena stopnja napake znaša 3,5 %;

— 43,6 % ocenjene stopnje napake izhaja iz odhodkov, ki niso nastali (tj. obveznosti, predstavljene kot odhodki ali nepravilno izračunani prijavljeni odhodki);

— 22,1 % ocenjene stopnje napake izhaja iz resnega nespoštovanja pravil o javnem naročanju (tj. neutemeljena odločitev odbora za ocenjevanje);

— 12,7 % ocenjene stopnje napake izhaja iz neupravičenih odhodkov (občutno povečanje plač lokalnega osebja po sklenitvi pogodbe);

471. je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da so Komisija in njeni izvajalski partnerji naredili več napak v transakcijah v zvezi z ocenami programov, nepovratnimi sredstvi in sporazumi o prispevku z mednarodnimi organizacijami ter sporazumi o prenosu pooblastil z agencijami držav članic Unije za sodelovanje kot pri drugih vrstah podpore (kot je podpora za javna naročila gradenj, blaga in storitev); od 65 takih transakcij jih je 25 (38 %) vsebovalo količinsko opredeljive napake, ki so pomenile 71,7 % ocenjene stopnje napake; je seznanjen z mnenjem Računskega sodišča, da študija GD DEVCO o stopnji preostale napake ne pomeni dajanja zagotovila ali revizije; ugotavlja, da temelji na metodologiji o stopnji preostale napake in priročniku, ki ju zagotovi GD DEVCO; ugotavlja, da je Računsko sodišče opredelilo štiri osrednje dejavnike, ki vplivajo na stopnjo preostale napake, namreč omejitve pri pregledih postopkov javnega naročanja, zelo majhno število pregledov na kraju samem v državi izvajanja projektov, sama metoda za ocenjevanje stopnje preostale napake, ki jo uporablja GD DEVCO, in delno ali popolno zanašanje na predhodno kontrolno delo; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišče, da izjava generalnega direktorja o zanesljivosti v letnem poročilu o dejavnostih za leto 2019 ni vsebovala nobenega pridržka, saj sta bila pridržka, ki sta ostala iz leta 2018, umaknjena, novih pa ni bilo; GD DEVCO je pred umikom teh pridržkov v letu 2019 znatno zmanjšal njihov obseg (tj. delež odhodkov, ki jih zajemajo) v letih 2017 in 2018, kar posledično ne zagotavlja resničnega in poštenega prikaza tveganj na splošnem področju odgovornosti GD DEVCO;

472. pozdravlja ugotovitev Računskega sodišča, da je bil trend pri zmanjševanju revščine, enakosti spolov v izobraževanju in številu sporazumov s sosednjimi državami v splošnem pozitiven, a izraža zaskrbljenost zaradi čedalje slabšega trenda v smislu utrjevanja demokracije, pravne države in politične stabilnosti;

473. znova izraža zaskrbljenost, da čedalje pogostejša uporaba finančnih mehanizmov za izvajanje politik Unije v tretjih državah spodkopava raven odgovornosti in preglednosti ukrepov Unije; vztraja, da mora Komisija poskrbeti, da bo zunanja pomoč pogojena s pravno državo in spoštovanjem človekovih pravic v državah prejemnicah ([34]);

474. je močno zaskrbljen zaradi zlorabe razvojnih sredstev za ukrepe, s katerimi se kršijo človekove pravice pri upravljanju meja; obžaluje domnevne kršitve človekovih pravic v zvezi nujnim skrbniškim skladom EU za Afriko v Libiji, Etiopiji, Eritreji in Nigru; poziva k oblikovanju zanesljivih mehanizmov za spremljanje vplivov nujnega skrbniškega sklada EU za Afriko na človekove pravice, kot tudi sistema odgovornosti, na podlagi katerega bi preprečevali in obravnavali kršitve mednarodnega prava; ponavlja potrebo po temeljiti preiskavi domnevnih zlorab človekovih pravic, tudi na mejah EU; obžaluje, da v poročilu Komisije o podaljšanju skrbniškega sklada EU niso predvidene izboljšave na tem področju, zato zahteva, da se pri obravnavi podaljšanja zagotovi spoštovanje človekovih pravic ([35]);

([34]) Odstavek 32 resolucije Evropskega parlamenta z dne 14. maja 2020 s pripombami, ki so del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2018, oddelek III – Komisija in izvajalske agencije (2019/2055(DEC)).
([35]) Mnenje odbora DEVE o varstvu človekovih pravic in zunanji migracijski politiki EU, odstavek 13.

Uspešnost evropskega instrumenta sosedstva in instrumenta za razvojno sodelovanje

475. opozarja, da proračun evropskega instrumenta sosedstva za večletni finančni okvir za obdobje 2014–2020 znaša približno 17 milijard EUR; ugotavlja, da je Komisija skupaj do konca leta 2019 prevzela obveznosti za 85 % te dodelitve in porabila 42 % sredstev;

476. opozarja, da proračun instrumenta za razvojno sodelovanje za večletni finančni okvir za obdobje 2014–2020 znaša približno 20 milijard EUR; ugotavlja, da je Komisija skupaj do konca leta 2019 prevzela obveznosti za 84 % teh dodelitev in porabila 40 % sredstev;

477. ugotavlja, da je Sodišče v skladu s pregledom uspešnosti petih projektov instrumenta za razvojno sodelovanje in treh projektov evropskega instrumenta sosedstva ugotovilo, da so trije projekti instrumenta za razvojno sodelovanje imeli težave v zvezi s smotrnostjo: pri dveh je prišlo do zamud pri izvajanju in zato do zadevnega datuma pri projektih ne bodo doseženi vsi načrtovani izložki in rezultati, medtem ko pri enem ni bila določena nobena ciljna vrednost za merjenje njegove smotrnosti, vendar pri nobenem od projektov evropskega sosedskega instrumenta ni bilo težav s smotrnostjo;

478. ugotavlja, da so kazalniki v poročilih Komisije o smotrnosti na visoki ravni razkrili splošno pozitiven trend pri zmanjševanju revščine, enakosti spolov v izobraževanju, številu sporazumov z državami sosedstva in človekovem razvoju; obžaluje, da so kazalniki pokazali negativen trend pri utrjevanju demokracije in pravne države ter politični stabilnosti;

479. poudarja, da ti kazalniki niso zagotavljali informacij o smotrnosti samih programov, temveč o kontekstu, v katerem so delovali; poudarja, da s kombinacijo uporabljenih kazalnikov ni bilo jasno prikazano, koliko so programi dosegali pričakovane izložke in rezultate ter kako so ti prispevali k doseganju pričakovanih učinkov programov;

Priporočila

480. poziva Komisijo, naj:

— v letnem poročilu GD NEAR o dejavnostih za leto 2020 in njegovih prihodnjih letnih poročilih o dejavnostih razkrije omejitve študije o stopnji preostale napake;

— pripravi pregledne smernice in merila za opredelitev nevladnih organizacij v svojem računovodskem sistemu in preveri samoprijavljene podatke, ki jih predložijo prosilci;

— predlaga usklajeno opredelitev nevladnih organizacij in poseben nadzor nad skladi; poziva Komisijo, naj vsako leto pripravi seznam 50 največjih upravičencev;

— poveča stopnjo zaupanja, ki jo GD NEAR uporablja pri svoji metodologiji za izračun stopnje nepovratnih sredstev, na raven tiste, ki se uporablja za preostalo populacijo stopnje preostale napake, da bi se natančneje upoštevalo večje tveganje na področju nepovratnih sredstev v okviru neposrednega upravljanja do konca leta 2021;

— z opredelitvijo in preprečitvijo ponavljajočih se napak (npr. pomanjkanje sistemov za evidentiranje časa in zaračunavanje neupravičenega DDV v breme projektov, ki jih financira Unija) do konca leta 2021 okrepi preglede GD NEAR, GD DEVCO, GD ECHO, GD CLIMA in FPI;

— do konca leta 2021 dodatno izboljša metodologijo in priročnik za študijo o stopnji preostale napake, da se obravnavajo zadeve, ki jih je Računsko sodišče opredelilo v tem poročilu, zato da bi bila stopnja napake, o kateri se poroča v študiji, bolj zanesljiva;

— izreče pridržke za vsa področja, za katere je bila ugotovljena visoka stopnja tveganja, ne glede na njihov delež skupnih odhodkov in finančni učinek;

— natančno preveri, kako tretji subjekti, z njimi povezani subjekti in/ali fizične osebe uporabljajo sredstva Unije, in tako zagotovi, da se sredstva ne bodo dodeljevala oziroma da ne bodo povezana z nobenimi cilji ali oblikami terorizma in/ali verske in politične radikalizacije; prav tako naj zagotovi, da se bodo ta sredstva Unije proaktivno izterjevala in da bodo vpleteni prejemniki v prihodnje izključeni iz financiranja Unije;

— zagotovi, da se s sredstvi Unije ne bo podpiralo otroško delo;

— poskrbi, da se sredstva Unije ne bodo uporabljala za nepredvidene namene;

— prekine ali pregleda svoje sodelovanje s tretjimi državami, vštevši ustavitev posebnega financiranja in projektov, ki ogrožajo človekove pravice prizadetih, če recimo tretje države ne spoštujejo v celoti temeljnih pravic, ki izhajajo tako iz Konvencije OZN o statusu beguncev iz leta 1951 kot Evropske konvencije o človekovih pravicah, če niso ratificirale teh konvencij ali če ne spoštujejo konvencij SOLAS in SAR;

— zagotovi natančnejši parlamentarni nadzor pri oblikovanju novih sporazumih o partnerstvu s tretjimi državami, ki bi morali vselej temeljiti na načelih solidarnosti, skupne odgovornosti, spoštovanja človekovih pravic, pravne države in mednarodnega humanitarnega prava;

— posreduje podrobne informacije o odločitvah, ki jih sprejme operativni odbor, in poskrbi, da bo Parlament zastopan na njegovih sejah;

481. znova poudarja, da mora Komisija v celoti in brez nadaljnjega odlašanja začeti izvrševati sodbo Sodišča Evropske unije (z dne 31. januarja 2019) v zvezi z Mednarodno skupino za upravljanje; poziva Komisijo, naj znova razmisli o Mednarodni skupini za upravljanje kot primernem izvajalcu za projekte v državah, v katerih vladajo krizne razmere, saj se je ta organizacija v več kot dvajsetletnem obdobju izkazala kot učinkovita pri upravljanju programov obnove in pomoči, ki jih financirajo evropski subjekti in države članice;

482. poudarja, da je treba glede na sedanje prestrukturiranje zunanjih finančnih instrumentov Unije povečati njihovo prepoznavnost, preglednost, uspešnost, dopolnitveni značaj in odgovornost; opozarja, da je bil evropski instrument sosedstva uspešnejši v vzhodni soseščini EU, in zato poziva, da se prizadevanja usmerijo v njeno južno soseščino, da bo kos izzivom, ki jo čakajo;

483. poziva Komisijo, naj podrobneje analizira razvojno učinkovitost subvencioniranja in zmanjševanja tveganj zasebnih naložb, saj so bile sporočene pomanjkljivosti mehanizmov kombiniranja in jamstva, zlasti v mnenju št. 7/2020 o poročilu Komisije o izvajanju Evropskega sklada za trajnostni razvoj (EFSD), v katerem je Evropsko računsko sodišče pred kratkim navedlo, da ni mogoče oceniti prispevka EFSD k ciljem trajnostnega razvoja ali pariškemu podnebnemu sporazumu ter dokazati, da ustreznih naložb ne bi bilo mogoče izvesti brez prispevka Unije, oziroma povedano drugače, da ni mogoče dokazati finančne dodatnosti EFSD; opozarja, da Unija, če ne dokaže finančne dodatnosti, krši predpise STO v zvezi s subvencioniranjem zasebnega sektorja in morebiti trati davkoplačevalska sredstva; poudarja, da bi morala izbira načina pomoči temeljiti na obetih za učinkovitost pri uresničevanju ustreznih ciljev politike v skladu z načelom, po katerem je na prvem mestu politika; poziva Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje, naj to zagotovita; meni, da bi morali Komisija in Evropska služba za zunanje delovanje namenjati prednost sektorjem, ki imajo potencial, da bi pritegnili neposredne tuje naložbe, ustvarili delovna mesta in povečati izvoz, pa tudi ukrepom, ki podpirajo dobro upravljanje, strukturne reforme, gospodarsko diverzifikacijo in boj proti korupciji; poudarja, da bi morali donatorji kot standardno možnost obravnavati predvsem financiranje, zlasti najmanj razvitih držav, na podlagi nepovratnih sredstev, ne pa podpirati posojil, ki bi lahko povečala breme dolga glede na nepovratna sredstva; poudarja, da bi utegnil odpis dolga bistveno vplivati na zmanjševanje revščine; poudarja, da bi bilo treba programe pomoči združiti z analizo vzdržnosti dolga; poziva Unijo, naj pripravi posebno pobudo za odpis dolga zelo zadolženim revnim državam; znova poudarja, da mora razvojna pomoč v obliki sodelovanja z zasebnim sektorjem spoštovati vodilna načela OZN o podjetništvu in človekovih pravicah, ustrezne standarde Mednarodne organizacije dela in smernice OECD za večnacionalna podjetja; poudarja, da je treba zagotoviti dobro upravljanje, zmanjševanje revščine in ustvarjanje bogastva s trajnostnimi naložbami, pa tudi odpravljanje neenakosti, spodbujanje človekovih pravic in okoljskih standardov ter krepitev vloge lokalnih gospodarstev;

484. poziva Komisijo, naj sistematično spremlja izvedene reforme in dosežene rezultate ter dokaže, da je proračunska podpora Unije dejansko prispevala k razvojni agendi afriških, karibskih in pacifiških držav in okrepila njihovo demokratično odgovornost;

485. poziva k večji odgovornosti in učinkovitosti pri sredstvih, ki jih Unija porablja za razvoj, saj se izidov razvoja ne sme zgolj opredeliti, pač pa jih je treba tudi nadzirati in spremljati v smislu oprijemljivih rezultatov in razvojnih učinkov;

486. poziva k bolj neodvisnim in javno dostopnim ocenam civilnih, vojaških varnostnih in vojaških ukrepov EU, zlasti misij EU za vojaško usposabljanje, krepitev zmogljivosti vojaških akterjev v tretjih državah (krepitev zmogljivosti v podporo varnosti in razvoju prek instrumenta za prispevanje k varnosti in miru) ter ukrepov za upravljanje meja in migracij in obžaluje, da upravni in proračunski/finančni postopki v zvezi s civilnimi misijami SVOP niso prožni; ponovno izraža mnenje, da bi morala Komisija za ukrepe kriznega upravljanja v okviru SVOP uvesti posebna pravila za javna naročila, da bi olajšala hitro in prožno izvajanje misij;

487. poziva Komisijo, naj oceni zakonitost odvzema proračunske funkcije Parlamentu s sklepoma Sveta o ustanovitvi Evropske obrambne agencije (EDA) in programu PESCO; opozarja, da člena 45(2) in 46(2) PEU določata, da se odločitve sprejemajo s kvalificirano večino brez pravice do veta; opozarja, da je mogoče Parlamentu v skladu s členom 42 PEU odvzeti proračunsko funkcijo le za upravne odhodke, kar mora soglasno skleniti Svet;

488. glede na to, da je Evropska investicijska banka pomemben akter pri izvajanju zunanjih politik Unije in ima 10 % posojil zunaj Unije, znova ponavlja zahtevo Parlamenta, naj se Računsko sodišče pooblasti za revizije vseh dejavnosti Evropske investicijske banke, revizije pa naj se izvedejo;

Upravna služba

489. ugotavlja, da so plačila za upravo v letu 2019 znašala 10,4 milijarde EUR (6,5 % večletnega finančnega okvira), proračun Komisije pa predstavlja 57,9 % tega zneska oziroma 6,1 milijarde EUR;

490. ugotavlja, da med upravne odhodke sodijo odhodki za človeške vire, ki dosegajo približno 60 % skupnega zneska, ter odhodki za stavbe, opremo, energijo, komunikacije in informacijsko tehnologijo, ki jih Računsko sodišče obravnava kot porabo z nizkim tveganjem;

491. ugotavlja, da je bilo pri Komisiji ugotovljenih več napak v zvezi s stroški dela in s tem, kako PMO upravlja družinske dodatke;

492. ugotavlja, da Računsko sodišče preverja tudi točnost informacij v letnih poročilih o dejavnostih Komisije, vključno s poročili generalnih direktoratov in uradov, ki so odgovorni predvsem za upravne odhodke; je zadovoljen, da Računsko sodišče v pregledanih letnih poročilih o dejavnostih ni ugotovilo pomembne stopnje napake;

493. poziva Komisijo, naj sprejme ustrezne ukrepe za izvajanje vseh priporočil Računskega sodišča in Parlamentu poroča o razvoju dogodkov;

Evropske šole

494. z zadovoljstvom ugotavlja, da Računsko sodišče omenja, da se je kakovost računovodskih izkazov v primerjavi s prejšnjimi leti izboljšala; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da Računsko sodišče ne more potrditi, da je bilo finančno poslovodenje šol v letu 2019 v skladu s finančno uredbo za evropske šole in kadrovskimi predpisi, saj so bile v sistemih notranje kontrole osrednjega urada in obeh izbranih šol odkrite pomanjkljivosti; poziva evropske šole, naj na podlagi priporočil Računskega sodišča hitro sprejmejo ukrepe v zvezi s specifičnimi pomanjkljivostmi v računovodstvu, javnem naročanju in zaposlovanju;

495. v zvezi z evropskimi šolami poudarja, da je pomembno spoštovati načelo enoletnosti in pravila za popisovanje inventarja pri zaključevanju ob koncu leta ter da je treba upoštevati plačilne roke, pravila o javnem naročanju in preglednost pri postopkih zaposlovanja;

Priporočila

496. poziva Komisijo, naj:

— uskladi svojo podporo učencem kategorije I, tj. otrokom uradnikov, ki se odločijo za vpis v akreditirano evropsko šolo (trenutno nekatere družine javnih uslužbencev, odvisno od kraja ali države, v kateri živijo, ne prejemajo sredstev za vpis svojih otrok v akreditirane šole, ki pa omogočajo dostop do iste mature);

— odpravi neenakost financiranja med učenci kategorije I, vpisanimi v akreditirane šole, kar je posledica tega, da včasih nadomeščajo evropske šole tipa I in zanje pomenijo neenako in neupravičeno konkurenco glede na šolski trg, na katerem delujejo;

— posreduje za rešitev pomembnih težav, ki se trenutno pojavljajo v okviru t. i. politike „nevtralnosti stroškov“ (glej dokument 2018-10-D-63-en-5), ki določa, da akreditirane šole ne bi smele finančno obremenjevati tradicionalnega sistema evropskih šol, temveč bi morale nasprotno prispevati k stroškom, ki nastanejo zaradi vzpostavljenega sistema ([36]);

([36]) Ta določba povzroča težave na več ravneh. Prvič, osrednji urad in celotni proračun, ki ga Komisija nameni evropskim šolam, je javna storitev, ki so jo države članice in davkoplačevalci že plačali prek njih. Drugič, ker se splošno delovanje akreditiranih šol financira iz lastnih sredstev in ker Komisija ne ukrepa, se zdi trditev, da predstavljajo dodaten strošek, za katerega bi morale biti odgovorne, paradoksalna. Z omogočanjem odprtja sistema evropske mature in šolanja otrok evropskih uradnikov po precej nižjih stroških, kot so evropske šole tipa I, bi bilo treba njihov razvoj vključiti v proračun Komisije in v nobenem primeru ne bi smel biti obdavčen, kar bi oviralo njihov razvoj in znatne prihranke, ki jih ustvarjajo v korist Unije.

Človeški viri

497. je seznanjen z ugotovitvami Računskega sodišča, da so se ob sprejetju spremenjenih kadrovskih predpisov v letu 2014 institucije in organi zavezali, da bodo pred letom 2018 v svojih kadrovskih načrtih število delovnih mest (uradnikov in začasnih uslužbencev) postopno zmanjšali za 5 % glede na stanje leta 2012;

498. ugotavlja, da se je z reformo kadrovskih predpisov leta 2014 v večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020 zagotovil prihranek v višini 4,2 milijarde EUR, kar je 0,4 % celotnega večletnega finančnega okvira; opozarja, da je reforma iz leta 2014 nedvomno negativno vplivala na osebje, kar je leta 2019 potrdilo tudi Računsko sodišče ([37]), in obžaluje, da je skoraj nemogoče ugotoviti njihov finančni strošek, da bi pridobili realno sliko o prihrankih; je seznanjen z več politikami in ukrepi, s katerimi želi Komisija pomagati ublažiti negativne učinke, in pričakuje, da se bodo pridobljene izkušnje upoštevale pri novi kadrovski strategiji, ki jo bo Komisija sprejela leta 2021; opozarja na resne posledice, ki bi jih utegnilo imeti morebitno zmanjšanje proračuna v upravi ali zmanjšanje števila zaposlenih za prihodnost evropske javne službe in izvajanja politik Unije;

499. ugotavlja, da Komisija vlaga v podatkovno rudarjenje iz svojega zdravstvenega sistema IT, da bi odpravila pomanjkanje podatkov o primerih izgorelosti; odločno spodbuja Komisijo, naj v kadrovski strategiji preprečuje, odkriva in obvladuje primere izgorelosti v širšem kontekstu zaposlovanja, delovne obremenitve in dobrega počutja osebja;

500. je zaskrbljen, da Komisija ni sprejela začasnih ukrepov, s katerimi bi ublažila čedalje večjo težavo manjše kupne moči evropskih javnih uslužbencev, ki so zaposleni v Luxembourgu; kot ustrezen primer poudarja, da je 16 od 200 primernih kandidatov, ki jih je izbralo Evropsko javno tožilstvo, zavrnilo ponudbo za zaposlitev, ker plača ni bila dovolj visoka, da bi omogočala življenje v Luxembourgu; poudarja, da pričakuje konkretne predloge v poročilu o plačni metodi, ki naj bi bilo pripravljeno do 31. marca 2022;

501. podpira namero Komisije, da glede na krizo zaradi COVID-19 posodobi pristop iz sporočila iz leta 2019 z naslovom Delovno okolje za prihodnost v Evropski komisiji; pričakuje, da bo Komisija v enaki meri upoštevala učinkovito uporabo pisarniških prostorov ter zdravje in dobro počutje uslužbencev; znova poudarja, da morajo biti predstavniki uslužbencev vedno vključeni v bistvene spremembe delovne ureditve in prostorov;

502. pozdravlja, da je Komisija leta 2018 sprejela akcijski načrt za enakost in raznolikost in ga začela leta 2019 izvajati; pozdravlja, da so bili v odziv na anketo med zaposlenimi dodani posebni ukrepi; poziva Komisijo, naj na enak način sprejme še več posebnih ukrepov v zvezi z osebami, ki so dobile pripravništvo v Komisiji;

503. se strinja z izjavo Komisije, da „še vedno obstajajo različna kulturna, socialna in poklicna pričakovanja moških in žensk v zvezi z ravnovesjem med plačanim in neplačanim delom (nego)“; z zadovoljstvom ugotavlja, da si Komisija prizadeva povečati ozaveščenost o ukrepih, ki omogočajo usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja, kot so tečaji za starše in objavljanje pozitivnih primerov na intranetnem spletišču Komisije;

504. z zadovoljstvom ugotavlja, da je Komisija (2014–2019) do konca svojega mandata leta 2019 uresničila cilj 40 % žensk na vodstvenih položajih; spominja Komisijo (2019–2024), da se je njena predsednica leta 2019 zavezala, da bo do konca aktualnega mandata dosegla enakost spolov na vseh ravneh uprave, zavezo pa je ponovila v poslanici komisarju za proračun in upravo;

505. je seznanjen z novimi smernicami za izvajanje pomoči za invalide, ki so bile pripravljene leta 2019 in predvidevajo finančno pomoč uslužbencem in njihovim vzdrževanim družinskim članom za stroške, ki niso povezani z zdravstvom, temveč z njihovo neodvisnostjo, socialno vključenostjo ter telesnimi, duševnimi, socialnimi in poklicnimi sposobnostmi; ugotavlja, da so smernice začele veljati maja 2020;

506. ugotavlja, da se je leta 2019 število primerov socialno-finančne podpore v primerjavi z letom 2018 povečalo za 28 %; z zadovoljstvom ugotavlja, da so se uporabljena sredstva za pomoč v primeru invalidnosti v primerjavi z letom 2018 povečala za 50 % (s približno 2 na 3 milijone EUR);

([37]) Posebno poročilo Računskega sodišča št. 15/2019: Izvajanje svežnja kadrovskih reform iz leta 2014 na Komisiji: veliki prihranki, vendar ne brez posledic za uslužbence.

507. je ustrezno seznanjen z ugotovitvami in priporočili Računskega sodišča v zvezi z Evropskim uradom za izbor osebja ([38]); pozdravlja, da je izbirni postopek v splošnem učinkovit za obsežne natečaje, a izraža zaskrbljenost, da ni prilagojen majhnim, ciljno usmerjenim natečajem, ki so najprimernejši za trenutne kadrovske potrebe institucij EU; poziva Komisijo, naj pravočasno poroča o tem, kako EPSO izvaja ta priporočila;

508. ugotavlja, da so institucije in organi – z izjemo Evropskega varuha človekovih pravic in Evropskega nadzornika za varstvo podatkov – v obdobju 2012–2018 svoje kadrovske načrte zmanjšali za 1 409 delovnih mest (3 %) in hkrati postopno zaposlili več pogodbenih uslužbencev. ugotavlja, da se je v zvezi s tem delež pogodbenih uslužbencev v napovedih skupne delovne sile povečal s 17 % na 22 %. izraža zaskrbljenost zaradi morebitnih negativnih učinkov nadomeščanja uradnikov s pogodbenimi uslužbenci, na primer potrebnega prenosa znanja in izgube ob izteku pogodb, pa tudi poklicnih obetov in zaposlitvene varnosti pogodbenih uslužbencev;

509. poudarja, da je povečanje števila pogodbenih uslužbencev posledica vpliva novih nalog, ki izhajajo iz hitro razvijajočih se prednostnih nalog, kot je izvajanje novih programov, ki jih je Komisija prenesla na izvajalske agencije, kar je bilo s proračunskega vidika in vidika prerazporeditev osebja Komisije nevtralno; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da je bilo povečanje števila pogodbenih uslužbencev tudi odziv na posebne ali nujne razmere;

510. obžaluje, da se je v nekaterih institucijah zaradi preoblikovanja stalnih in začasnih delovnih mest za referente/tajnike v delovna mesta za pogodbene uslužbence povečalo število pogodbenih uslužbencev v funkcionalni skupini I;

511. ugotavlja, da so konec leta 2018 institucije, organi in izvajalske agencije zaposlovali 11 962 pogodbenih uslužbencev, kar je 37 % več kot leta 2012; ugotavlja, da je večino zaposlovala Evropska komisija;

512. vztraja, da mora Komisija izvesti preglednejši postopek imenovanja za vse položaje, zlasti tiste, povezane z vodenjem; poziva Komisijo, naj pojasni predhodni postopek imenovanja, ki ni pregleden in odgovoren;

513. obžaluje vztrajno geografsko neravnovesje v kadrovski sestavi Komisije, zlati na srednji in višji vodstveni ravni; poziva Komisijo, naj vzpostavi ustrezno zastopanost uslužbencev iz vseh držav članic, obenem pa spoštuje kompetence in zmožnosti kandidatov, kakor je navedeno v členu 27 kadrovskih predpisov za uradnike;

514. poudarja pomemben vpliv, ki ga ima fluktuacija zaposlenih v agencijah Unije, ter poziva Komisijo, naj pomaga pri izvajanju kadrovskih in socialnih ukrepov, da bi jo izboljšali;

515. poudarja, da je potreben celovit pristop, da bi bila spletna mesta institucij Unije dostopna osebam z različnimi vrstami invalidnosti, kot je določeno v Direktivi (EU) 2016/2102, vključno z razpoložljivostjo nacionalnih znakovnih jezikov; predlaga, da se v ta proces vključijo organizacije, ki zastopajo invalide;

516. pozdravlja, da si Komisija prizadeva vzpostaviti bolj raznoliko in vključujoče delovno okolje in kulturo, tako da sprejema ukrepe v korist invalidov, in jo poziva, naj oceni možnosti za nadaljnjo krepitev in vključevanje načel enakih možnosti pri zaposlovanju, usposabljanju, poklicnem razvoju in delovnih pogojih, pa tudi za ozaveščanje osebja o teh vidikih, razmisli pa naj tudi o možnostih smiselnih izboljšav in sprememb na stavbah institucij (dostop, ustrezna pisarniška oprema) za osebe z zmanjšano mobilnostjo in drugimi vrstami invalidnosti;

517. pozdravlja dosežke Evropskega urada za izbor osebja in nenehno izboljševanje praks v smislu razumnih prilagoditev za invalide in/ali v primeru posebnih zahtev; ugotavlja, da je EPSO leta 2019 pripravil letak, letak v Braillovi pisavi in animirani videoposnetek, s katerimi je pojasnil prilagoditve, ki so med izbirnimi postopki na voljo kandidatom s posebnimi potrebami, po zaslugi česar se je lahko na natečaje in izbirne postopke prijavilo 438 kandidatov s posebnimi potrebami;

518. znova poziva Komisijo, naj poveča preglednost statusa posebnih svetovalcev Komisije, tako da jasno opredeli njihove naloge in poslanstvo;

([38]) Posebno poročilo Računskega sodišča št. 23/2020 – Evropski urad za izbor osebja: čas za prilagoditev izbirnega postopka spreminjajočim se zaposlitvenim potrebam.

519. ob upoštevanju sklepa kolegija Komisije z dne 30. oktobra 2019, da se nekdanjim predsednikom Komisije po koncu njihovega mandata dovoli opravljanje predstavniških funkcij, je seznanjen z imenovanjem nekdanjega predsednika Jeana-Clauda Junckerja za posebnega svetovalca in obžaluje, da bodo s to funkcijo, čeprav ni plačana, povezani stroški, zlasti za misije, kar javnost težko razume; poziva Komisijo, naj Parlamentu posreduje podrobnosti glede finančnih posledic tega sklepa, da jih bo lahko Parlament upošteval v prihodnjih razrešnicah;

520. poziva Komisijo, naj bo izjemno pozorna v odnosih z nekdanjimi komisarji in naj skrbno oceni morebitna tveganja;

521. znova poziva Komisijo, naj uveljavi veljavna pravno zavezujoča pravila kodeksa ravnanja glede pojava vrtljivih vrat tako za Komisijo kot za njene agencije;

522. odločno podpira priporočilo Računskega sodišča, da si morajo vse institucije skupaj prizadevati za usklajevanje svojih etičnih okvirov in okrepiti prizadevanja za izmenjavo dobrih praks;

523. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo uslužbenci bolje poznali in dojemali etične okvire in kulturo; poziva jo tudi, naj zlasti zagotovi, da bodo usposabljanja o etiki zajemala praktične smernice, ki temeljijo na resničnih primerih, in izboljša komuniciranje o etiki z uslužbenci; poudarja, da morajo uslužbenci vedeti, kako lahko prijavijo neetično ravnanje, in da je treba okrepitvi njihov občutek varnosti;

Splošne ugotovitve

524. se zaveda, da je bilo leto 2019 za Komisijo leto prehoda, saj je morala omogočiti odhod Junckerjeve Komisije in opraviti priprave na začetek dela Komisije pod vodstvom Ursule von der Leyen, prav tako pa začeti izvajati nove prednostne naloge;

525. izraža zaskrbljenost v zvezi z odločitvijo Komisije, da družbi BlackRock Investment Management odda naročilo za izvedbo študije o okoljskih, socialnih in upravljavskih ciljih; opozarja na preiskavo evropske varuhinje človekovih pravic o morebitnih nasprotjih interesov ([39]); zato poziva Komisijo, naj posodobi svoje smernice o postopkih javnega naročanja;

526. poziva Komisijo, naj uvede trajnostno poročanje, vključno s socialnimi in okoljskimi vidiki javnega naročanja; meni, da bi lahko Komisija standarde odgovornega poslovanja vključila v svojo politiko javnega naročanja in nabave ter tako zavarovala interes javnosti in zagotovila odgovorno javno porabo;

527. spodbuja Komisijo, naj se še naprej opira na načela odprtokodne strategije ([40]) in programa ISA2 ([41]), da bi preprečila vezanost na ponudnika, ohranila nadzor nad lastno tehnično infrastrukturo, zagotovila strožje zaščitne ukrepe za zasebnost in varstvo podatkov uporabnikov ter povečala varnost in preglednost za javnost; poziva Komisijo, naj pri javnih naročilih in razvoju da prednost odprtokodnim rešitvam, da bi spodbudila souporabo in ponovno uporabo programskih rešitev, povečala trajnost in dolgoročnost javnih naročil ter spoštovala načelo, po katerem se z javnimi sredstvi kupuje javna koda;

528. pozdravlja medinstitucionalno sodelovanje na področju kibernetske varnosti, kjer Odboru regij in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru pomaga skupina za odzivanje na računalniške grožnje za institucije, organe in agencije EU; ugotavlja, da številni projekti digitalizacije zadevajo digitalizacijo človeških virov in finančnih postopkov, za kar odbori uporabljajo sistema SYSPER in ABAC, ki ju zagotavlja Komisija; poziva Komisijo, naj preuči možnosti, da bi se pogajala o boljših pogojih, da bi se postopek souporabe aplikacij izboljšal in postal finančno privlačnejši;

529. poudarja, kako pomembna so prizadevanja GD za tolmačenje za poenostavitev tolmačenja v 24 uradnih jezikov EU in celo v mednarodni znakovni jezik znotraj Komisije ter drugih institucij in organov EU; spodbuja Komisijo, naj GD SCIC pomaga povečati razpoložljivost in prisotnost mednarodnega znakovnega jezika, da bi invalidom omogočili dostop do informacij;

([39]) https://www.ombudsman.europa.eu/en/case/en/57060
([40]) https://ec.europa.eu/info/departments/informatics/open-source-software-strategy_sl
([41]) https://ec.europa.eu/isa2/isa2_sl

530. je zelo zaskrbljen, ker se je Komisija odločila prekiniti pogodbo s ponudnikom gostinskih storitev, zaradi česar je bilo odpuščenih 400 delavcev; nujno poziva Komisijo, naj znova razmisli o svoji odločitvi in preuči vse izvedljive rešitve, s katerimi bi zaščitila delavce in preprečila odpuščanje, vključno z internalizacijo gostinskega osebja;

531. ugotavlja, da so številna sporočila in dokumenti na voljo samo v angleščini in da na delovnih sejah ni možnosti tolmačenja; poziva Evropsko komisijo, naj spoštuje načela, pravice in obveznosti iz Listine EU o temeljnih pravicah in Uredbe št. 1/1958, pa tudi iz notranjih smernic in sklepov, kot je kodeks dobrega ravnanja javnih uslužbencev; zato poziva Komisijo, naj zagotovi potrebne človeške vire za spoštovanje večjezičnosti, v ta namen pa poveča število uslužbencev, odgovornih za prevajanje in tolmačenje;

Etični okviri

532. je seznanjen z zaključki in priporočili, ki jih je Računsko sodišče navedlo v posebnem poročilu z naslovom „Etične okvire revidiranih institucij Unije bi bilo mogoče še izboljšati“; se strinja z ugotovitvijo Računskega sodišča, da je vsako „neetično vedenje uslužbencev ter članov institucij in organov EU nesprejemljivo in, tudi če je samo domnevno, vzbuja velik interes javnosti in zmanjšuje zaupanje v Unijo“; ugotavlja, da je neetično vedenje povezano tudi s tveganjem korupcije in goljufij; obžaluje, da še vedno obstajajo možnosti za izboljšave pri uveljavljanju etičnih okvirov; zlasti obžaluje, da so bile ugotovljene pomanjkljivosti pri različnih vprašanjih, in sicer:

— postopki za preverjanje izjav in smernice za uslužbence, namenjene preprečevanju nasprotij interesov, niso dovolj formalizirani; na voljo morajo biti jasne in obsežne smernice o etičnih zahtevah; enako velja za smernice o nasprotjih interesov, ki izhaja iz finančnih interesov uslužbencev, njihovih dejavnosti po prenehanju zaposlitve ali poklicne dejavnosti zakonca ali partnerja;

— omejeno pregledovanje izjav članov; kar zadeva člane Komisije, Računsko sodišče obžaluje, da ni standardnih pisnih postopkov za preverjanje točnosti, zanesljivosti ali popolnosti informacij, ki jih predložijo v izjavah, zaradi česar obstaja tveganje nedoslednega tolmačenja obveznosti, zaradi česar je manj verjetno, da bo institucija odkrila nepravilnosti in druga vprašanja, preden pritegnejo pozornost javnosti in morebiti omajajo zaupanje javnosti;

— inepopolna in nejasna politika v zvezi z darili in pogostitvami, pri čemer za Komisijo za razliko od poslancev ta niso opredeljena;

533. v zvezi s tem pozdravlja, da so revidirane institucije za uslužbence in člane večinoma vzpostavile ustrezne etične okvire, ki pa bi jih bilo mogoče še izboljšati; odločno podpira priporočila Računskega sodišča, kot sta uskladitev etičnih okvirov in izboljšanje ozaveščenosti uslužbencev;

534. je seznanjen z drugim pregledom notranjih smernic Komisije v zvezi z določbami o prijavljanju nepravilnosti v kadrovskih predpisih; je zadovoljen s šestimi priporočili iz pregleda iz leta 2019 in poziva Komisijo, naj proračunskemu organu poroča o njihovem izvrševanju; pozdravlja, da je bila maja 2019 na spletišču MyIntracomm posodobljena stran za prijavljanje nepravilnosti in dodana neposredna povezana na postopek urada OLAF za prijavljanje nepravilnosti;

535. poziva, naj se bolj proaktivno pristopi k zaščiti žvižgačev; meni, da je zlasti pomembno okrepiti sodelovanje med uradom OLAF in organom za imenovanje, pristojnim za sprejetje zaščitnih ukrepov, kadar je to primerno; meni tudi, da so zelo pomembna priporočila za povezovanje z Evropskim javnim tožilstvom, da bi zagotovili učinkovito sodelovanje in izmenjavo najboljših praks na področju prijavljanja domnevnih nezakonitih dejavnosti;

536. glede zaščite žvižgačev meni, da bi enotnejša ureditev v vseh institucijah, ki bi temeljila na najboljši praksi in višjih standardih, prinesla zelo potrebne izboljšave;

537. poudarja, kako pomembno je okrepiti register za preglednost in izboljšati kakovost njegovih podatkov, zlasti ob upoštevanju medinstitucionalnega sporazuma iz decembra 2020; je seznanjen s pregledi kakovosti, ki jih je opravila Komisija, in z ukrepanjem sekretariata registra na podlagi prejetih opozoril; poziva Komisijo, naj izboljša rešitve IT, da bi lahko izvajala strožje preglede kakovosti;

538. poudarja, kako pomemben je učinkovit in veljaven register za preglednost; znova poziva Komisijo, naj več pozornosti nameni potrjevanju in preverjanju vzorcev subjektov iz registra za preglednost; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da za veliko večino tistih, ki v Komisiji sprejemajo odločitve, ne velja, da bi morali objavljati svoje sestanke s predstavniki interesnih skupin; prav tako izraža zaskrbljenost nad tem, da se lahko nosilci odločanja v Komisiji sestajajo z lobisti, ki niso vpisani v register za preglednost; poziva k popolni preglednosti vseh sestankov, ki jih Komisija organizira z zasebnimi akterji ali njihovimi predstavniki, kot so svetovalne organizacije;

539. je seznanjen s sklepi in tehničnimi predlogi, ki jih je evropska varuhinja človekovih pravic navedla v sklepu z dne 28. februarja 2019 o tem, kako Komisija obvladuje primere pojava „vrtljivih vrat“ pri svojih uslužbencih; poziva Komisijo, naj sprejme ukrepe na podlagi sklepa varuhinje in ustreznih priporočil, ki jih je Računsko sodišče podalo v posebnem poročilu o etičnih okvirih institucij Unije.